

Poliitiline ökonoomia

NÄITLIKUD
ÕPPEVAHENDID

52416

A-23921 III

POLIITILINE ÕKONOOMIA

NÄITLIKUD ÕPPEVAHENDID

KOOSTAJAD:

Z. Beljajeva, V. Budarin, M. Koptev, S. Koroljov,
V. Meštšerjakov, S. Sjomin, J. Vašentseva

EESTI RIIKLIK KIRJASTUS TALLINN

1961

RIIKLIKULT POLIITILISE KIRJANDUSE KIRJASTUSELT

Lugejatele esitatavad näitlikud õppevahendid, mis on mõeldud abiks poliitilise ökonomia õppijaile, antakse välja esmakordselt ja on arvestatud individuaalseks kasutamiseks.

Albumis toodud skeemid, diagrammid ja tabelid illustreerivad marksistlik-leninliku poliitilise ökonomia tähtsamaid teese, aitavad neid lahti mõtestada ning on täiendavaks ja abistavaks materjaliks nende tundmaõppimisel.

Erilist tähelepanu on pühendatud osale «Sotsialism». Selles äratoodud materjalid annavad kujuka pildi kõigi sotsialismimaade majanduse öitsengust.

Kasutatud tsitaatide allikad on ära näidatud näitlike õppevahendite lõpus.

Kõik märkused, ettepanekud ja soovid antud näitlike õppevahendite sisu ning kujunduse kohta palutakse saata Riikliku Poliitilise Kirjanduse Kirjastuse näitlike õppevahendite toimetusele (Москва, Д-47, Миусская площадь, д. 7).

2

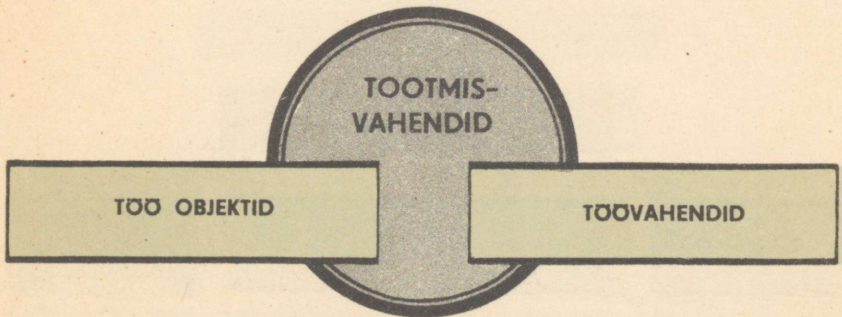
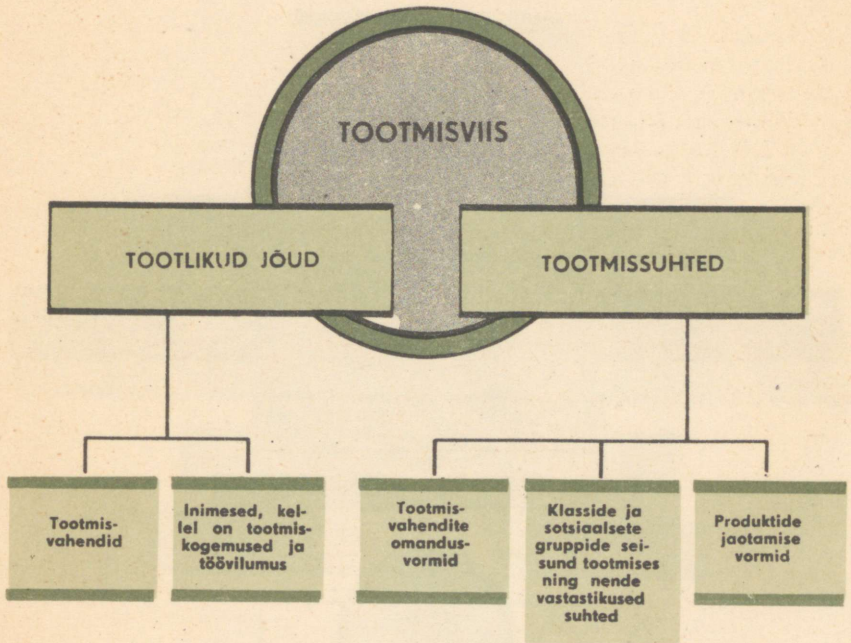
TOOTMISVIIS

Materiaalse elu tootmise viis tingib sotsiaalse, poliitilise ja vaimse elu protsessi üldse.

K. Marx

Kogu inimkonna esimene tootlik jõud on tööline, töötaja.

V. I. Lenin

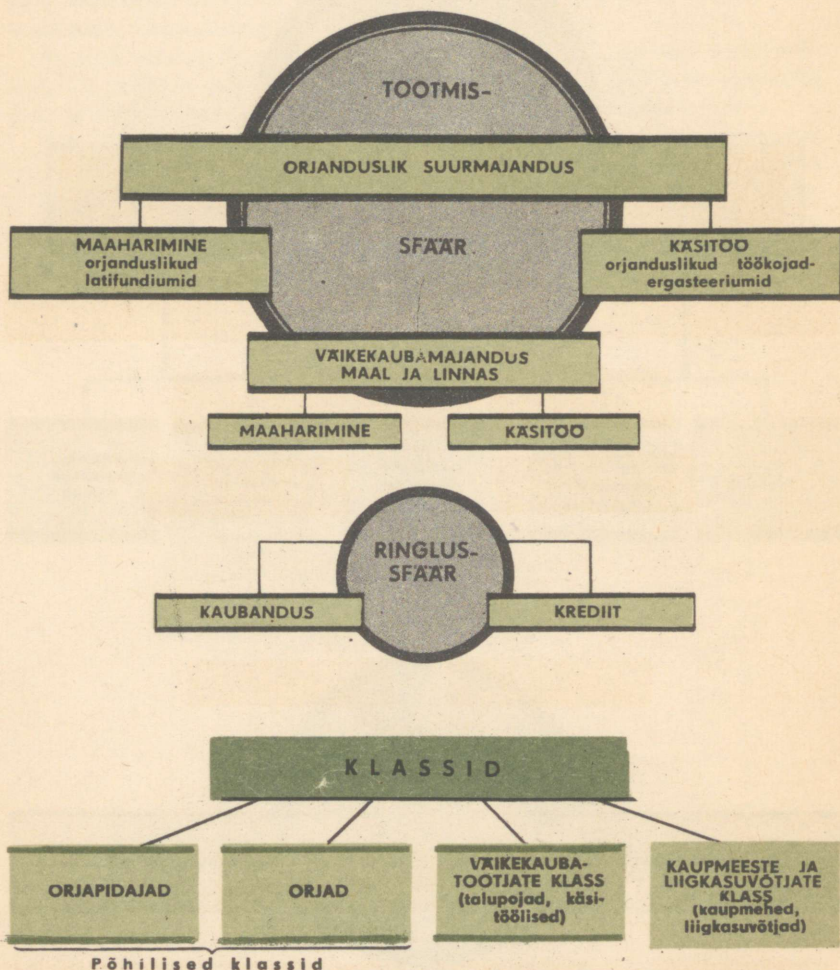
Töövahendite koosseisus on määrav osa tootmisriistadel.

ÜHISKONDLIKU MAJANDUSE STRUKTUUR JA KLASID ORJANDUSLIKUS ÜHISKONNAS

Esimesest suurest ühiskondlikust tööjaotusest tekkis ühiskonna esimene suur lõhenemine kaheks klassiks: isandaiks ja orjadeks, ekspluateerijaiks ja ekspluateeritavaiks.

F. Engels

MAJANDUSE STRUKTUUR

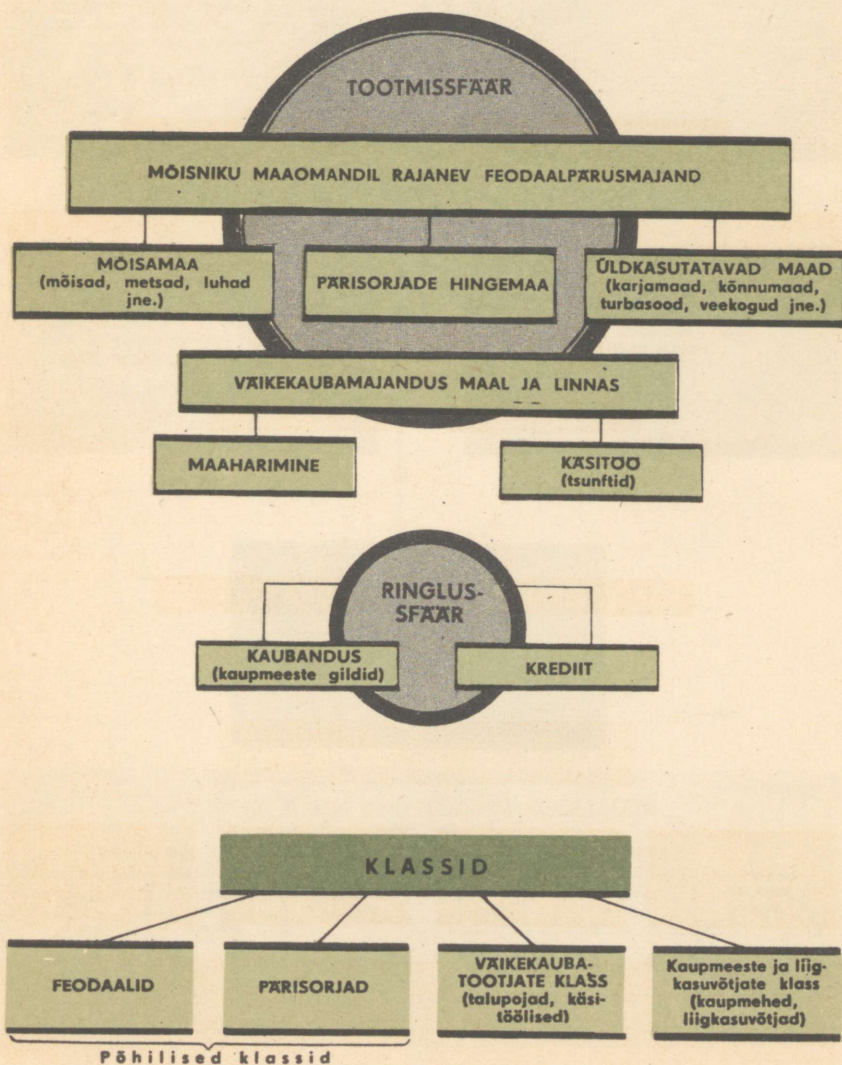
Orja hind Vana-Kreekas ja Vana-Roomas võrdus nelja-viie härja hinnaga.

Hiljaks olid orjad orjandusliku korra varasemal perioodil väga odavad: ühe hobuse või siidilõngavihi eest võis osta viis orja.

UHIKONDLIKU MAJANDUSE STRUKTUUR JA KLISSID FEODAALUHIKONNAS

Feodaalse majandussüsteemi olemus «seis selles, et kogu antud põllu- majandusliku üksuse, s. o. antud feodaalmõisa maa jagunes mõisa- ja talu- pojamaaks... Talupoegade «oma» majapidamine oma hingemaal oli mõisniku majapidamise eeltingimuseks, selle eesmärgiks polnud talupoja «varustamine» elatusvahenditega, vaid mõisniku varustamine töökattega» (V. I. Lenin).

MAJANDUSE STRUKTUUR

FEODAALSE MAARENDI VORMID

VENEMAA

Iga tiinu maa eest, mis päris-
orjal oma majapidamises oli,
haris ta mõisniku põllul

XVII sajandil $1/4-1/3$ tiinu

XVIII sajandil 1 tiinu

VENEMAA

Teraviljas makstava naturaal-
obroki suurus (arvestamata teisi
koormisi) XV sajandi lõpul ja XVI
sajandi algul Novgorodi ja Pihkva
maadel

$1/4-1/3$ saagist

VENEMAA

RAHARENDI SUURUS ÜHE HINGE KOHTA (rublades)

XVIII sajand

XIX sajand

60-ndad aastad	70-ndad aastad	80-ndad aastad	90-ndad aastad	esimene aasta- kümme	teine aasta- kümme
1-2	2-3	4	5	10-14	30

KAPITALISTLIK TOOTMISVIIS

VÄÄRTUSVORMIDE ARENEMINE

LIHTNE EHK JUHUSLIK VÄÄRTUSVORM

1 KIRVES = 20 KILOGRAMMI TERAVILJA

TÄIELIK EHK ARENENUD VÄÄRTUSVORM

1 LAMMAS

= 40 KILOGRAMMI TERAVILJA
 või
 = 20 MEETRIT LÖUENDIT
 või
 = 2 KIRVEST
 või
 = 3 GRAMMI KULDA
 jne.

ÜLDINE VÄÄRTUSVORM

40 KILOGRAMMI TERAVILJA

või

20 MEETRIT LÖUENDIT

või

2 KIRVEST

või

3 GRAMMI KULDA

jne.

1 LAMMAS

RAHALINE VÄÄRTUSVORM

40 KILOGRAMMI TERAVILJA

või

20 MEETRIT LÖUENDIT

või

1 LAMMAS

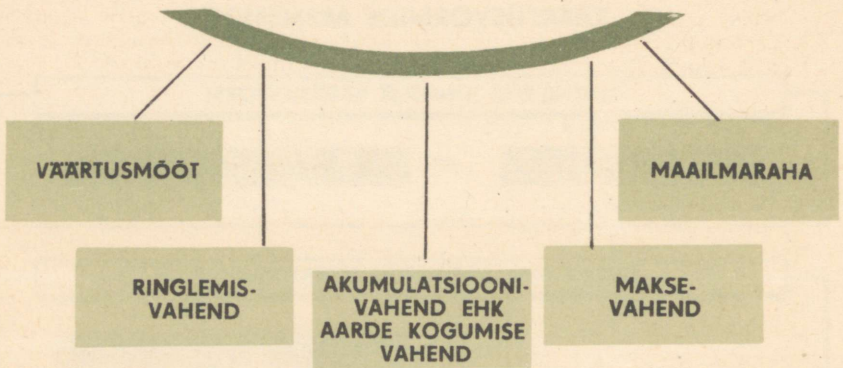
või

2 KIRVEST

jne.

3 GRAMMI KULDA

RAHA FUNKTSIOONID

RINGLUSEKS VAJALIK RAHA HULK

$$RH = \frac{HS - K + M - V}{K_v}$$

RH - ringluseks vajalik raha hulk
HS - müüdud kaupade hindade summa
K - krediidi alusel müüdud kaupade hindade summa

M - raha hulk, mida vajatakse nende maksete kustutamiseks, mille tasumise tähtaeg on juba kätte jõudnud
V - vastastikku kustutatavate maksete summa
 K_v - samanimeliste rahaühikute käivete keskmine arv.

NÄIDE:

HS = 1000 ühikut M = 300 ühikut
K = 200 ühikut V = 140 ühikut
 $K_v = 3$

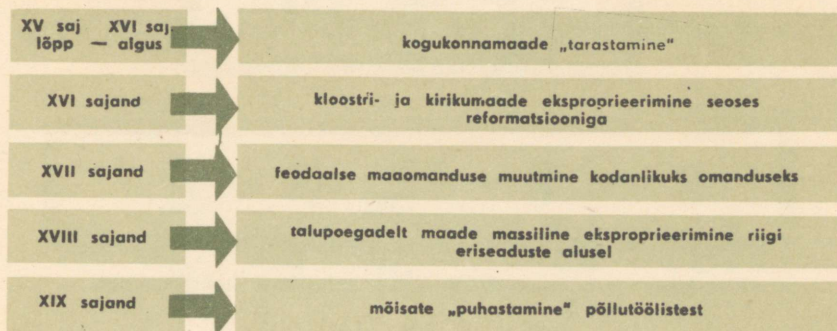
$$RH = \frac{1000 - 200 + 300 - 140}{3} = 320 \text{ ühikut}$$

KAPITALI ESIALGNE AKUMULATSIOON

Niinimetatud esialgne akumulatsioon ei ole järelikult midagi muud kui ajalooline protsess, mille käigus tootja lahutatakse tootmisvahenditest. Ta esineb «esialgsena», sest ta on kapitali ja sellele vastava tootmisviisi eeljalugu.

K. Marx

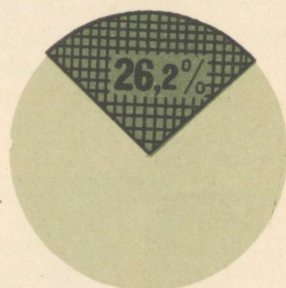
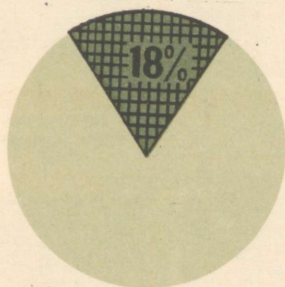
TOOTJATELT MAA EKSPROPRIERIMISE ETAPID INGLISMAAL

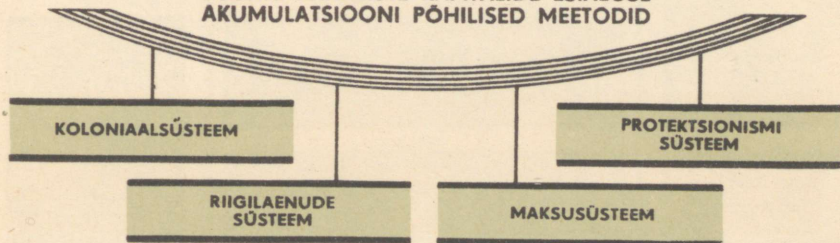
TALUPOEGADE MAADE EKSPROPRIERIMINE VENEMAAAL 1861. A. REFORMI LÄBIVIIMISEL

TALUPOEGADELT MÕISNIKE KASUKS VÄRALÕIGATUD MAAD:

VENEMAA EUROOPA-OSA 36 KUBERMANGUS SEALHULGAS 21 MUSTMULLAKUBERMANGUS

SUURTE RAHALISTE KAPITALIDE ESIALGSE AKUMULATSIOONI PÕHILISED MEETODID

LIHTSA KAUBARINGLUSE VALEM

$$K - R - K$$

KAPITALI ULDVALEM

$$R - K - R' (R + r)$$

K - kaup R - raha $R' (R + r)$ - raha koos juurdekasvuga

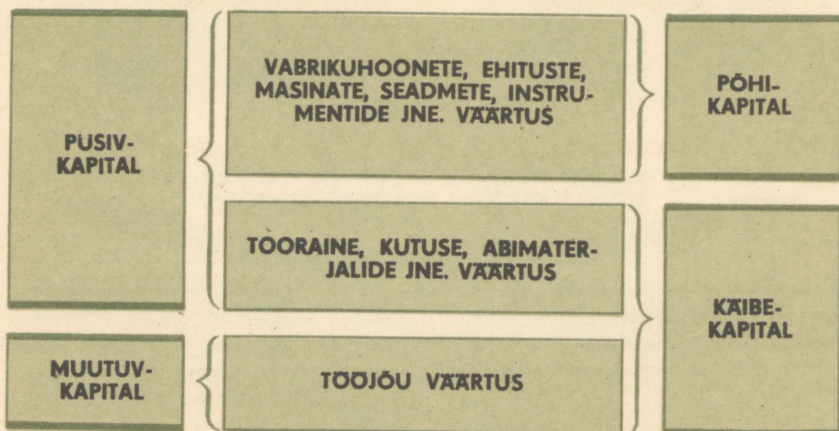
Kapital pole mingi asi, vaid teatud ühiskondlik, kindlasse ajaloolisse ühiskondlikku formatsiooni kuuluv tootmissuhe...

K. Marx

SKEEM, MIS NÄITAB KAPITALI JAGUNEMIST PUSIVKAPITALIKS JA MUUTUVKAPITALIKS, PÕHIKAPITALIKS JA KÄIBEKAPITALIKS

Jagunemine ekspluateerimisprotsessis etendatava osa järgi

Jagunemine käibe iseloomu järgi

LISAVÄÄRTUSE NORM

Lisaväärtuse norm väljendab seega täpselt kapitali poolt tööjõu ekspluateerimise astet ehk kapitalisti poolt töölise ekspluateerimise astet.

K. Marx

$$m' = \frac{m}{v}$$

m' = lisaväärtuse norm

m = lisaväärtus

v = muutuvkapital

NÄIDE:

$$m' = \frac{m}{v} \cdot 100 = \frac{30 \text{ DOLLARIT}}{10 \text{ DOLLARIT}} \cdot 100 = 300\%$$

LISAVÄÄRTUSE NORM TÖÖSTUSES

AMEERIKA ÜHENDRIIGID

1899. a.	1929. a.	1939. a.	1955. a.
128 ^o / _o	158 ^o / _o	205 ^o / _o	306 ^o / _o

! Töötlevas tööstuses.

PRANTSUSMAA

1938. a.	1952. a.
162 ^o / _o	315 ^o / _o

LISAVÄÄRTUSE MASS

$$M = \frac{m}{v} \cdot V$$

M – lisaväärtuse mass

m – ühe töölise poolt ühe tööpäeva jooksul loodud lisaväärtus

v – kapitalisti poolt ühe töölise tööjõu ostmiseks iga päev avansseeritava muutuvkapitali keskmine suurus

V – muutuvkapitali kogusumma

NÄIDE:

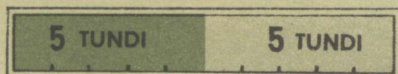
$$M = \frac{m}{v} \cdot V = \frac{30 \text{ DOLLARIT}}{10 \text{ DOLLARIT}} \cdot 5 \text{ MILJ. DOLLARIT} = 15 \text{ MILJ. DOLLARIT}$$

KAKS EKSPLUATEERIMISASTME TÖSTMISE VIISI

I

ABSOLUUTNE LISAVÄÄRTUS

TÖÖPÄEV MOODUSTAB 10 TUNDI

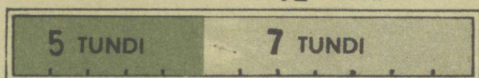

VAJALIK AEG

LISAAEG

$$m' = \frac{5}{5} \cdot 100 = 100\%$$

TÖÖPÄEV MOODUSTAB 12 TUNDI

VAJALIK AEG

LISAAEG

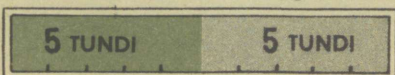
$$m' = \frac{7}{5} \cdot 100 = 140\%$$

Märkus. Absoluutset lisaväärtust võib saada mitte ainult tööpäeva otsese pikendamisega, vaid ka töö intensiivsuse tõstmisega, mis kujutab endast tööpäeva varjatud pikendamist.

II

RELATIIVNE LISAVÄÄRTUS

TÖÖPÄEV MOODUSTAB 10 TUNDI

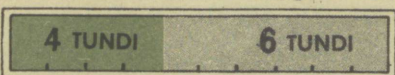

VAJALIK AEG

LISAAEG

$$m' = \frac{5}{5} \cdot 100 = 100\%$$

TÖÖPÄEV MOODUSTAB 10 TUNDI

VAJALIK AEG

LISAAEG

$$m' = \frac{6}{4} \cdot 100 = 150\%$$

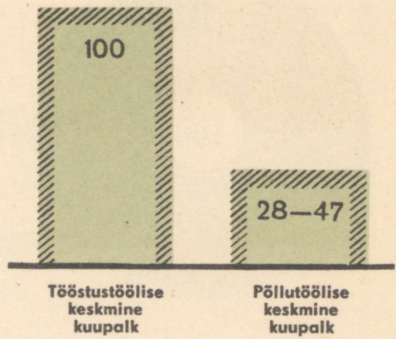
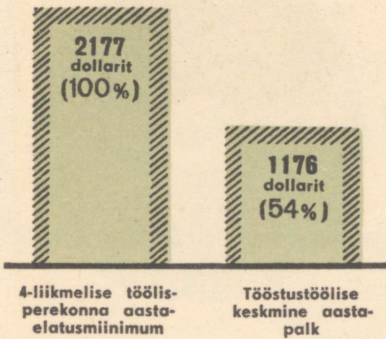
EKSTRA-LISAVÄÄRTUS

Relatiivse lisaväärtuse eriliigiks on ekstra-lisaväärtus. Ta kujutab endast lisaväärtuse ülejääki tavalisest normist. Ekstra-lisaväärtust saavad üksikud kapitalistid selle tõttu, et nende ettevõtteis toodetavate kaupade individuaalne väärtus on madalam ühiskondlikust väärtusest.

PALK

ELATUSMIINIMUM JA TÖÖLISTE PALK AMEERIKA ÜHENDRIIKIDES 1938. AASTAL

AMEERIKA ÜHENDRIIKIDE PÕLLU-TÖÖLISTE PALK AASTAIL 1910-1939 (protsentides tööstustööliste palgast)

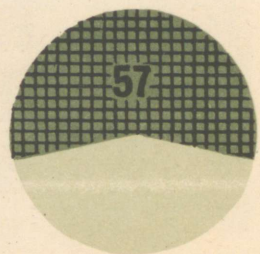
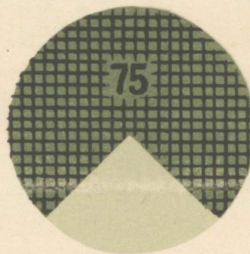
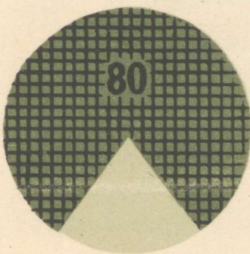

INGLISMAA TÖÖLISTE PROTSENT, KELLE PALK OLII ENNE TEIST MAAILMA-SÕDA ALLA ELATUSMIINIMUMI

SÕETOOSTUSES

HANKIVAS TÖÖSTUSES (ilma sõetööstuseta)

KOMMUNAAL-ETTEVÖTETES

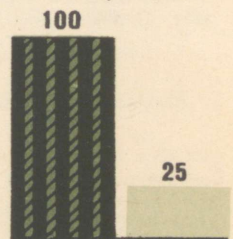
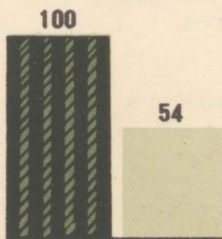
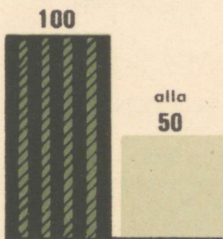
TÖÖLISTE - ALAEALISTE JA NOORUKITE PALK

(protsentides täiskasvanud tööliste palgast)¹

INGLISMAA 1955. a.

ROOTSI 1956. a.

JAAPAN aprill 1956. a.

Täiskasvanud töölise palk

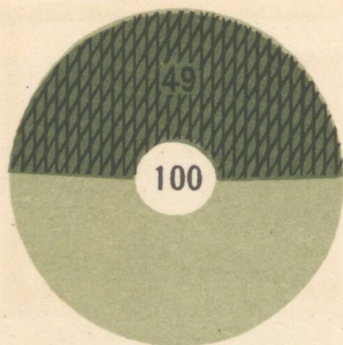
Nooruki (alaealise) palk

¹ Ühesuguse töö ja ühesuguse kvalifikatsiooni puhul.

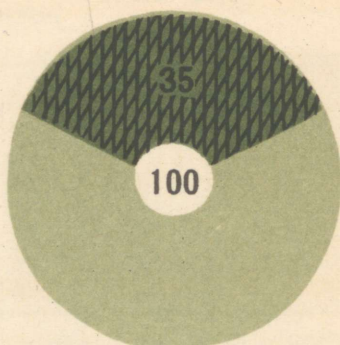
NEEGERTÖOLISTE PALK

(protsentides valgete palgast, mis on võetud 100%-na)

AMEERIKA ÜHENDRIIGID
1949. a.

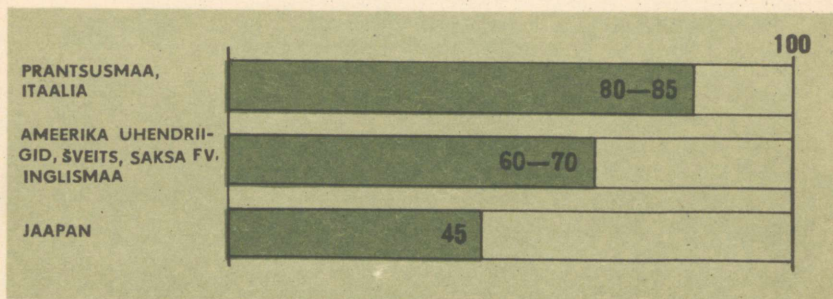

GINEA (PRANTSUSE)
1952. a.

NAISTE PALK 1956. AASTAL

(protsentides meeste palgast, mis on võetud 100%-na)

REAALPALGA LANGEMISE TENDENTS KAPITALISMI TINGIMUSTES

Kapitalistliku tootmise üldine tendents ei vii keskmise palgataseme tõusule, vaid viib selle langemisele.

K. Marx

REAALPALK AMERIKA ÜHENDRIIKIDES, INGLISMAAL JA SAKSAMAAL (protsentides)

AMEERIKA ÜHENDRIIGID

1899–1899	1910	1918
100	87,8	70,4

INGLISMAA

1900–1901	1922–1929
100	95

SAKSAMAA

1903–1909	1909–1914	1914–1923	1924–1932
100	97	71	87

KAPITALI ORGAANILINE STRUKTUUR JA SELLE KASV
KAPITALISMI ARENEMISEGA

$$\text{KAPITALI ORGAANILINE STRUKTUUR} = \frac{C}{V}$$

C — PÜSIVKAPITAL

V — MUUTUVKAPITAL

NÄIDE:

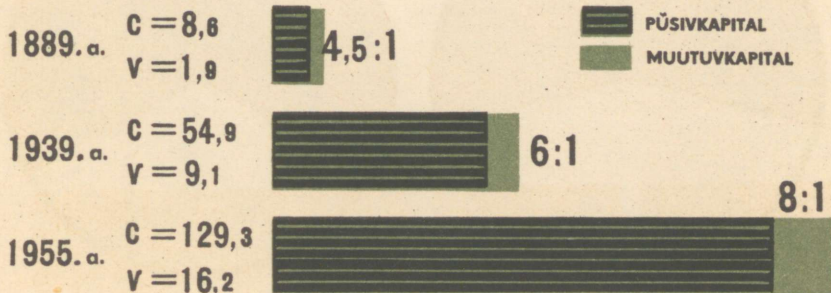
C = 4000 DOLLARIT

V = 1000 DOLLARIT

$$\text{KAPITALI ORGAANILINE STRUKTUUR} = \frac{C}{V} = \frac{4000 \text{ DOLLARIT}}{1000 \text{ DOLLARIT}} = 4:1$$

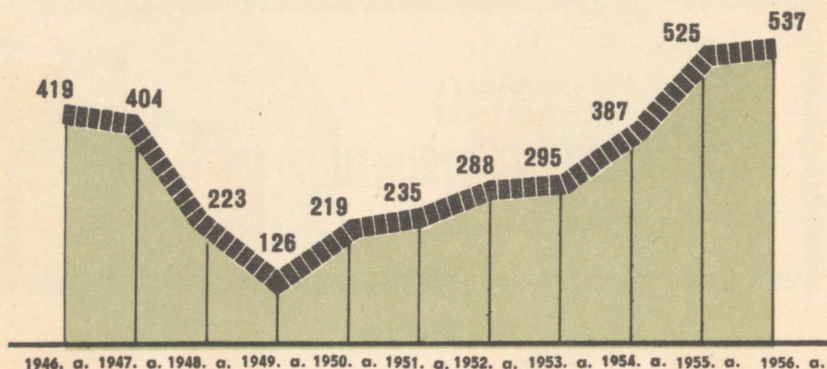
KAPITALI ORGAANILISE STRUKTUURI KASV AMEERIKA UHENDRIIKIDE
TOOTLEVAS TÖÖSTUSES

MILJARDITES DOLLARITES

KAPITALI TSETRALISEERUMINE

AMEERIKA ÜHENDRIIKIDE HANKIVAS JA TÖÖTLEVAS TÖÖSTUSES LIITUNUD
JA ÄRANEELATUD KOMPANIIDE ARV

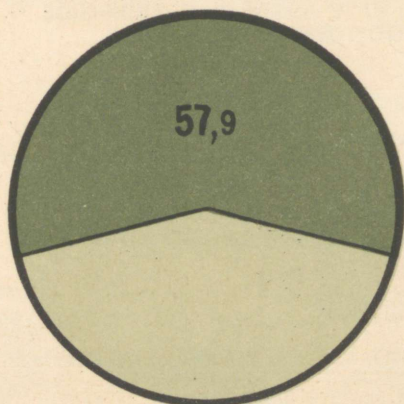

PANKROTTIDE ARV AMEERIKA ÜHENDRIIKIDES
(peamiselt väikefirmade)

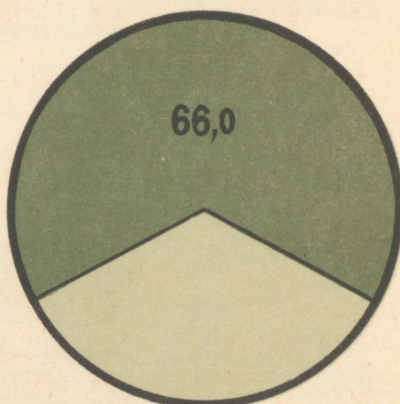
1940. a.	1956. a.	1958. a.
13619	12686	14964

AMEERIKA ÜHENDRIIKIDE HANKIVAS JA TÖÖTLEVAS TÖÖSTUSES SUUR-
KORPORATSIOONIDE¹ POOLT ÄRANEELATUD KOMPANIIDE OSATAHTSUS
(protsentides äraneelatud kompaniide üldarvust)

1940.—1947. a.

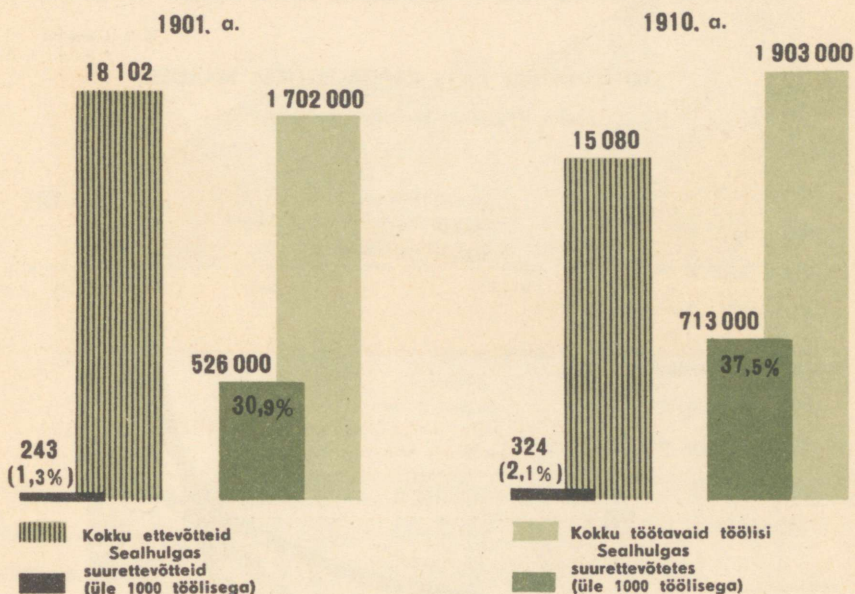
1956. a.

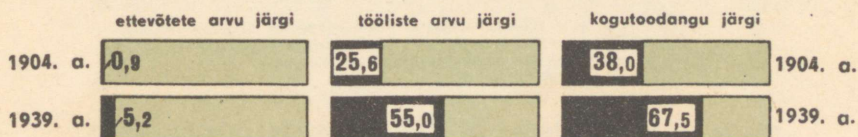
¹ Kelle aktivad on üle 10 miljoni dollari.

TÖÖSTUSLIKU TOOTMISE KONTSENTREREERUMINE

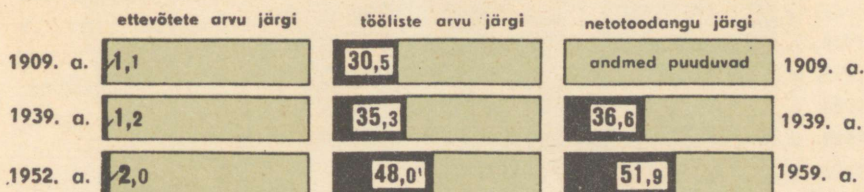
SUURETTEVÖTETE (ÜLE 1000 TÖÖLISEGA) OSATAHTSUS VENEMAA TÖÖSTUSES

SUURETTEVÖTETE (MIS ANNAVAD TOODANGUT MILJONI DOLLARI EEST JA ROHKEM) OSATAHTSUS AMERIKA ÜHENDRIIKIDE TÖÖSTUSES (protsentides)

ÜLE 500 TÖÖLISEGA ETTEVÖTETE OSATAHTSUS AMERIKA ÜHENDRIIKIDE TÖÖTLEVAS TÖÖSTUSES (protsentides)

¹ Arvesse on võetud töölised ja teenistujad.

PROLETARIAADI ABSOLUUTNE JA RELATIIVNE VAESUMINE

Tööline vaesus *absoluutselt*, s. t. ta muutub otseses mõttes vaesemaks, kui ta oli varem, ta on sunnitud elama halvemini, sööma kehvemini, rohkem alatoitluse all kannatama, elama keldreis ja põõninguil.

V. I. Lenin

TOOPUUDUSE KASV KAPITALISTLIKES MAADES

AASTA KESKMINNE TOOTUTE PROTSENT

INGLISMAA ¹

1900.—1906. a. — 4,1

1907.—1913. a. — 4,6

1921.—1929. a. — 12,0

1930.—1935. a. — 18,6

AMEERIKA ÜHENDRIIGID ²

1900.—1906. a. — 7,7

1907.—1913. a. — 9,1

1921.—1929. a. — 13,0

1930.—1935. a. — 26,5

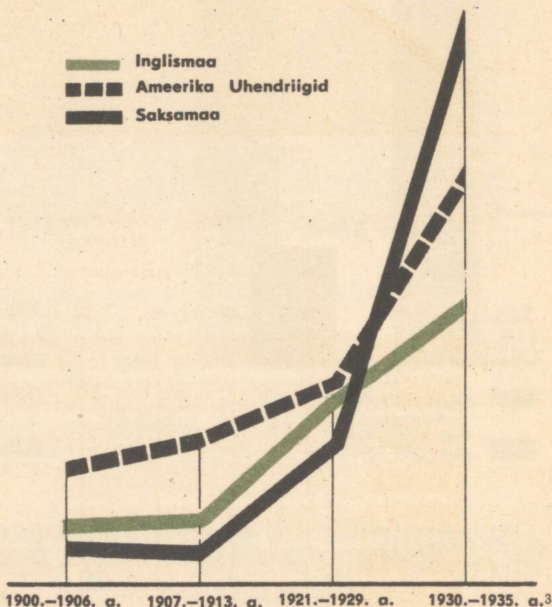
SAKSAMAA ²

1900.—1906. a. — 2,6

1907.—1913. a. — 2,3

1921.—1929. a. — 9,1

1930.—1933. a. — 36,5

¹ 1900.—1913. a. — töötute protsent treid-unioonide liikmete hulgas.

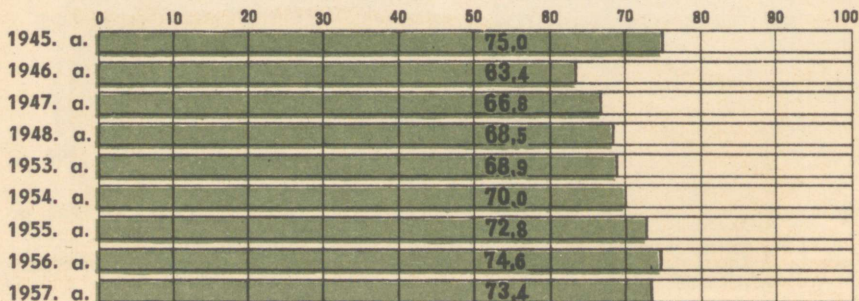
1921.—1935. a. — töötute protsent kindlustatute hulgas.

² Töötute protsent ametiühingute liikmete hulgas.

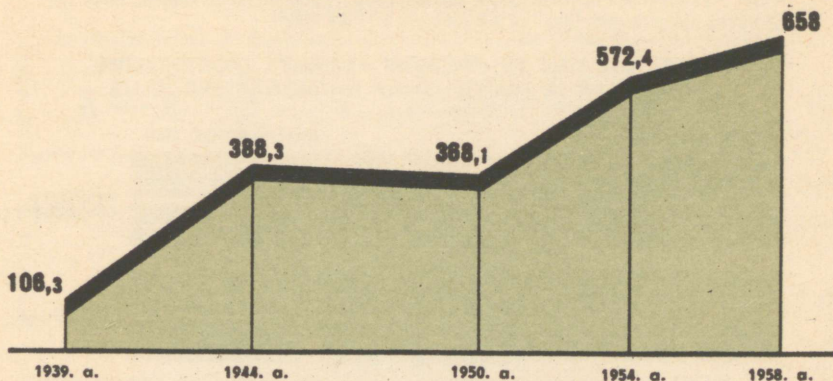
³ Saksamaa — 1930.—1933. a.

PALGA JA ELATUSMIINIMUMI SUHE AMEERIKA ÜHENDRIIKIDES

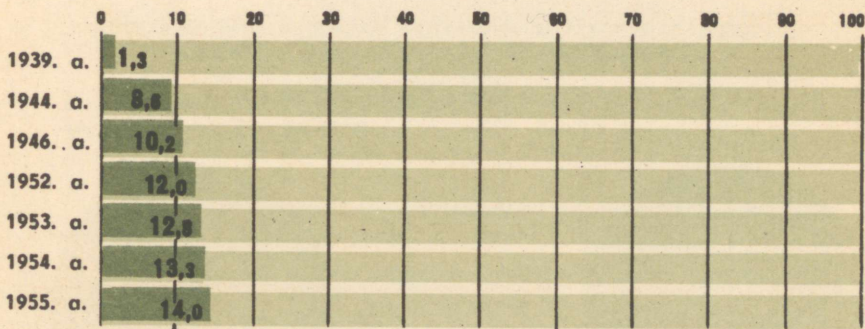
TOOLISTE KESKMINNE AASTAPALK PROTSENTIDES GELLERI BÜDŽETIST

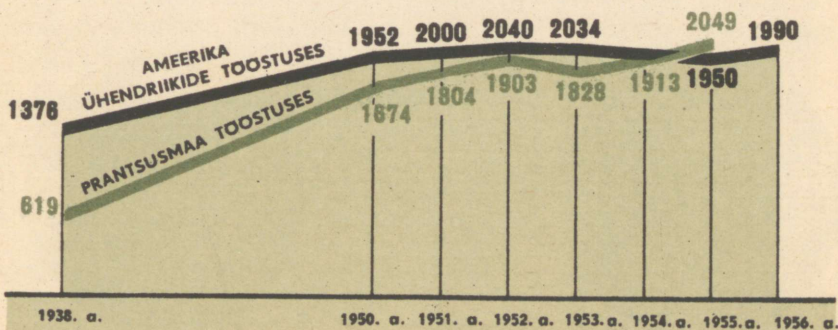
MAKSUDE KASV IGA ELANIKU KOHTA AMEERIKA ÜHENDRIIKIDES
(dollarites)

OTSESED MAKSUD AMEERIKA ÜHENDRIIKIDE TÖOLISTE PALGAFONDI SUHTES
(protsentides)

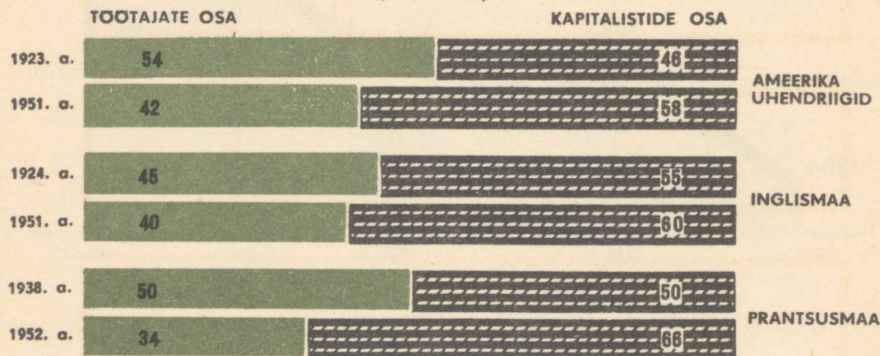

ÕNNETUSJUHTUMITE ARVU KASV TOOTMISES
(tuhandetes)

Kapitalismi tingimustes toimub «töölise suhteline vaesumine, s. o. töölise osa vähenemine ühiskondlikus tulus. Töölise suhteline osa kiiresti rikastavas kapitalistlikus ühiskonnas väheneb üha enam, sest miljonärid rikastuvad üha kiiremini» (V. I. Lenin).

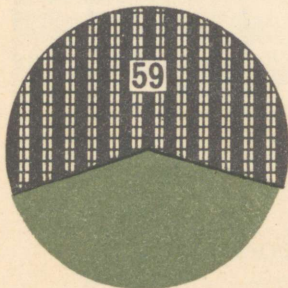
TÖÖTAJATE OSA VÄHENEMINE AMEERIKA ÜHENDRIIKIDE, INGLISMAA JA PRANTSUSMAA NATSIONAALSES TULUS (protsentides)

NATSIONAALSE RIKKUSE JAOTAMINE AMEERIKA ÜHENDRIIKIDES JA INGLISMAAL XX SAJANDI 20-ndatel AASTATEL

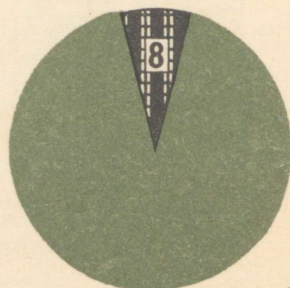
NATSIONAALSE RIKKUSE PROTSENT, MIS KUULUS

1% OMANIKEST

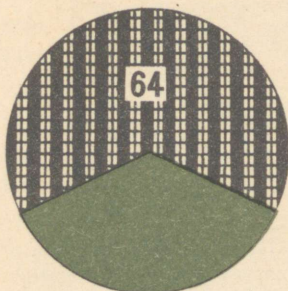

87% ELANIKKONNAST

AMEERIKA ÜHENDRIIGID

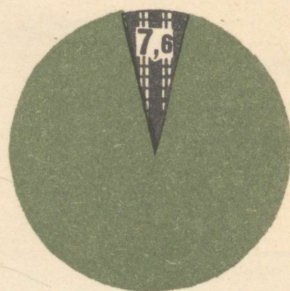

VÄHEM KUI 2% OMANIKEST

76% ELANIKKONNAST

INGLISMAA

KAPITALI RINGKÄIK

RAHAKAPITALI RINGKÄIK

$$R - K < \frac{T_j}{T_v} \dots T \dots K' (K+k) - R' (R+r)$$

TOOTLIKU KAPITALI RINGKÄIK

$$T \dots K' - R' - K < \frac{T_j}{T_v} \dots T$$

KAUPKAPITALI RINGKÄIK

$$K' - R' - K < \frac{T_j}{T_v} \dots T \dots K'$$

K – kaup. R – raha. T_j – tööjõud. T_v – tootmisvahendid. T – tootmine. $K' (K+k)$ – kapital kaubavormis koos kasvanud väärtusega. $R' (R+r)$ – kapital raha vormis koos kasvanud väärtusega.

Seega viibib tööstuskapital oma pidevalt toimuva ringkäigu kestel üheaegselt kõigis ringkäigu staadiumides ja nendele vastavates mitmesugustes funktsioonivormides.

K. Marx

«GENERAL MOTORS CORPORATION'I» BILANSI AKTIVA

(1953. a.)

AKTIVA KIRJED	Miljonites dollarites	Protsentides kogusummast
Rahalised vahendid	321,2	7,3
Väärtpaberid (riiklikud)	48,2	1,0
Arved ja vekslid inkasseerimiseks	543,1	12,3
Materjali- ja tootmisvarud	1446,7	32,8
Mahutused «tütarettevõttesse»	223,6	5,1
Muud investeeringud	19,4	0,4
Mitmesugused aktivad	91,3	2,1
Oma aktsiad portfellis	60,2	1,4
Põhikapital (jääkväärtus) ¹	1536,3	34,8
Tulevaste aastate kulud	54,3	1,3
Firmade maksumus ja muud «Mittetajutavad» vahendid	63,2	1,5

¹ Esialgne väärtus – 3053,4.
Amortisatsioon – 1517,1.

BILANSS 4 405,5 100

KAPITALI KÄIVE

Kapitali ringkäiku, kui teda ei võeta üksiku aktina, vaid perioodilise protsessina, nimetatakse kapitali käibeks.

K. Marx

KAPITALI KÄIVETE ARVU VALEM

$$n = \frac{O}{o}$$

n - kapitali käivete arv. O - käibeaja mõõtühik (aasta). o - teatud kapitali käibeaeg.

$$o = 3 \text{ kuud}$$

$$n = \frac{12}{3} = 4$$

Kapital teeb 4 käivet aastas

NAITED:

$$O = 12 \text{ kuud}$$

$$o = 18 \text{ kuud}$$

$$n = \frac{12}{18} = \frac{2}{3}$$

Kapital teeb $\frac{2}{3}$ käivet aastas

AVANSSEERITUD KAPITALI KOGUKÄIVE

Avansseeritud kapitali kogukäive on ta mitmesuguste koostisosade keskmine käive...

K. Marx

Põhikapital ja tema käive	Käibekapital ja tema käive	Kogu avansseeritud kapital ja tema käive
80 000 naelsterlingit; tootmisaeg = = 10 aastat ($\frac{1}{10}$ käivet aastas)	20 000 naelsterlingit; käivete arv aastas = 5	100 000 naelsterlingit
AASTA JOOKSUL ON KÄIBINUD:		
$80\,000 \cdot \frac{1}{10} = 8\,000$ naelst.	$20\,000 \cdot 5 = 100\,000$ naelst.	$80\,000 + 100\,000 = 180\,000$ naelst. ehk $1 + \frac{2}{25}$ kapitalist

KAPITALI KÄIBEAEK

TOOTMISAEG

+

RINGLUSAEG

KASUMINORM JA TEGURID, MIS MÄÄRAVAD TEMA SUURUSE

$$p' = \frac{m}{K} = \frac{m}{c + v}$$

p – kasuminorm. m – lisaväärtus.

K – avansseeritud kapital. c – püsivkapital. v – muutuvkapital.

NÄIDE:

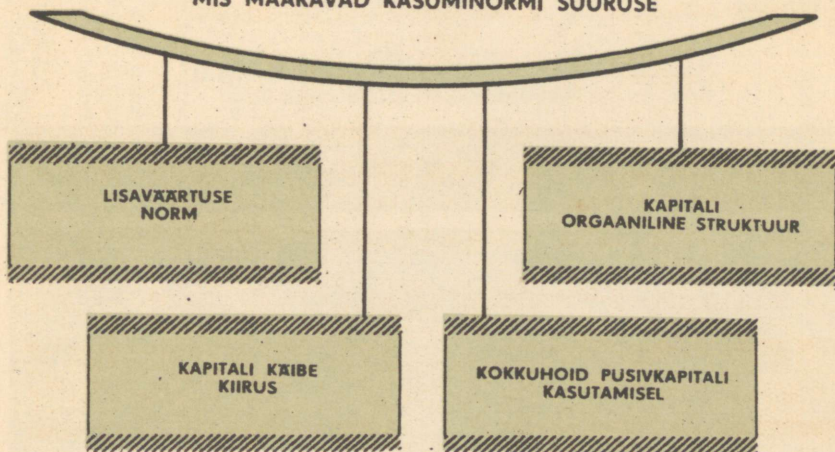
$$K = 170\,000c + 30\,000v \quad m = 60\,000 \text{ (при } m' = 200\%)$$

$$p' = \frac{60\,000m}{170\,000c + 30\,000v} \cdot 100 = 30\%$$

KASUMINORM AMEERIKA ÜHENDRIIKIDE TÖÖTLEVAS TÖÖSTUSES
moodustas 1955. aastal

34%

TEGURID,
MIS MÄÄRAVAD KASUMINORMI SUURUSE

LISAVÄÄRTUSE NORMI MUUTUMISE MÕJU
KASUMINORMI SUURUSELE

m'	KAPITAL	LISAVÄÄRTUS	KASUMINORM
100%	$800c + 200v = 1000$	200 _m	$p' = \frac{200}{1000} \cdot 100 = 20\%$
200%	$800c + 200v = 1000$	400 _m	$p' = \frac{400}{1000} \cdot 100 = 40\%$

KAPITALI ORGAANILISE STRUKTUURI MUUTUMISE MÕJU
KASUMINORMI SUURUSELE

$\frac{c}{v}$	KAPITAL	LISAVÄÄRTUS (kui $m' = 100\%$)	KASUMINORM
3 : 1	$750c + 250v = 1000$	250 _m	$p' = \frac{250}{1000} \cdot 100 = 25\%$
4 : 1	$800c + 200v = 1000$	200 _m	$p' = \frac{200}{1000} \cdot 100 = 20\%$

KAPITALI KÄIBE KIIRUSE MUUTUMISE MÕJU
KASUMINORMI SUURUSELE

KÄIVETE ARV	KAPITAL	LISAVÄÄRTUS (kui $m' = 100\%$)	KASUMINORM
1	$800c + 200v = 1000$	200 _m	$p' = \frac{200}{1000} \cdot 100 = 20\%$
2	$800c + 200v = 1000$	400 _m	$p' = \frac{400}{1000} \cdot 100 = 40\%$

KESKMISE KASUMINORMI KUJUNEMINE JA KAUPADE VÄÄRTUSE MUUNDUMINE TOOTMISHINNAKS

Konkurents võrdsustab need erinevad kasuminormid üheks üldiseks kasuminormiks, mis kujutab endast kõigi nende erinevate kasuminormide keskmist. Kasumit, mis vastavalt sellele üldisele kasuminormile antud suurusega kapitali kohta tuleb, üskõik missugune selle kapitali orgaaniline struktuur ka oleks, nimetatakse keskmiseks kasumiks.

K. Marx

Tootmisharud	Püsiv- kapital	Muutuv- kapital	Lisa- väär- tuse norm	Lisa- väär- tus	Kaupade väär- tus	Tootmis- kulud ¹	Tootmis- haru ka- suminorm	Keskmine kasumi- norm (p')	Kaupade tootmis- hind ²	Tootmis- hinna kõrvale- kaldumine väär- tusest
MASINAEHITUS	90	10	100%	10	110	100	10%	20%	120	+10
TEKSTIILITÖÖSTUS	80	20	100%	20	120	100	20%	20%	120	0
NAHATÖÖSTUS	70	30	100%	30	130	100	30%	20%	120	-10
KOKKU	240	60		60	360	300		20%	360	

$$p' = \frac{60m}{240c + 60v} \cdot 100 = 20\%$$

¹ Sel eeldusel, et püsivkapital kulub aasta jooksul täielikult.

² Tootmishind = tootmiskulud + keskmine kasum.

KAUBANDUSKAPITALI OSAVÖTT KASUMINORMI VÖRDSUSTAMISEST

Kaubanduskapital võtab osa lisaväärtuse võrdsustamisest keskmiseks kasumiks, kuigi ta ei võta osa selle lisaväärtuse tootmisest.

K. Marx

AVANSSEERITUD
TÖÖSTUSKAPITAL

$$720c + 180v = 900$$

PRODUKTI
VÄÄRTUS,
KUI $m' = 100\%$

$$720c + 180v + 180m = 1080$$

KASUMINORM $p' = \frac{180m}{720c + 180v} \cdot 100 = 20\%$

KOGU
UHISKONDLIK
KAPITAL

$$900 + 100 = 1000$$

Kaubandus-
kapital!

KESKMINE
KASUMINORM $p' = \frac{180m}{1000} \cdot 100 = 18\%$

TÖÖSTUS-
KAPITALISTIDE
KASUM

$$p = \frac{900 \cdot 18}{100} = 162$$

HINNAD, MILLEGA
TÖÖSTURID KAUP-
MEESTELE KAUPU
MUUVAD, ON
MADALAMAD KAUPA-
PADE VÄÄRTUSEST

$$900 + 162p = 1062$$

KAUPMEHED MUU-
VAD KAUPU TÖÖ-
MISHINDADEGA,
MILLE SUMMA
LANGEB UHTE
VÄÄRTUSTE SUM-
MAGA

162p töösturite kasum

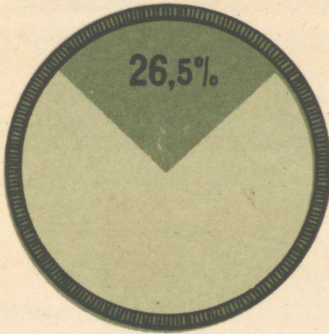
$$900 + 180p = 1080$$

18p kaubanduskapitalistide kasum

RINGLUSKULUD

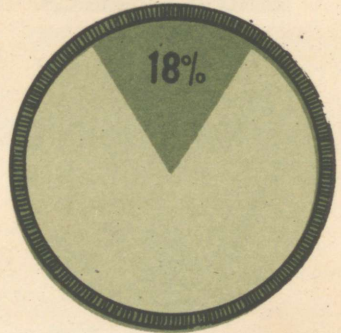
INGLISMAA
Ringluskulud jaekaubakäibe üldsummas

1956. a.

AMEERIKA ÜHENDRIIGID
Ringluskulud jaekaubanduse suurimate ettevõtete kaubakäibe üldsummas

1943.–1950. a.

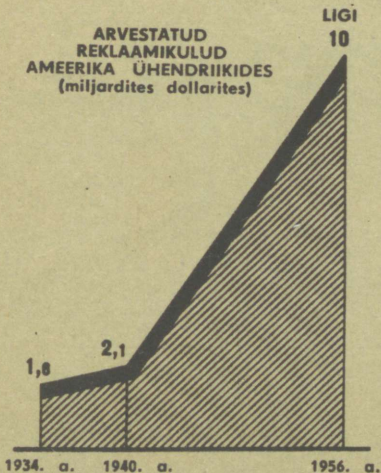
ITAALIA

Ringluskulud moodustasid 1956. aastal

600 miljardit liiri
ehk 5% maa natsionaalsest tulust

REKLAAMIKULUD

ARVESTATUD
REKLAAMIKULUD
AMEERIKA ÜHENDRIIKIDES
(miljardites dollarites)

REKLAAMIKULUDE OSA ELANIKKONNA
POOLT OSTETUD KAUPADE JA KASUTA-
TUD TEENUSTE ÜLDSUMMAS MOODUS-
TAS AMEERIKA ÜHENDRIIKIDES 1956.
AASTAL

3,8%

(Kuni 1948. aastani suurenesid reklaami-
kulud võrdeliselt riigis toimuva kauba-
müügi suurenemisega; 1949. aastast ala-
tes ennetavad reklaamikulud kaubamüügi
suurenemist.)

REKLAAMIETTEVÕTTED AMEERIKA ÜHEND-
RIIKIDES 1956. AASTAL

ETTEVÕTETE
ARV

3300

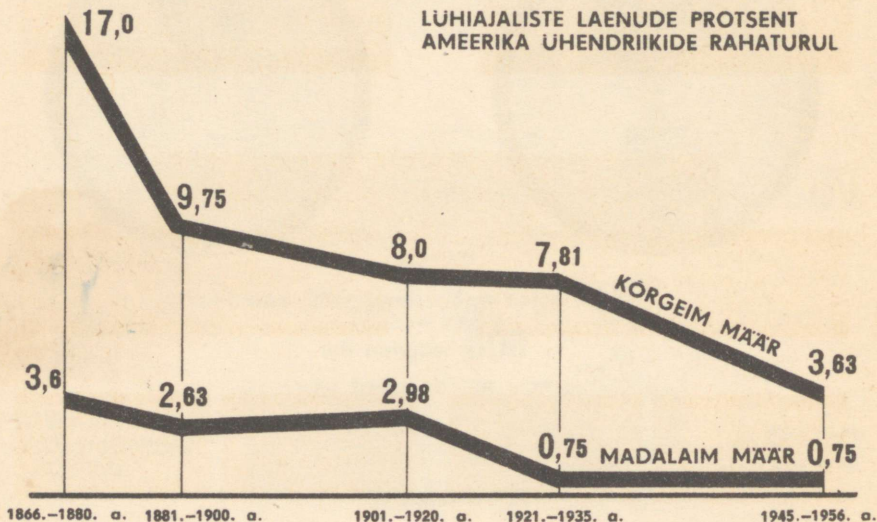
TOOTAJATE
ARV
ligi

45000

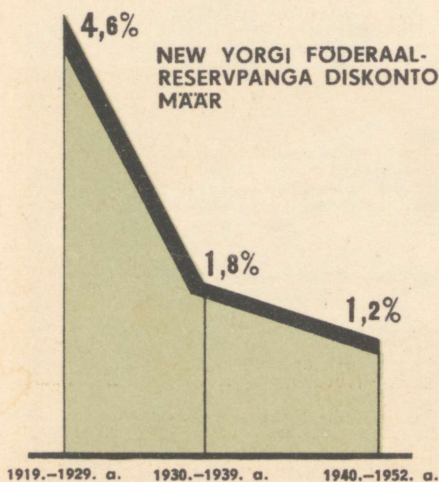
LAENUPROTSENDI NORM JA SELLE LANGEMISE TENDENTS

$$\text{LAENUPROTSENDI NORM} = \frac{\text{PROTSENDI SUMMA}}{\text{LAENUKSANTAV RAHAKAPITAL}}$$

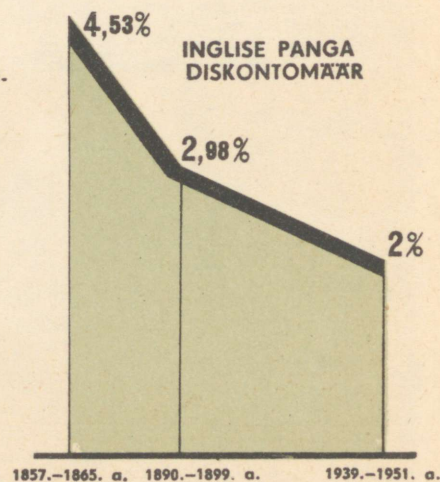
LÜHIAJALISTE LAENUDE PROTSENT AMEERIKA ÜHENDRIIKIDE RAHATURUL

NEW YORGI FÖDERAAL-RESERVPANGA DISKONTO-MÄÄR

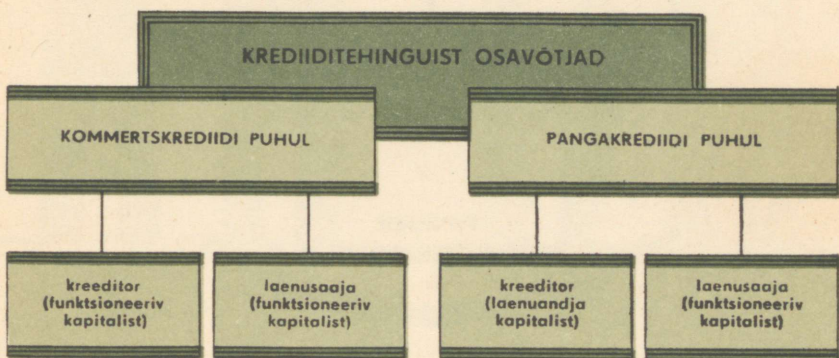

INGLISE PANGA DISKONTOMÄÄR

KAPITALISTLIKU KREDIIDI VORMID

KAPITALISTLIK KREDIIT

VEKSLI LIIGID

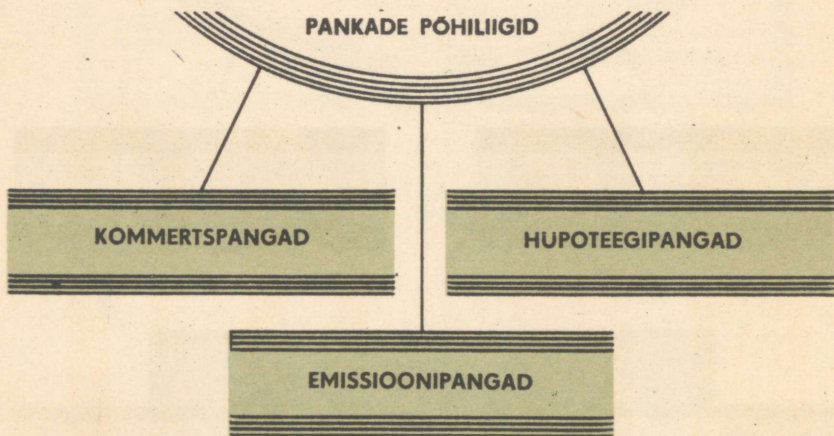
LIHTVEKSEL

Moskva, 15. jaanuaril 1883. a.
 15. aprillil tuhande kaheksasaja kaheksakümne kolmandal aastal olen kohustatud selle vekslil järgi maksma Moskvas Nikolai Trofimoviš Sidorovile või kellele tema käseb üks tuhat kakssada viiskümmend rubla.
 S. Petrov

KÄSKVEKSEL

Neto £ 2000
 New York, 25. septembril 1945. a.
 Üheksakümne päeva möödudes pärast esitamist makske selle esimese käskveksli alusel (kui teist samasuguse sisu ja kuupäevaga pole tasutud) hr. Thomas Jonesi maksukäsu järgi kaks tuhat aelsterlingit. Ekvivalent on kätte saadud.
 Cleitonile ja Ko.
 Nicolson

KAPITALISTLIKUD PANGAD JA NENDE OPERATSIOONID

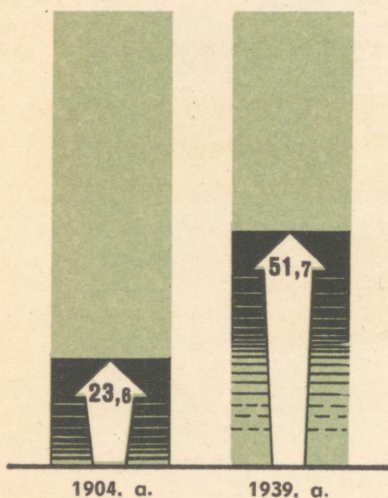

AKTSIASELTSID. FIKTIIVNE KAPITAL

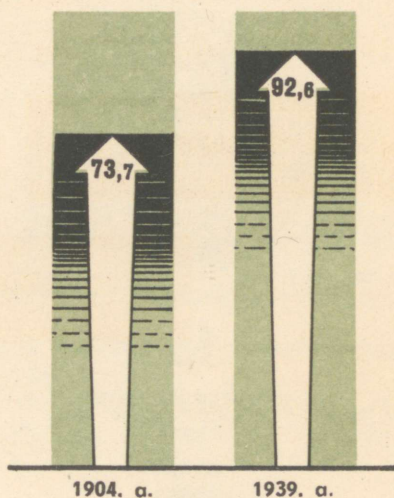
AKTSIASELTSIDE OSATAHTSUS KOGU AMEERIKA ÜHENDRIIKIDE TÖÖSTUSES

(protsentides)

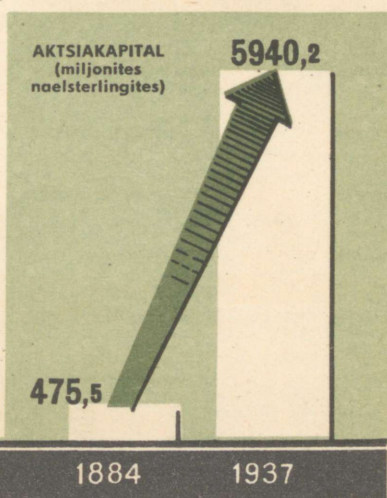
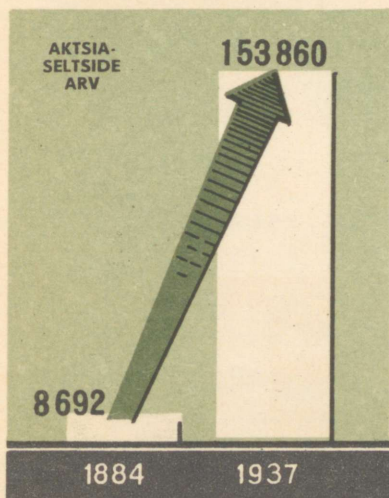
ETTEVÖTETE ARVU JÄRGI

KOGUTOODANGU JÄRGI

AKTSIASELTSIDE ARVU JA NENDE KOGUKAPITALI KASV INGLISMAAL

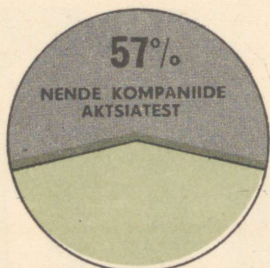
AKTSIATE KONTROLLPAKID KUULUVAD AMERIKA ÜHENDRIIKIDE VÄIKESELE MONOPOLISTIDE GRUPILE

(1952. aasta andmete järgi)

2,4%

TOOSTUSKOMPANIIDE
AKTSIONÄRIDE
ÜLDARVUST

VALDASID

3%

FINANTS- JA INVESTEERIMIS-
KOMPANIIDE AKTSIONÄRIDE
ÜLDARVUST

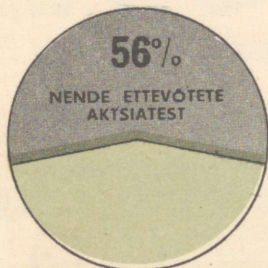
VALDASID

1,2%

TRANSPORDIETTEVÖTETE
AKTSIONÄRIDE
ÜLDARVUST

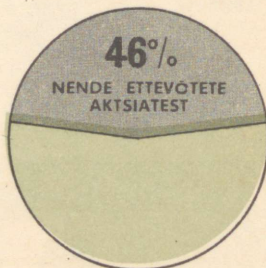
VALDASID

1%

ÜHISKONDLIKU TEENINDAMISE
ETTEVÖTETE (TELEFON, ELEKTER,
GAAS JNE.) AKTSIONÄRIDE
ÜLDARVUST

VALDASID

1952. AASTAL AKTSIAID OMANUD AMERIKA ÜHENDRIIKIDE TÖOLISTE OSATAHTSUS

(protsentides)

KVALIFITSEERIMATA TÖOLISTE
HULGAS

0,2

POOLELDI KVALIFITSEERITUD
TÖOLISTE HULGAS

1,4

KVALIFITSEERITUD TÖOLISTE
JA MEISTRITE HULGAS

4,4

AKTSIATE KURSS

$$\text{AKTSIATE KURSS} = \frac{\text{DIVIDEND}}{\text{PANGAPROTSENT}} \cdot 100$$

NÄIDE :

Aksia nominaalväärtus = 150 dollarit; Aastadividend = 10 dollarit;
Pangaprotsent hoolest = 5

$$\text{AKSIA KURSS} = \frac{10 \text{ dollarit}}{5} \cdot 100 = 200 \text{ dollarit}$$

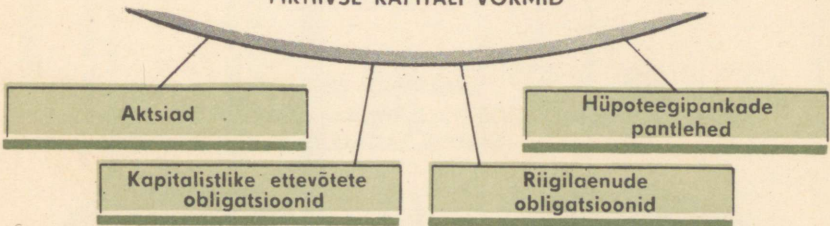
ASUTAMISKASUM

Asutamiskasum kujutab endast vahet aktsiaettevõtte rajamisel väljalastud aktsiate hindade summa ja sellesse ettevõttesse tegelikult paigutatud kapitali suuruse vahel.

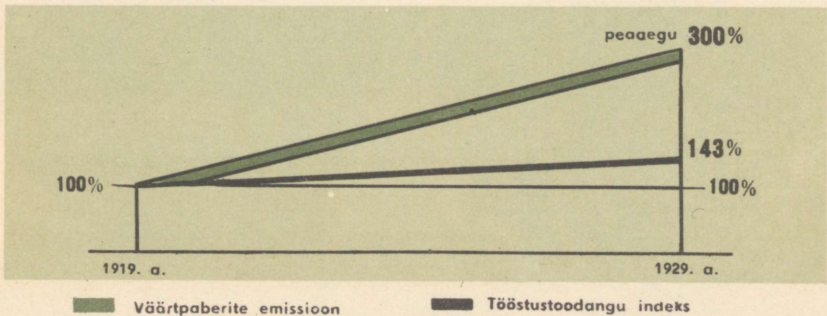
NÄIDE :

Reaalne kapital = 10 miljonit dollarit; Müüdnud aktsiaid 15 miljoni dollari eest
ASUTAMISKASUM = 15 milj. doll. - 10 milj. doll. = 5 milj. doll.

FIKTIIVSE KAPITALI VORMID

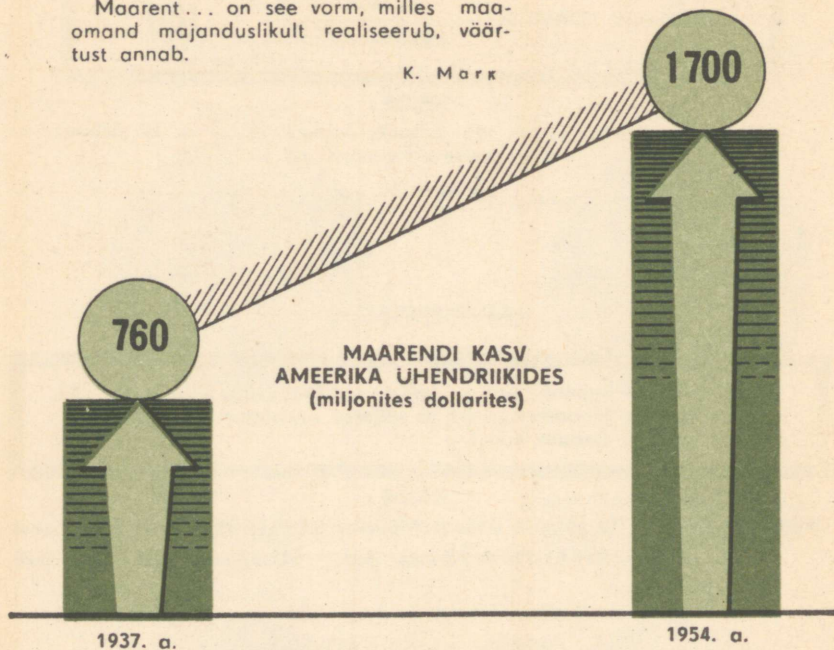
FIKTIIVSE KAPITALI KASV AMEERIKA ÜHENDRIIKIDES TEGELIKU KAPITALIGA VÖRRELDES

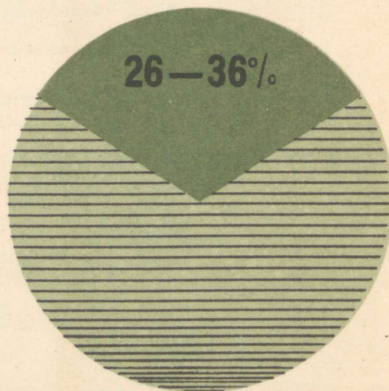
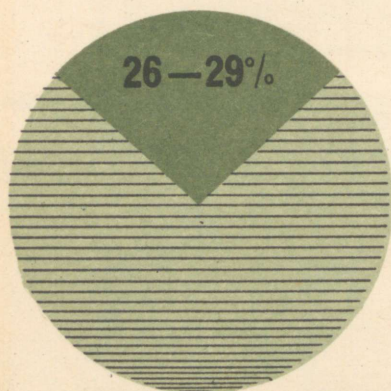
MAARENT KAPITALISMI TINGIMUSTES

Maarent... on see vorm, milles maomand majanduslikult realiseerub, väärtust annab.

K. MARK

MAARENDI OSA AMEERIKA ÜHENDRIIKIDE PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE HINNAS AASTAIL 1935-1937

DIFERENTSIAALRENT

Maa piiratus viib selleni, et vilja hinna määravad mitte selle tootmistingimused keskmise headusega maal, vaid kõige halvemal harimisele kuuluval maal... Paremalt maal saab farmer lisakasumit, mis moodustabki diferentsiaalrendi.

V. I. Lenin

SKEEM, MIS NÄITAB DIFERENTSIAALRENDI I KUJUNEMIST MULLAVILJAKUSE JÄRGI

Suuruselt võrdsed, kuid viljakuselt erinevad maatükid	Kapitalkulutused (dollarites)	Keskmine kasumnorm	Keskmine kasum (dollarites)	Toodangu hulk (tsentnerites)	Individaalne tootmishind (dollarites)		Ühiskondlik tootmishind (dollarites)		Diferentsiaalrent I (dollarites)
					kogu toodangu	ühe tsentneri	ühe tsentneri	kogu toodangu	
HALVEMAD	100	20%	20	4	120	30	30	120	0
KESKMISED	100	20%	20	5	120	24	30	150	30
PAREMAD	100	20%	20	6	120	20	30	180	60

DIFERENTSIAALRENDI II KUJUNEMISE SKHEEM

Suuruselt võrdsed, kuid viljakuselt erinevad maatükid	Kapitalimahutuste järjekord	Kapitalikulutused (dollarites)	Keskmine kasumim norm	Keskmine kasum (dollarites)	Toodangu hulk (tsentnerites)	Individaalne tootmishind (dollarites)		Ühiskondlik tootmishind (dollarites)		Diferentsiaalrent I (dollarites)	Diferentsiaalrent II (dollarites)	Diferentsiaalrendi I ja II üldsumma (dollarites)
						kogu toodangu	ühe tsentneri	ühe tsentneri	kogu toodangu			
HALVEMAD	Esimene mahutus	100	20%	20	4	120	30	30	120	0	0	0
PAREMAD	Esimene mahutus	100	20%	20	6	120	20	30	180	60	0	180
	Teine mahutus	100	20%	20	8	120	15	30	240	0	120	

ABSOLUUTNE RENT

Põllumajanduses on muutuvkapitali osa kapitali üldkoostises keskmisest kõrgem . . . Järelikult on põllumajandussaaduste väärtus üldse kõrgem nende tootmise hinnast, lisaväärtus aga kõrgem kasumist. Maaeraomanduse monopol aga ei lase sel ülejäägil tervenisti siirduda kasumi võrdsustamise protsessi ja absoluutne rent võetakse sellest ülejäägist.

V. I. Lenin

ABSOLUUTSE RENDI KUJUNEMISE SCHEEM

Kapitali orgaaniline struktuur tootmisharude järgi	Lisaväärtus (kui $m' = 100\%$)	Produkti väärtus	Mitmesugused kasuminormid	Mitmesuguste kasuminormide võrdsustamine keskmiseks kasuminormiks	Keskmine kasuminorm	Keskmine kasum	Tootmis-hind	Absoluutne rent
TOOSTUS $65c + 35v$	35	135	35%	$p' = \frac{60m}{240c + 60v} \cdot 100 = 20\%$	20%	20	120	
$80c + 20v$	20	120	20%		20%	20	120	
$95c + 5v$	5	105	5%		20%	20	120	
SUMMA $240c + 60v$ $c : v = 4 : 1$	60	360						
PÕLLUMAJANDUS $60c + 40v$ $c : v = 1,5 : 1$	40	140	40%		20%	20	120	20

MAA HIND

Maa ostmine on selle *tulu* ostmine, mida annab maa, *rendi* ostmine; maa hind on seepärast kapitaliseeritud rent.

V. I. Lenin

$$\text{Maa hind} = \frac{\text{rent}}{\text{pangaprotsent}} \cdot 100$$

NAIDE:

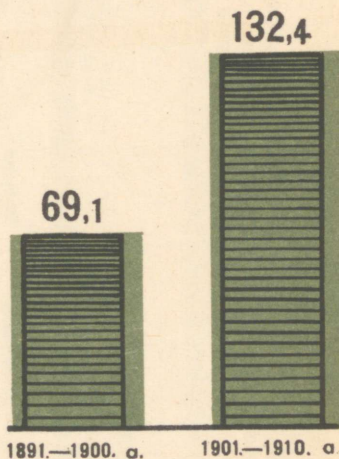
Aastarent = 300 dollarit;

Pangaprotsent hoiustelt = 4;

Maa hind = $\frac{300}{4} \cdot 100 = 7500$ dollarit

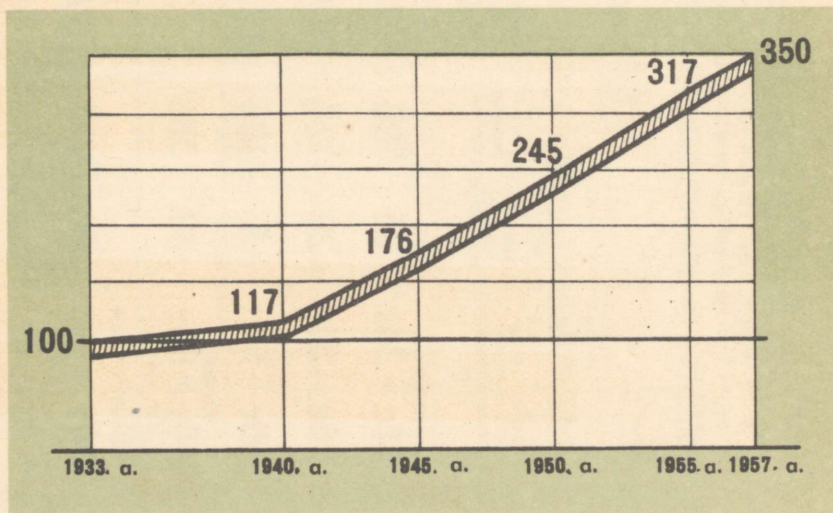
UHE TIINU MAA HIND TSAARI-VENEMAAL

(keskmiselt kümne aasta jooksul; rublades)

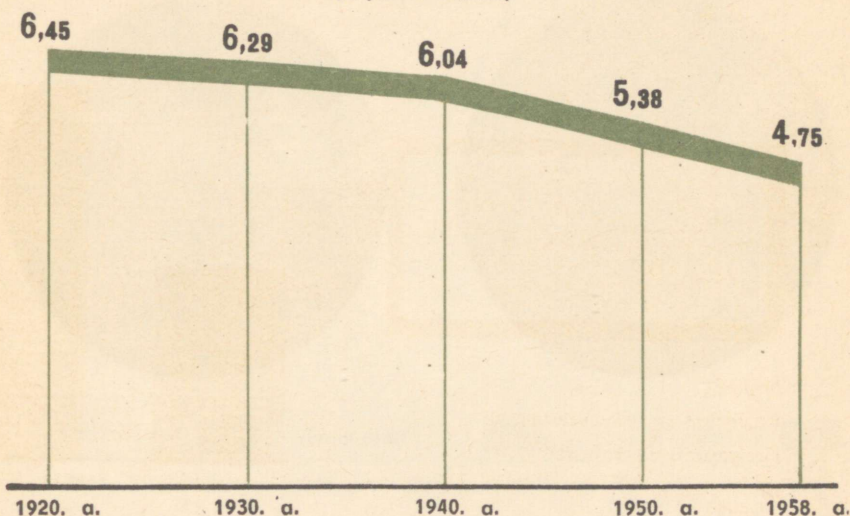
UHE AAKRI MAA HINNA INDEKS AMEERIKA ÜHENDRIIKIDES

(vastava aasta 1. märtsil; 1933. a. = 100%)

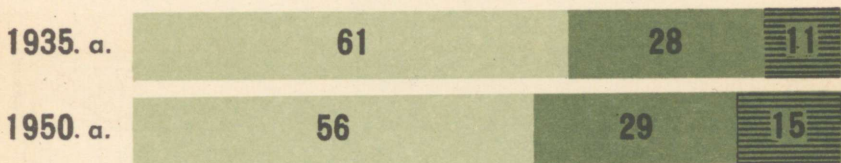
VÄIKEKAUBATOOTJATE VÄLJATÕRJUMINE JA LAOSTUMINE PÕLLUMAJANDUSES

AMEERIKA ÜHENDRIIKIDE FARMIMAJANDITE ARVU VÄHENEMINE
(miljonites farmides)

AMEERIKA ÜHENDRIIKIDE VÄIKE-, KESKMISTE JA SUURFARMIDE OSA
(protsentides)

FARMIDE ÜLDARVUS

MAA ÜLDPINDALAS

Väikefarmid
(99 ja vähem aakrit)

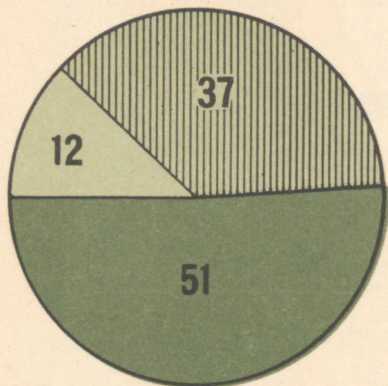
Keskised farmid
(100–259 aakrit)

Suurfarmid
(260 ja rohkem aakrit)

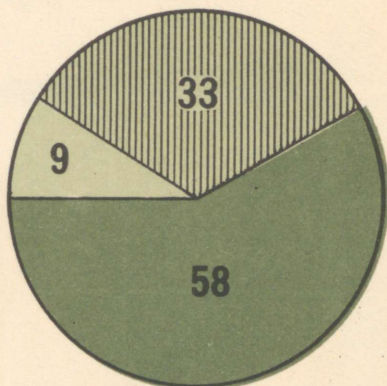
AMEERIKA ÜHENDRIIKIDE VÄIKE-, KESKMISTE JA SUURFARMIDE OSA
REALISEERITAVA TOODANGU ÜLDVÄÄRTUSES

(protsentides)

1950. a.

1955. a.

□ Väikefarmid¹

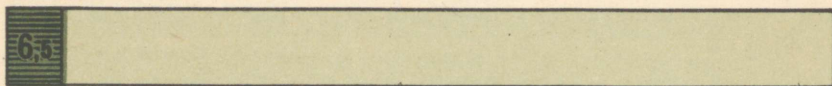
▨ Keskised farmid²

■ Suurfarmid³

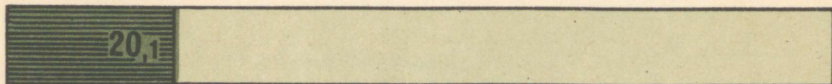
1955. AASTAL PALGATÖÖD KASUTANUD AMEERIKA ÜHENDRIIKIDE
FARMID

(protsentides)

VÄIKEFARMID¹

KESKMISED FARMID²

SUURFARMID³

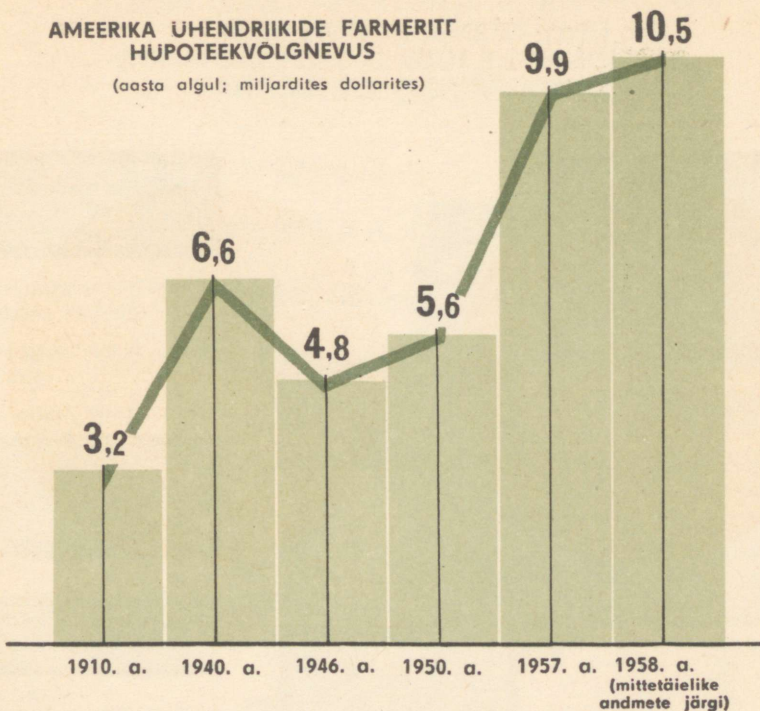
¹ Farmid, mille kaubatoodangu väärtus on vähem kui 2500 dollarit.

² Farmid, mille kaubatoodangu väärtus on 2500–9999 dollarit.

³ Farmid, mille kaubatoodangu väärtus on 10 000 ja rohkem dollarit.

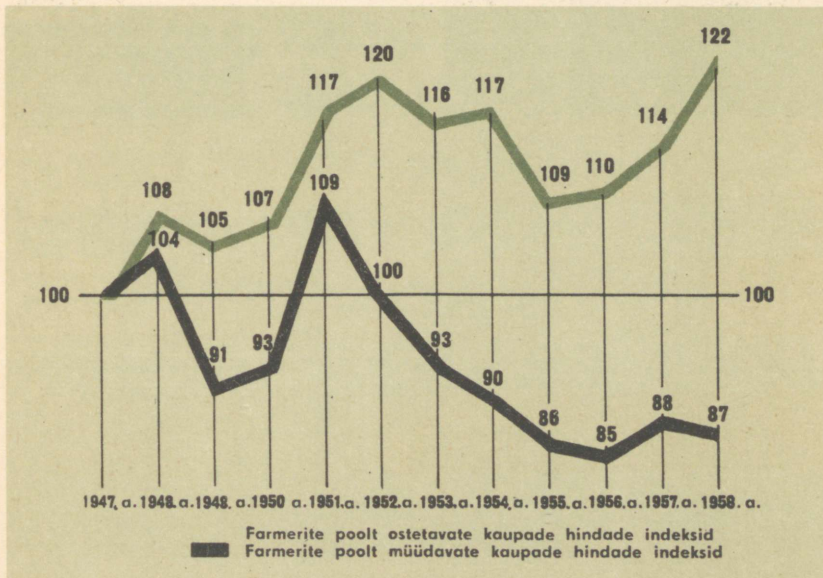
AMEERIKA ÜHENDRIIKIDE FARMERIT HÜPOTEKVÕLGNEVUS

(aasta algul; miljardites dollarites)

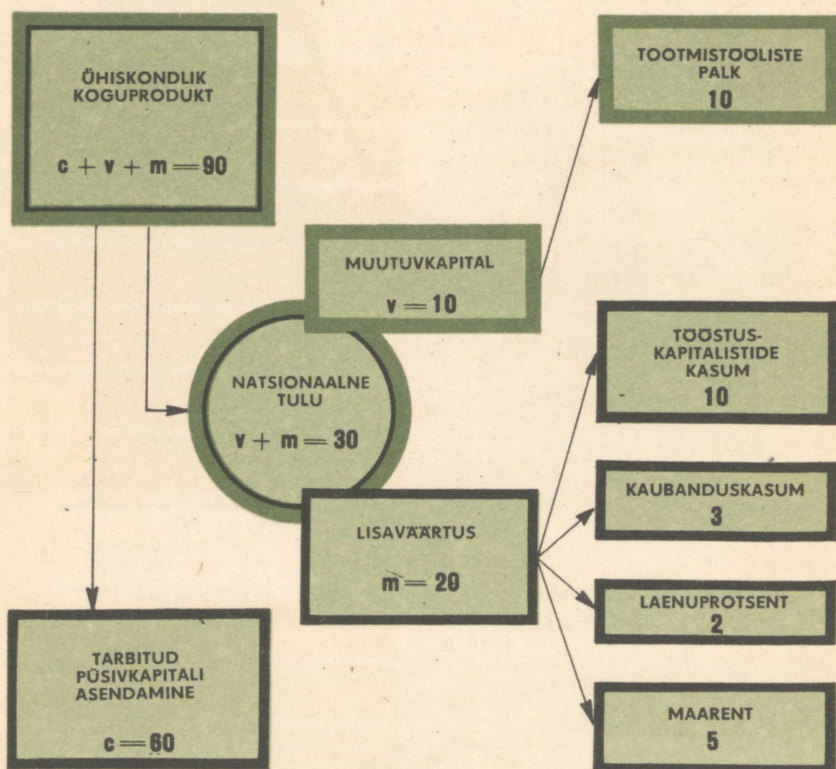

AMEERIKA ÜHENDRIIKIDE FARMERITE POOLT MÜÜDAVATE JA OSTETAVATE KAUPADE HINDADE INDEKSID

(1947. a. = 100%)

ÜHISKONDLIK KOGUPRODUKT. NATSIONAALNE TULU JA SELLE JAOTAMINE KAPITALISTLIKUS ÜHISKONNAS

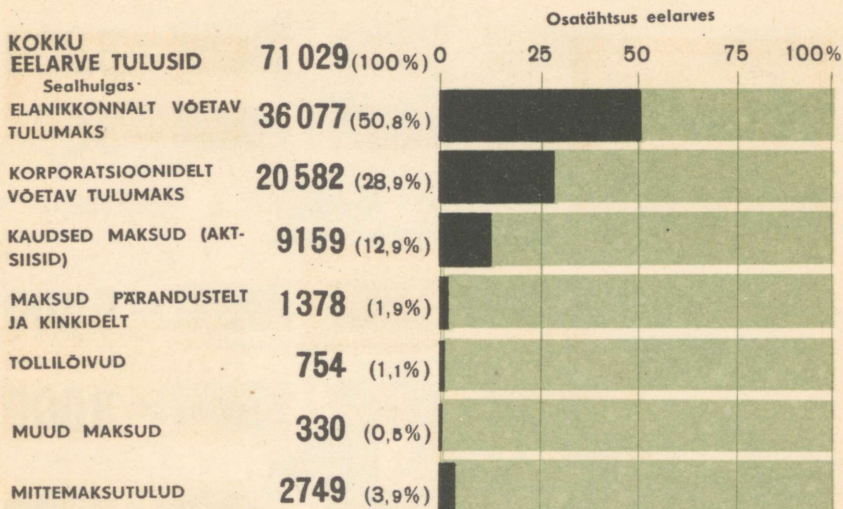
NATSIONAALSE TULU KESKMINE KASVUTEMPO AASTAS AMEERIKA ÜHENDRIIKIDES

1870.–1899. a.	1900.–1938. a.	1945.–1956. a.
4,7%	1,9%	2,1%

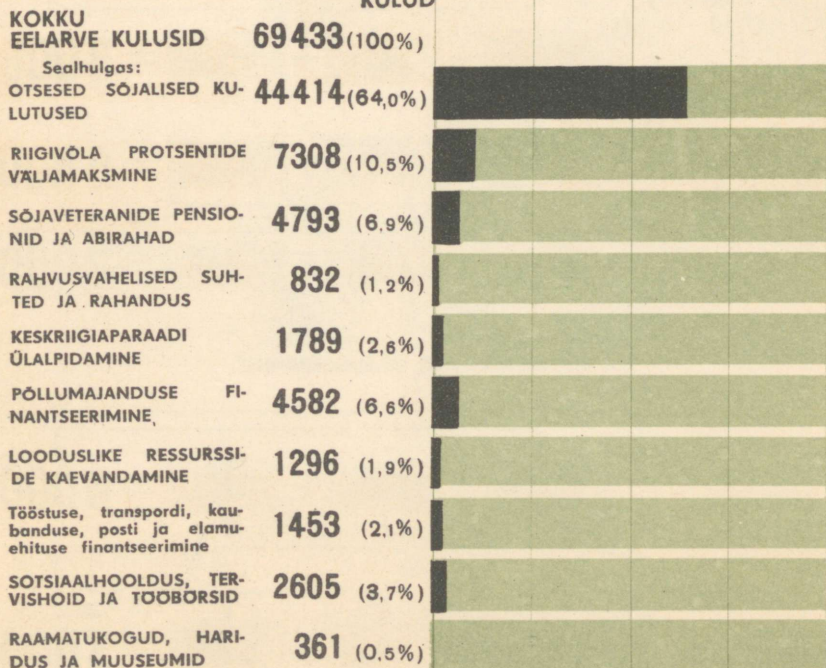
AMEERIKA ÜHENDRIIKIDE FÖDERAALEELARVE STRUKTUUR

(1956/57. a.; miljonites dollarites)

TULUD

KULUD

ÜHISKONDLIKU KAPITALI LIHTNE TAASTOOTMINE

LIHTSA TAASTOOTMISE SCHEEM

TOOTMIS-VAHENDID I $4000c + 1000v + 1000m = 6000$

TARBEESEMED II $2000c + 500v + 500m = 3000$

REALISEERIMISTINGIMUSED

ESIMENE TINGIMUS
I (v+m) = II c

I $4000c + 1000v + 1000m = 6000$

II $2000c + 500v + 500m = 3000$

TEINE TINGIMUS
I (c+v+m) = Ic + IIc

I $4000c + 1000v + 1000m = 6000$

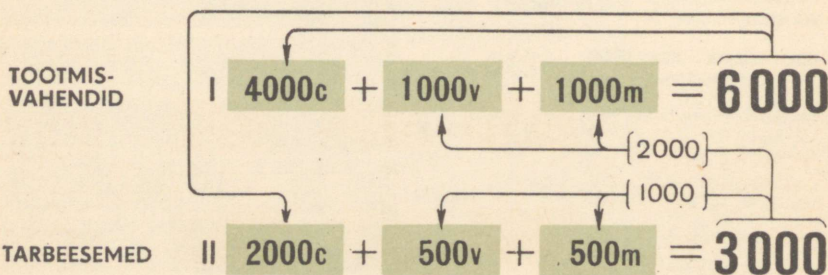
II $2000c + 500v + 500m = 3000$

KOLMAS TINGIMUS
II (c+v+m) = I(v+m) + II(v+m)

I $4000c + 1000v + 1000m = 6000$

II $2000c + 500v + 500m = 3000$

KOGUPRODUKTI REALISEERIMINE

ÜHISKONDLIKU KAPITALI LAIENDATUD TAASTOOTMINE

LAIENDATUD TAASTOOTMISE LÄHTESKEEM

TOOTMISVAHENDID I $4000c + 1000v + 1000m = 6000$

TARBEEMED II $1500c + 750v + 750m = 3000$

REALISEERIMISTINGIMUSED

ESIMENE TINGIMUS
I (v+m) on suurem
kui IIc

I $4000c + 1000v + 1000m = 6000$

II $1500c + 750v + 750m = 3000$

on suurem kui

TEINE TINGIMUS
I (c+v+m) on suurem
kui IIc+IIv

I $4000c + 1000v + 1000m = 6000$

II $1500c + 750v + 750m = 3000$

on suurem kui

KOLMAS TINGIMUS
I (v+m) + II (v+m)
on suurem kui
II (c+v+m)

I $4000c + 1000v + 1000m = 6000$

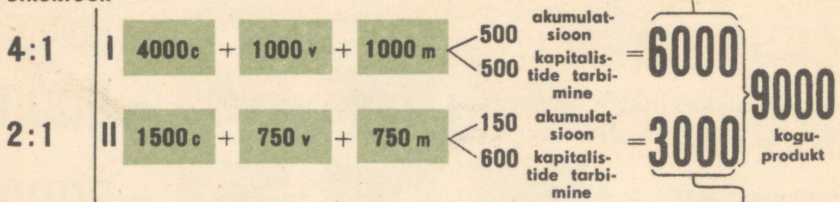
II $1500c + 750v + 750m = 3000$

on suurem kui

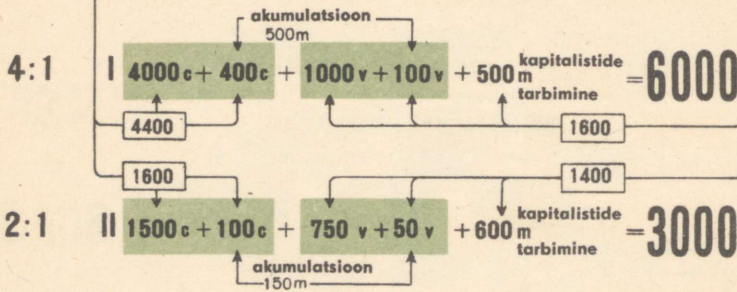
KOGUPRODUKTI REALISEERIMINE

KAPITALI
ORGAANILINE
STRUKTUUR

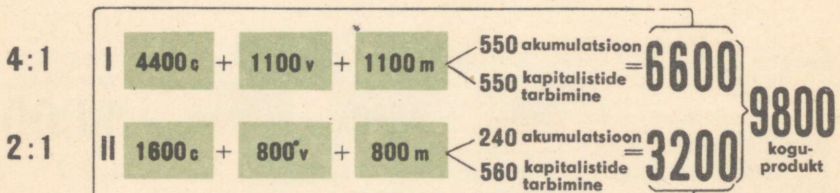
ESIMENE AASTA

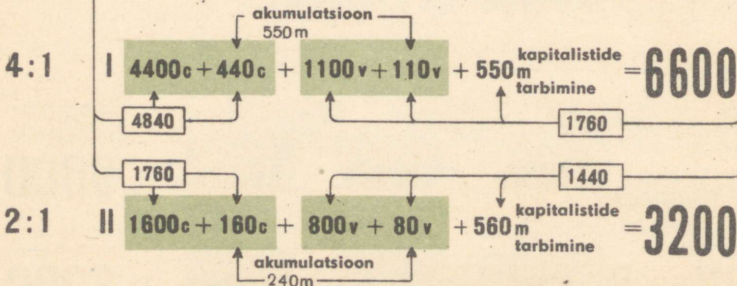
AKUMULATSIOON JA ESIMISE AASTA PRODUKTI REALISEERIMINE

TEINE AASTA

AKUMULATSIOON JA TEISE AASTA PRODUKTI REALISEERIMINE

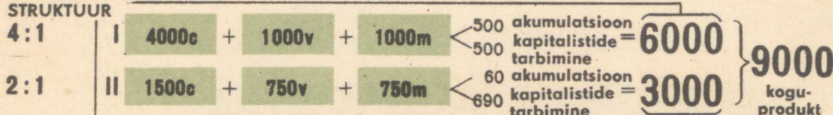

ja nii edasi

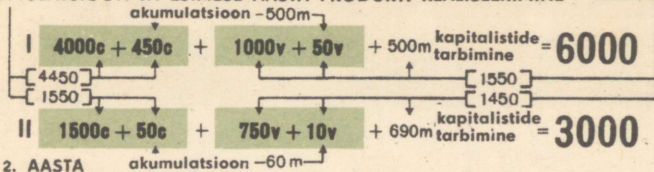
LAIENDATUD TAASTOOTMISE SKEEM KAPITALI ORGAANILISE STRUKTUURI KASVU PUHUL

KAPITALI ORGAANILINE STRUKTUUR

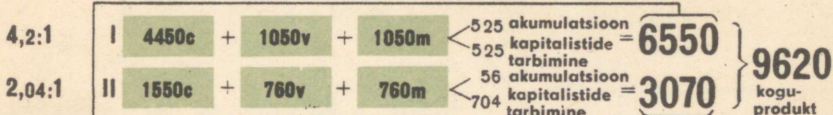
1. AASTA

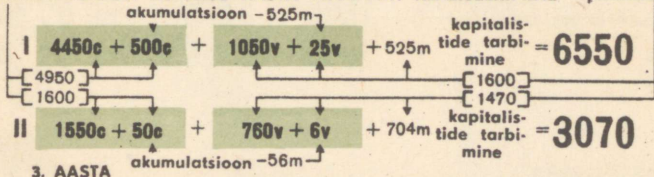
AKUMULATSIOON JA ESIMISE AASTA PRODUKTI REALISEERIMINE

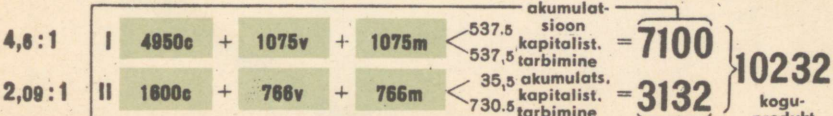
2. AASTA

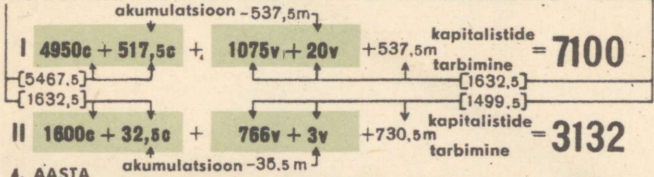
AKUMULATSIOON JA TEISE AASTA PRODUKTI REALISEERIMINE

3. AASTA

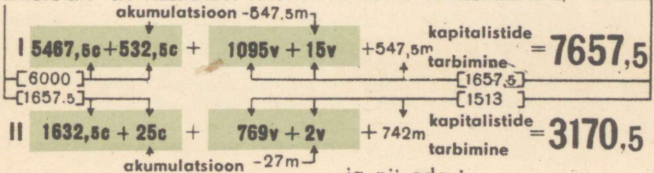
AKUMULATSIOON JA KOLMANDA AASTA PRODUKTI REALISEERIMINE

4. AASTA

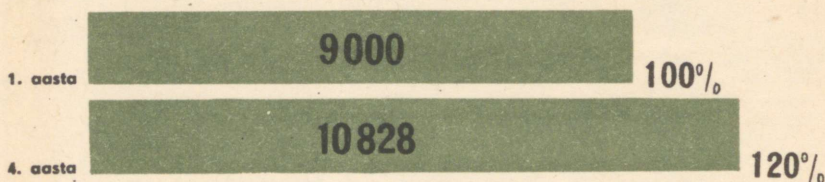
AKUMULATSIOON JA NELJANDA AASTA PRODUKTI REALISEERIMINE

ja nii edasi

JÄRELDUSED 4 AASTA JOOKSUL TOIMUNUD KOGUPRODUKTI KOOSTIS- OSADE KASVU VAHEKORRAST

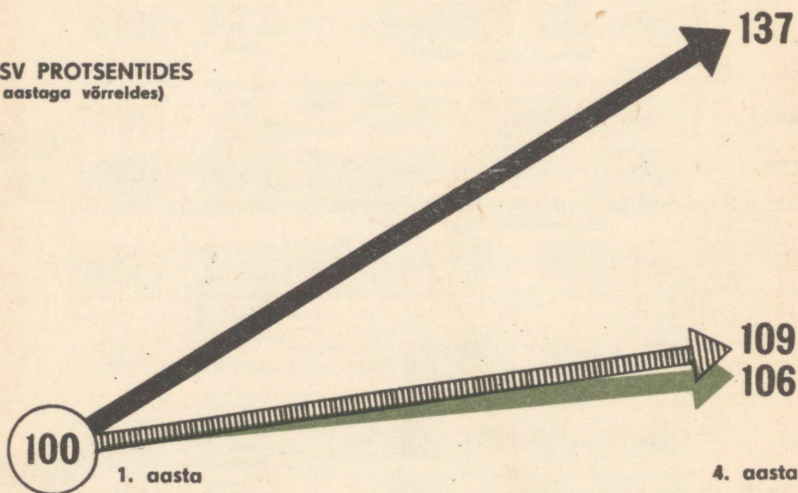
KOGUPRODUKTI KASV 4 AASTA JOOKSUL

KOGUPRODUKTI KOOSTISOSADE KASV 4 AASTA JOOKSUL

	1. aasta	4. aasta	Kasv 4 aasta jooksul
Tootmisvahendid, tootmisvahendite jaoks	4000	5467,5	Ha 37%
Tootmisvahendid tarbeesemete jaoks	1500	1632,5	Ha 9%
Tarbeesemed	3000	3170,5	Ha 6%

KASV PROTSENTIDES (1. aastaga võrreldes)

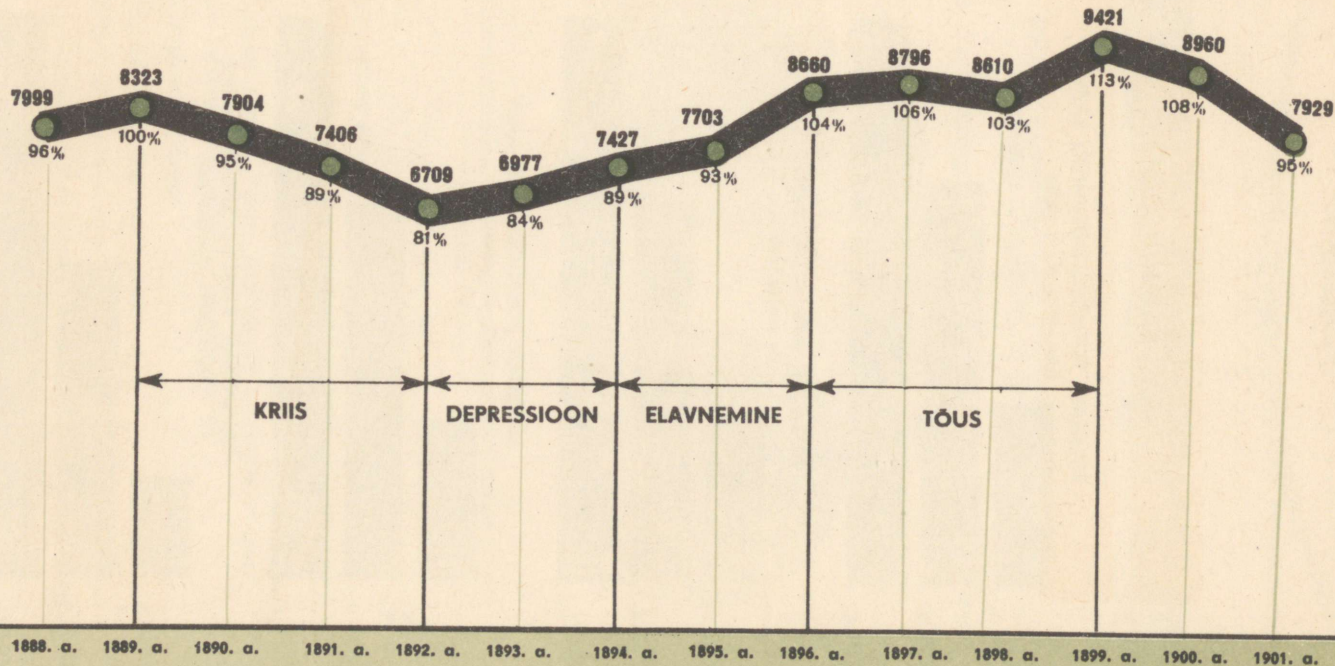

Laiendatud taastootmise puhul kasvab kõige kiiremini «tootmisvahendite tootmine tootmisvahendite jaoks, seejärel tootmisvahendite tootmine tarbimisvahendite jaoks ja kõige aeglasemalt tarbimisvahendite tootmine» (V. I. Lenin).

KAPITALISTLIK TSUKKEL JA SELLE FAASID

MALMI TOOTMISE DUNAAMIKA INGLISMAAL

(tuhandetes tonnides)

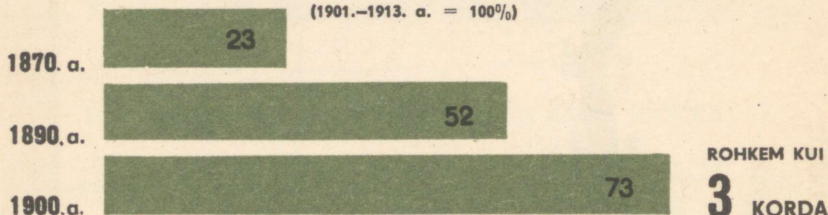
Imperialism on kapitalismi monopolistlik staadium.

V. I. Lenin

KAPITALISTLIKU TOOTMISE ARENEMINE XIX SAJANDI LÖPUL JA XX SAJANDI ALGUL

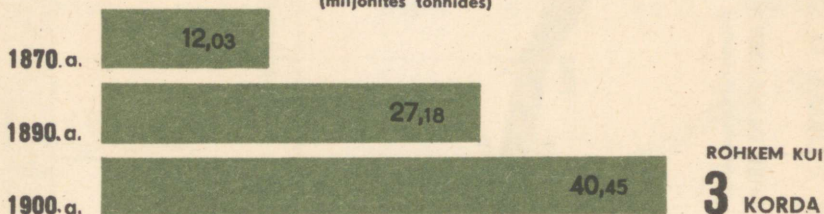
MAAILMA TÖÖSTUSTOODANGU KASV

(1901.–1913. a. = 100%)

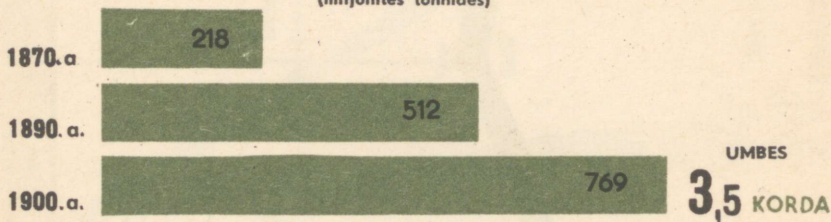
MAAILMA MALMITOODANGU KASV

(miljonites tonnides)

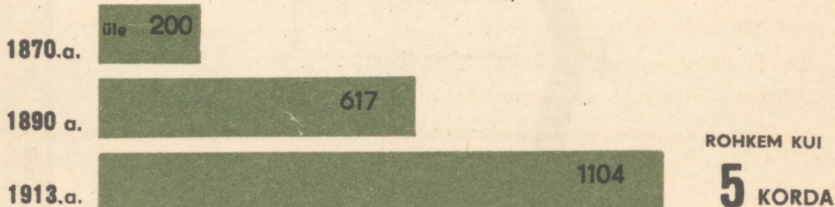
MAAILMA SÕETOODANGU KASV

(miljonites tonnides)

RAUDTEEDE PIKKUSE SUURENEMINE

(tuhandetes kilomeetrites)

MONOPOLISTLIKE KOONDISTE PÕHIVORMID

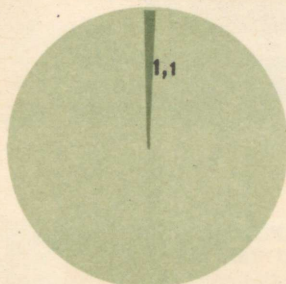

SUURTE MONOPOLISTLIKE KOONDISTE VALITSEMINE AMERIKA ÜHENDRIIKIDE MAJANDUSES

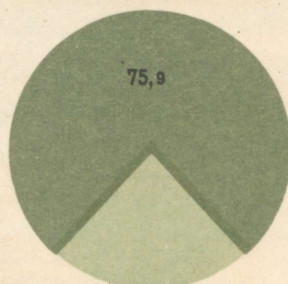
SUURTE KORPORATSIOONIDE (KELLE AKTIVAD ON 10 MILJONIT DOLLARIT JA ROHKEM) OSA

(1953. aasta andmete järgi; protsentides)

KÕIGI KORPORATSIOONIDE HULGAS

KÕIGI KORPORATSIOONIDE KASUMITES

8 SUURIMAT AMERIKA ÜHENDRIIKIDE MILJARDÄRKORPORATSIOONI JA NENDE AKTIVAD

(1957. aasta algul)

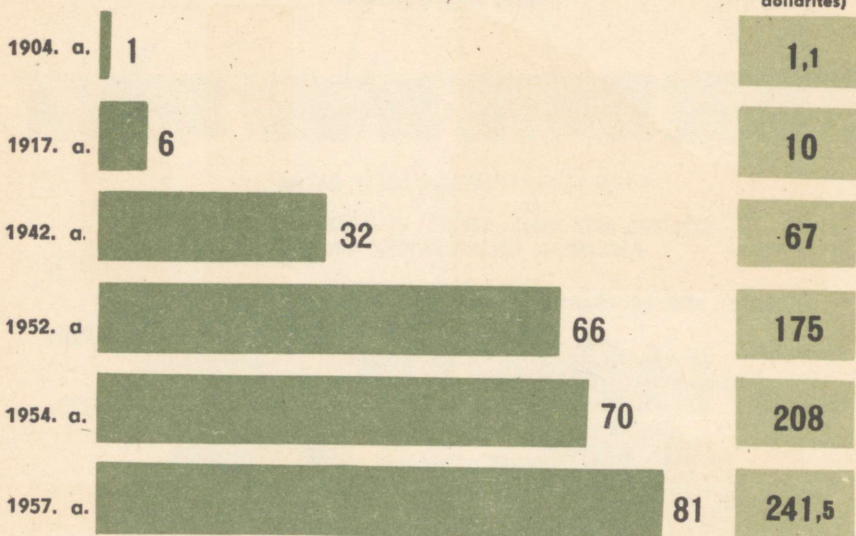
	Aktivad (miljardites dollarites)
„BELL TELEPHONE SYSTEM“ (tööstuskorporatsioon)	— 16,2
„METROPOLITAN LIFE INSURANCE COMPANY“ (kindlustuskompanii)	— 14,8
„PRUDENTIAL LIFE INSURANCE COMPANY“ (kindlustuskompanii)	— 13,3
„BANK OF AMERICAN NATIONAL TRUST AND SERVICE ASSOCIATION“ (pank)	— 10,0
„EQUITABLE LIFE INSURANCE COMPANY“ (kindlustuskompanii)	— 7,9
„CHASE MANHATTAN BANK“ (pank)	— 7,8
„FIRST NATIONAL BANK OF NEW YORK“ (pank)	— 7,4
„GENERAL MOTORS“ (tööstuskorporatsioon)	— 6,6

KOKKU — 84,0

MILJARDÄRKORPORATSIOONIDE KASV AMEERIKA ÜHENDRIIKIDES

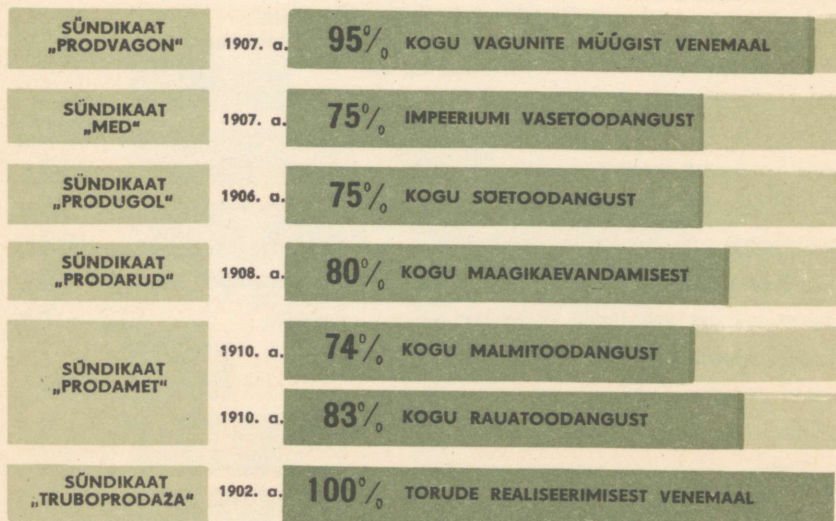
MILJARDÄRKORPORATSIOONIDE ARV

Nende aktive summa
(miljardites dollarites)

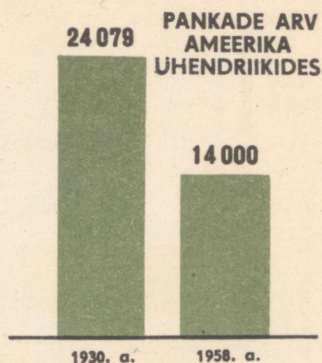
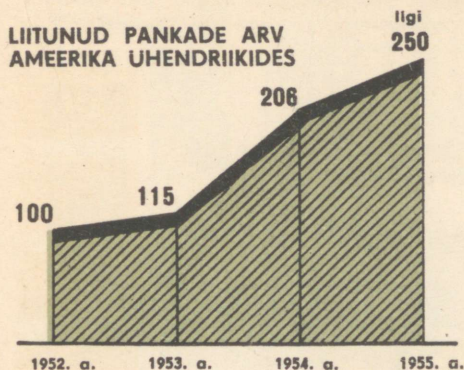

¹ Aasta algul.

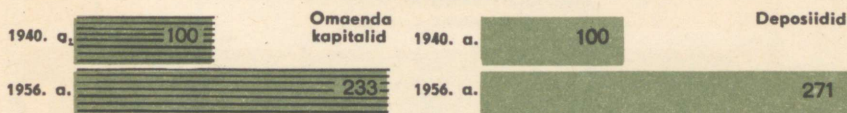
TSAARI-VENEMAA SUURIMATE MONOPOLISTLIKE KOONDISTE OSA TOOTMISES JA TOODANGU REALISEERIMISES

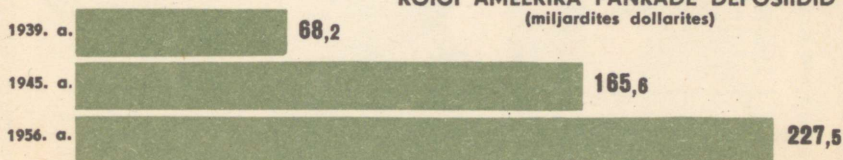
PANGAKAPITALI KONTSENTRERUMINE JA TSENTRALISEERUMINE

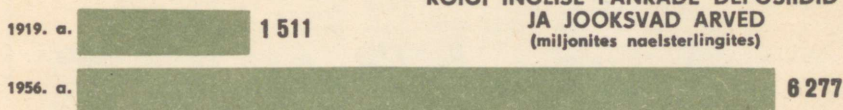
AMEERIKA ÜHENDRIIKIDE FÖDERAAL-RESERVSUSTEEMI PANKADE KAPITALIDE KASV (protsentides)

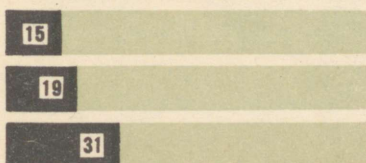
KÕIGI AMEERIKA PANKADE DEPOSIIDID (miljardites dollarites)

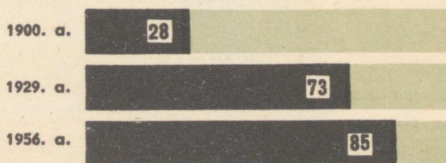
KÕIGI INGLISE PANKADE DEPOSIIDID JA JOOKSVAD ARVED (miljonites naelsterlingites)

20 SUURIMA AMEERIKA PANGA OSA RIIGI KÕIGI PANGAHOIUSTE ÜLD-SUMMAS (protsentides)

5 SUURIMA INGLISE PANGA OSA RIIGI KÕIGI DEPOSIITPANKADE BILANSSIDE ÜLD-SUMMAS (protsentides)

FINANTSKAPITAL JA FINANTSOLIGARHIA

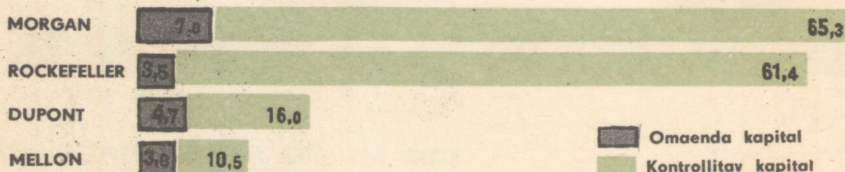
Tootmise kontsentratsioon; sellest väljakasvavad monopolid; pankade liitumine ehk kokkukasvamine tööstusega, – see on finantskapitali tekkimise ajalugu ja selle mõiste sisu.

V. I. Lenin

OSAVÖTUSUSTEEM

AMEERIKA ÜHENDRIIKIDE SUURIMATE FINANTSGRUPPIDE POOLT KONTROLLITAVATE KAPITALIDE SUURUS. 1955.–1956. a.
(miljardites dollarites)

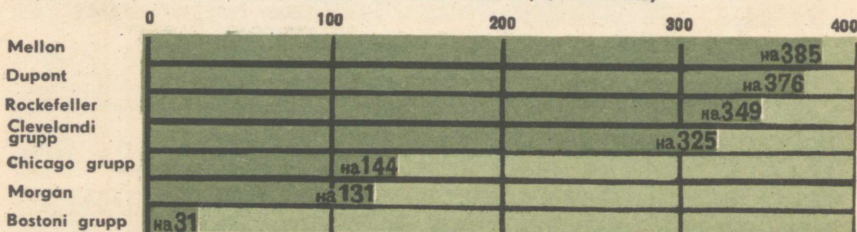

PERSONAALUNIOON

Aastad	Pangad	Pankade esindajate käes olevate kohtade arv tööstusettevõtete juhtivates organites	Pankade järelevalvenõukogudesse kuuluvate töösturite arv
1910. a.	Kuus suurimat Berliini panka	751	51
1956. a.	Kõlm suurimat Saksa Föderatiivse Vabariigi panka	1770	Puuduvad andmed

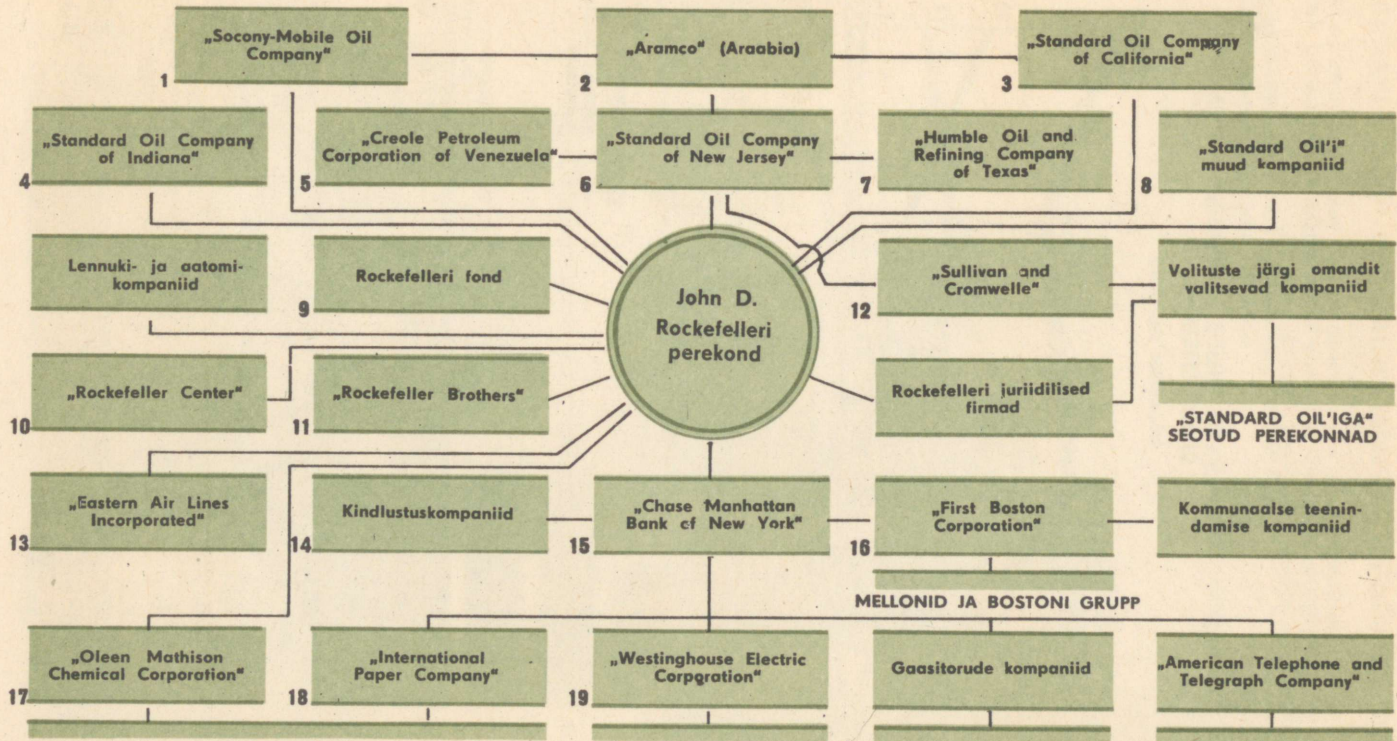
AMEERIKA ÜHENDRIIKIDE PEAMISTE FINANTSGRUPPIDE KASUMITE KASV AASTAIL 1929–1955

(kasumid pärast maksude tasumist; protsentides)

¹ On arvestatud ainult suurte tööstuskorporatsioonide kasumit.

ROCKEFELLERI FINANTSGRUPP

1.-8. Naftamonopolid; 9-11. Rockfelleri perekonna vahendite abil eksisteerivad organisatsioonid ja fondid; 12. Juriidiline kompanii; 13. Lennukikompanii; 14-16. Peamised finantsasutused; 17-19. Suured tööstuskompaniid (keemia-, paberi- ja elektrikompanii);
 —————Rockfelleri kompaniidega seotud finantsgruppid

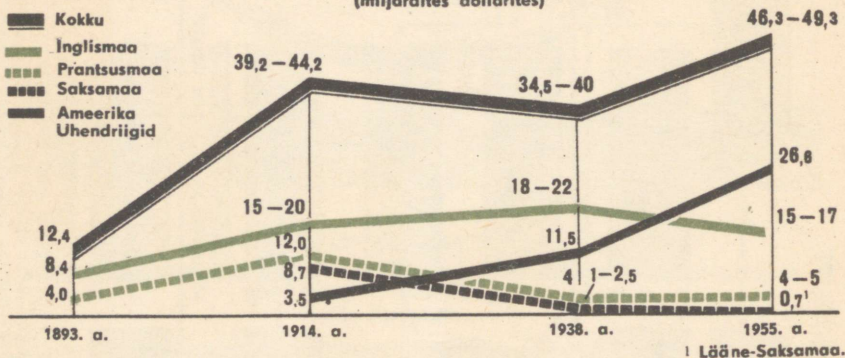
KAPITALI VÄLJAVEDU

Vanale kapitalismile, kus täielikult valitses vaba konkurents, oli tüüpiline kaupade väljavedu. Uusimale kapitalismile, kus valitsevad monopolid, on saanud tüüpiliseks kapitali väljavedu.

V. I. Lenin

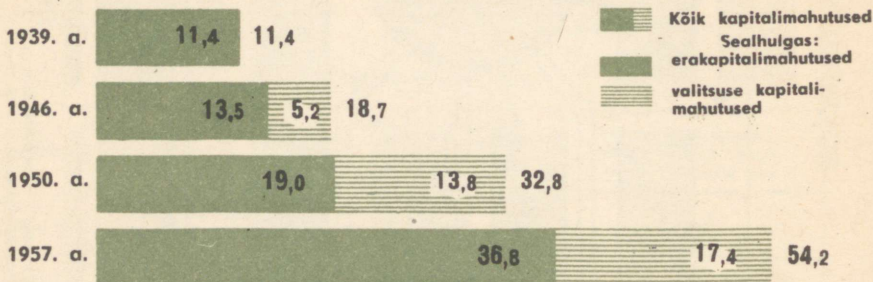
PEAMISTE KAPITALISTLIKE RIIKIDE VÄLISMAISED PIKAAJALISED ERAINVESTEERINGUD

(miljardites dollarites)

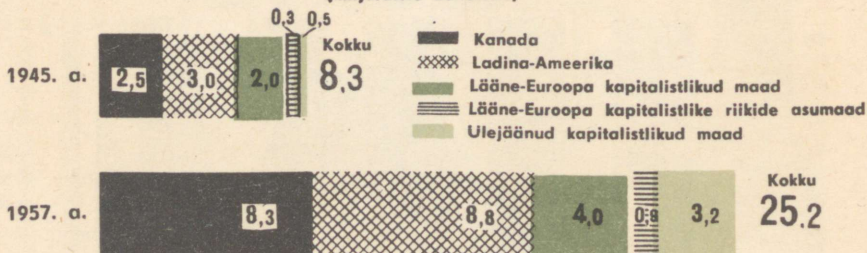
AMEERIKA ÜHENDRIIKIDE VÄLISMAISTE KAPITALIMAHUTUSTE STRUKTUUR

(aasta lõpul; miljardites dollarites)

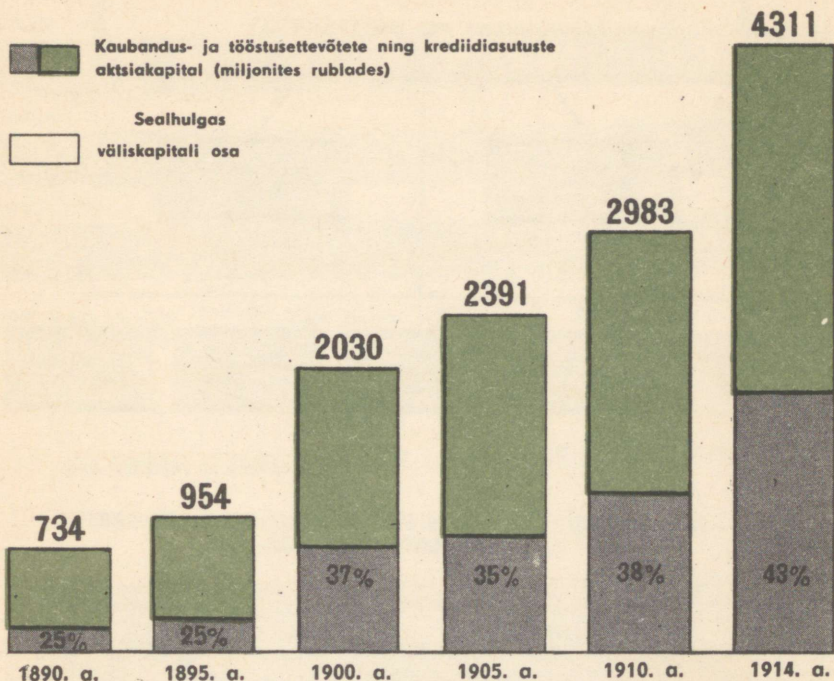

AMEERIKA ÜHENDRIIKIDE OTSESED ERAINVESTEERINGUD MAADE JÄRGI

(miljardites dollarites)

VÄLISKAPITAL TSAARI-VENEMAA KAUBANDUS- JA TÖÖSTUSETTEVÖTETES NING KREDIIDIASUTUSTES

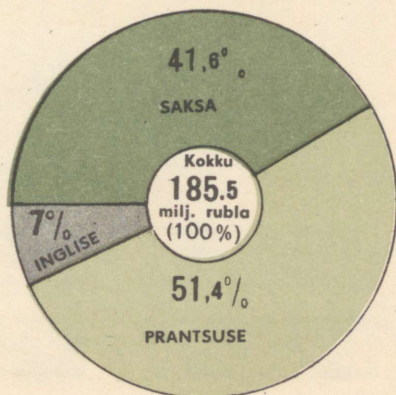
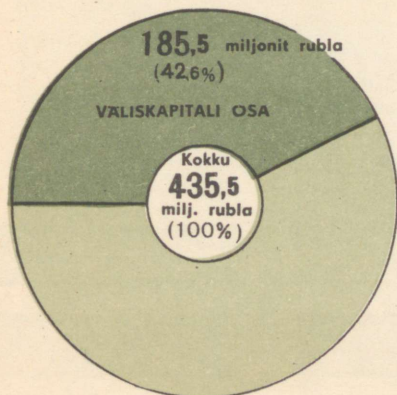

VENEMAA PANKADE SÕLTUVUS VÄLISKAPITALIST

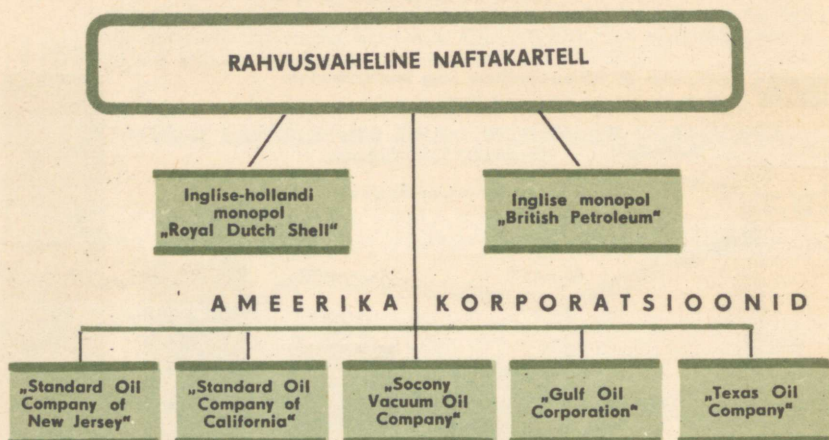
VÄLISKAPITALI OSA
 18 PEAMISE AKTSIAPANGA PÕHIKAPITALIS
 ENNE ESIMEST MAAILMASÕDA

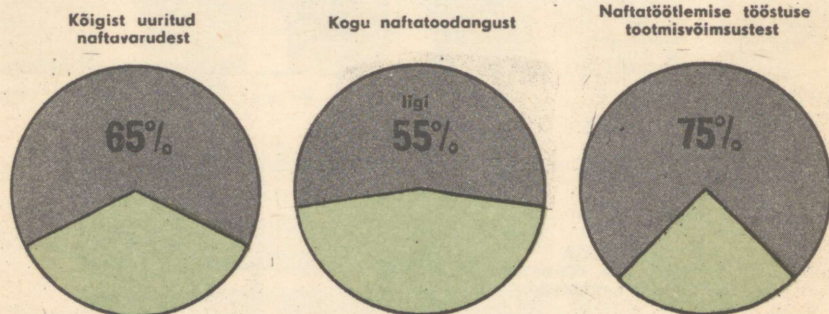
VÄLISKAPITALI JAGUNEMINE

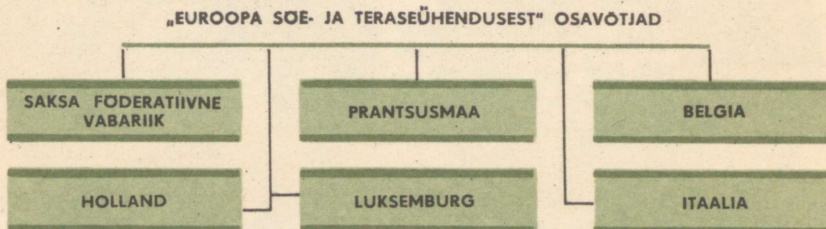
RAHVUSVAHELISED MONOPOLID

1949.–1950. AASTAL KONTROLLIS RAHVUSVAHELINE NAFTAKARTELL KAPITALISTLIKUS MAAILMAS :

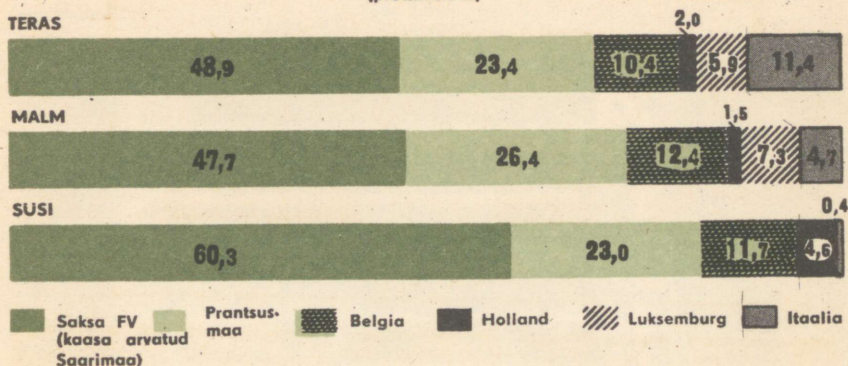

„EUROOPA SÕE- JA TERASEÜHENDUS“ (kartelli tüüpi rahvusvaheline monopol)

«EUROOPA SÕE- JA TERASEHENDUSEST» OSAVÕTJATE OSATÄHTSUS TERASE, MALMI JA SÕE TOOTMISES 1957. AASTAL

(protsentides)

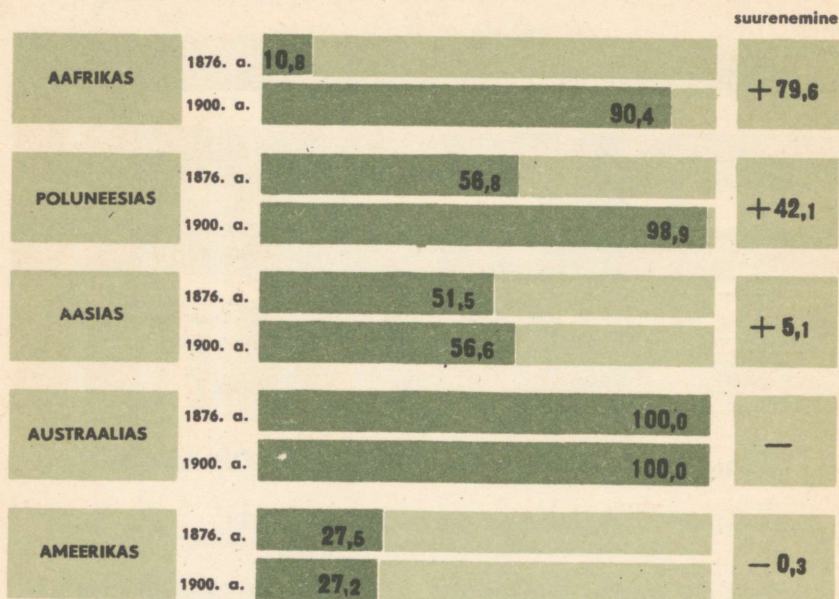
MAAILMA TERRITORIAALSE JAOTAMISE LÕPULEVIIMINE

SUURRIIKIDE KOLONIAALVALDUSED¹
(ruutkilomeetrid ja elanike arv on antud miljonites)

	ASUMAAD				METROPOLID		KOKKU	
	1876. a.		1914. a.		1914. a.		1914. a.	
	km ²	elan.	km ²	elan.	km ²	elan.	km ²	elan.
INGLISMAA	22,5	251,9	33,5	393,5	0,3	46,5	33,8	440,0
VENEMAA	17,0	15,9	17,4	33,2	5,4	136,2	22,8	169,4
PRANTSUSMAA	0,9	6,0	10,6	55,5	0,5	39,8	11,1	95,1
SAKSAMAA	—	—	2,9	12,3	0,5	64,9	3,4	77,2
AMEERIKA OHENDRIIGID	—	—	0,3	9,7	9,4	97,0	9,7	106,7
JAAPAN	—	—	0,3	19,2	0,4	53,0	0,7	72,2
KOKKU 6 SUURRIIKI	40,4	273,8	65,0	523,4	16,5	437,2	81,5	960,6
TEISTE RIIKIDE (BELGIA, HOLLANDI jt.) ASUMAAD							9,9	45,3
POOLASUMAAD (PÄRSIA, HIINA, TURGI)							14,5	361,2
TEISED MAAD							28,0	289,9
KOGU MAAKERA							133,9	1657,0

¹ V. I. Lenini teose „Imperialism kui kapitalismi kõrgeim staadium“ andmete järgi.

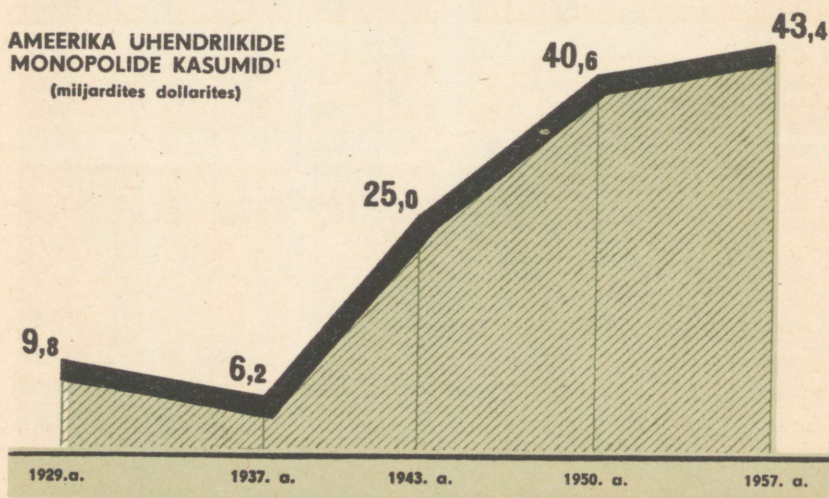
EUROOPA KOLONIAALRIIKIDELE JA AMERIKA ÜHENDRIIKIDELE XIX SAJANDI LÕPUL KUULUNUD MAAPINDALA PROTSENT¹

¹ V. I. Lenini teose „Imperialism kui kapitalismi kõrgeim staadium“ andmete järgi.

KAPITALISTLIKE KASUMITE KASV

AMEERIKA ÜHENDRIIKIDE
MONOPOLIDE KASUMID¹
(miljardites dollarites)

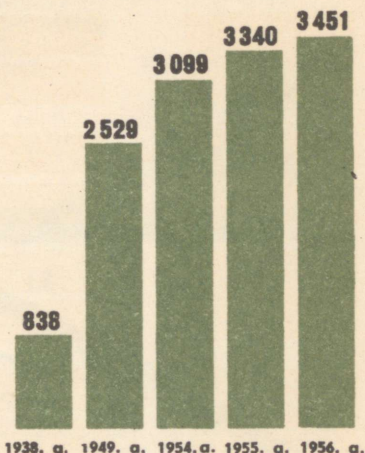
¹ Kasumid enne maksude mahaarvamist.

**AMEERIKA ÜHENDRIIKIDE MÖNEDE
MILJARDÄRKORPORATSIOONIDE
KASUMID 1957. AASTAL¹**

	miljonites dollarites	protsenti- des inves- teeritud kapitalist
„STANDARD OIL COMPANY OF NEW JERSEY“	805,2	14,0
„GENERAL MOTORS“	846,8	17,2
„UNITED STATES STEEL“	419,4	14,0
„DUPONT DE NEMOURS“	396,8	18,9
„GULF OIL“	354,3	16,2
„FORD MOTOR“	282,8	16,9
„GENERAL ELECTRIC“	247,9	20,1

¹ Kasumid pärast maksude mahaarvamist.

INGLISE KOMPANIIDE KASUMID²
(miljonites naelsterlingites)

1938. a. 1949. a. 1954. a. 1955. a. 1956. a.

² Kasumid enne maksude mahaarvamist.

SAKSA FÖDERATIIVSE VABARIIGI AKTSIASELTSIDE PUHASKASUMID
(miljonites Lääne-Saksamaa markades)

TOOSTUSHARUD	KASUMID		
	1954/55. a.	1955/56. a.	Kasv protsentides
KÕIK TOOSTUSHARUD (1142 aktsiaseltsi)	798	1047	31
SOETOOSTUS	13	34	161
ENERGEETIKA	70	124	77
MUSTMETALLURGIA	32	56	75
ELEKTROTEHNIKATOOSTUS	68	110	62
TÄPPISMEHAANIKA JA OPTIKA	4	7	75
TEHISKIUDAINETOOSTUS	8	15	87

AMEERIKA MONOPOLIDE KASUMID VÄLISMAISTEST INVESTEERINGUTEST

(miljardites dollarites)

AMEERIKA ÜHENDRIIKIDE
NAFTAKOMPANIIDE POOLT SAADAVA
KASUMI NORM
(1956. aasta andmete järgi)

Ameerika Ühendriikides

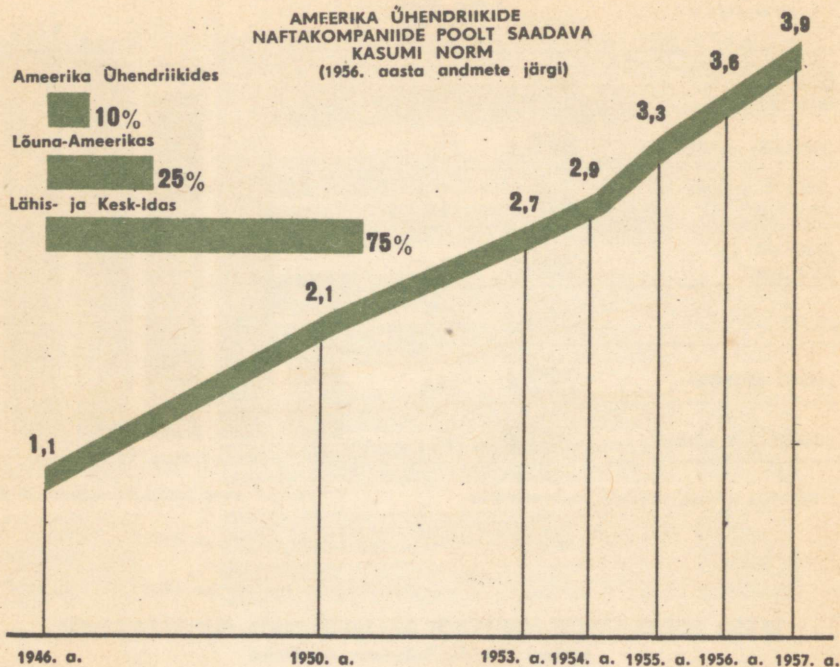
10%

Lõuna-Ameerikas

25%

Lähis- ja Kesk-Idas

75%

MONOPOLIDE TULUD PROTSENTIDE JA DIVIDENDIDE NÄOL

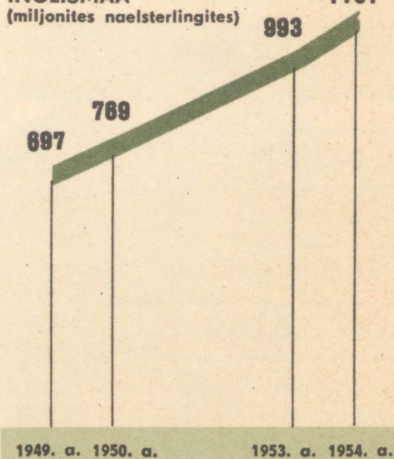
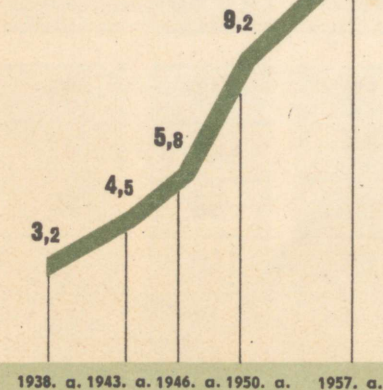
AMEERIKA ÜHENDRIIGID
(miljardites dollarites)

12,4

INGLISMAA

(miljonites naelsterlingites)

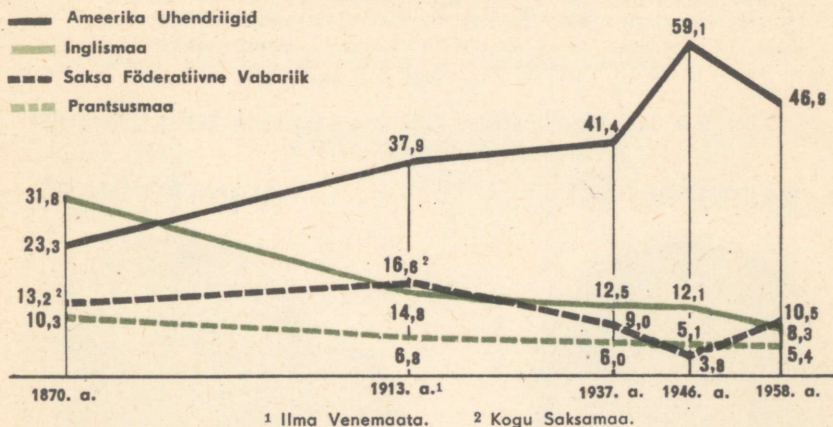
1101

KAPITALISTLIKE MAADE EBAÜHTLANE ARENEMINE IMPERIALISMI AJASTUL

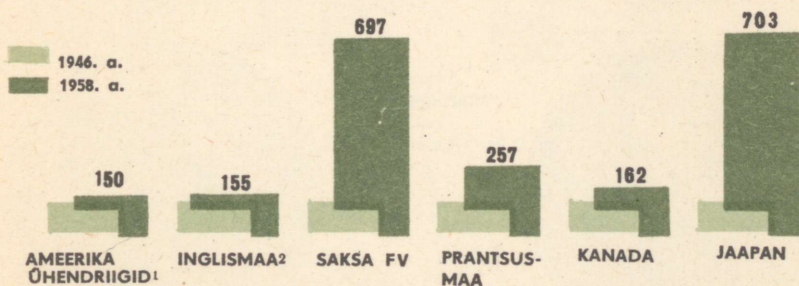
UKSIKUTE MAADE OSATÄHTSUS KOGU KAPITALISTLIKU MAAILMA TÖÖSTUSLIKUS TOOTMISES

(protsentides)

KAPITALISTLIKE MAADE TÖÖSTUSLIKU TOOTMISE SUURENEMINE PÄRAST TEIST MAAILMASÕDA

(1946. a. = 100%)

¹ Välja arvatud elektrienergia ja gaasi tootmine. ² Kaasa arvatud ehitustegevus.

UKSIKUTE MAADE OSATÄHTSUS KAPITALISTLIKU MAAILMA EKSPORDIS (protsentides)

MAAD	1937. a.	1947. a.	1958. a.
AMEERIKA ÜHENDRIIGID	14,1	32,5	18,8
INGLISMAA	11,2	9,8	9,4
SAKSA FÖDERATIIVNE VABARIIK	10,1 ¹	0,5	9,3
KANADA	4,4	6,0	5,4
PRANTSUSMAA	4,1	4,0	5,4
JAAPAN	5,1	0,4	3,1

¹ Kogu Saksamaa.

KAPITALISMI ULDKRIIS

MAAILMA LÖHENEMINE KAHEKS SUSTEEMIKS – KAPITALISTLIKUKS JA SOTSIALISTLIKUKS

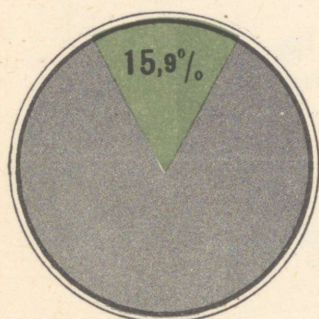
Meie ajastu peamiseks sisuks on üleminek kapitalismilt sotsialismile, millele pani alguse Suur Sotsialistlik Oktoobrirevolutsioon Venemaal.

Moskvas 14.–16. novembril 1957. aastal toimunud sotsialistlike maade kommunistlike parteide ja töölisparteide esindajate nõupidamise deklaratsioonist

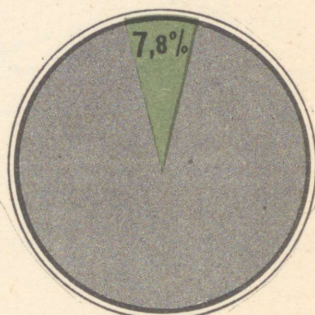
SOTSIALISTLIK MAAILMASUSTEEM HÕLMAS MAAKERA TERRITOORIUMIST JA ELANIKKONNAST :

TERRITOORIUMIST

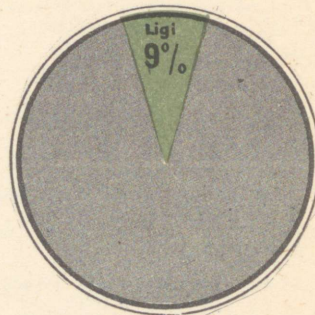
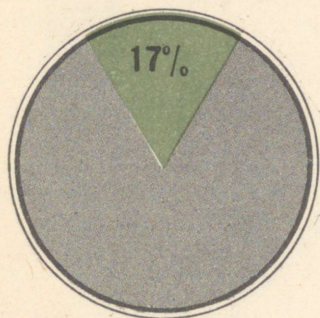
ELANIKKONNAST

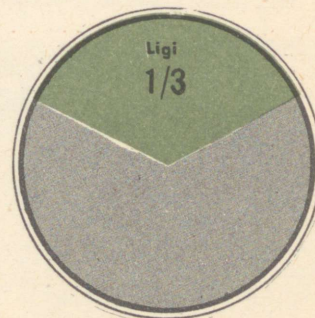
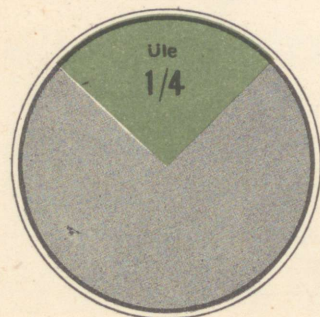
1917. a.

Teise
maailmasõja
eel

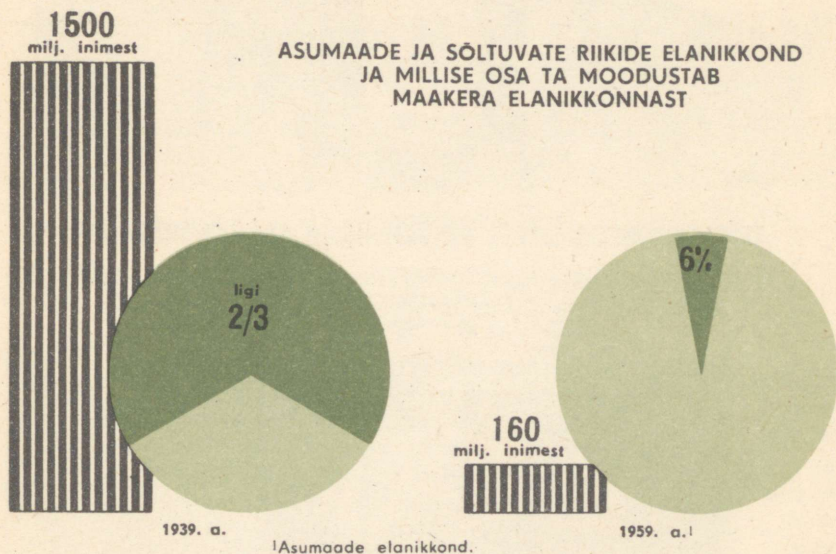
1959. a.

IMPERIALISMI KOLONIAALSÜSTEEMI LAGUNEMINE

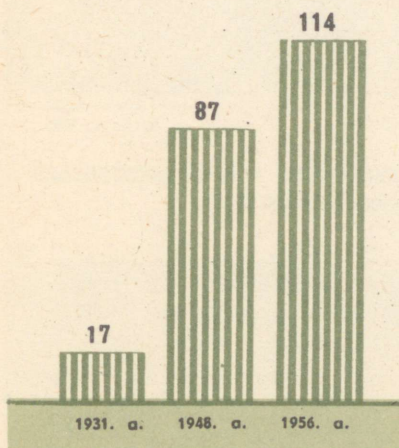
Sõjajärgse perioodi maailma-ajalooliseks sündmuseks on imperialismi koloniaalsüsteemi praegu toimuv lagunemine. Asumaade ja poolasumaade rahvaste rahvuslikku vabastusvõitlust on viimase kümne aasta jooksul krooninud suured võidud... Päevakorras seisab nüüd koloniaalsüsteemi täieliku likvideerimise küsimus.

NLKP XX kongressi resolutsioonist

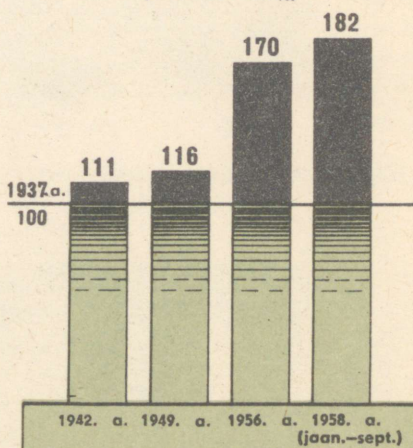

INDIA MAJANDUSE ARENEMINE

NATSIONAALSE TULU KASV
(miljardites ruupiates)

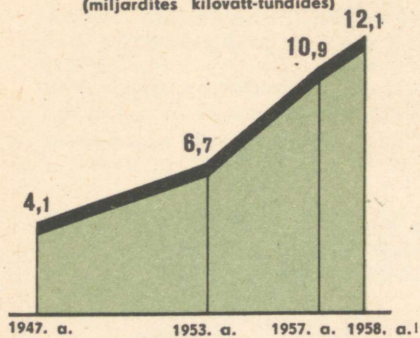

**TÖÖSTUSLIKU TOOTMISE
SUURENEMINE**
(1937. a. = 100%)

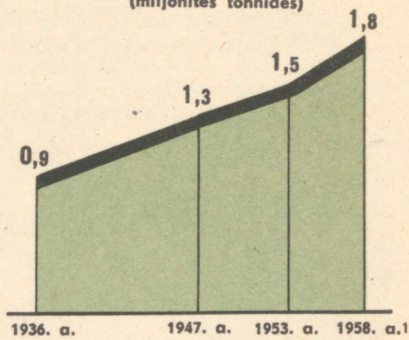
ELEKTRIENERGIA TOOTMINE

(miljardites kilovatt-tundides)

TERASE TOOTMINE

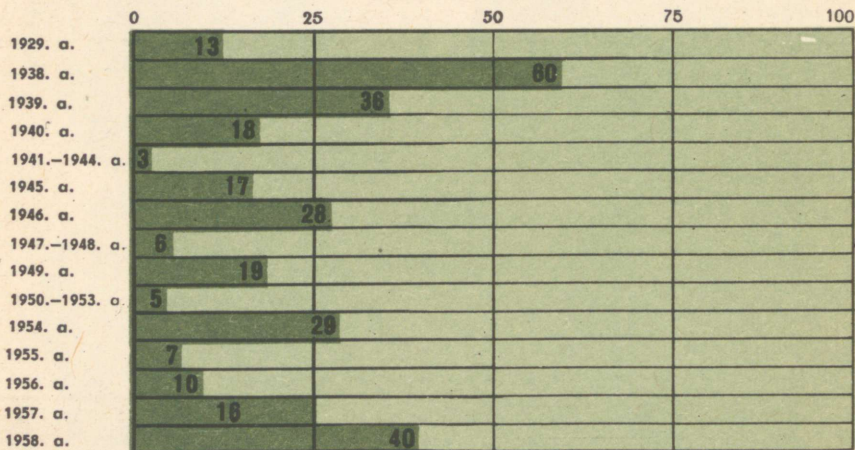
(miljonites tonnides)

l Arvestus.

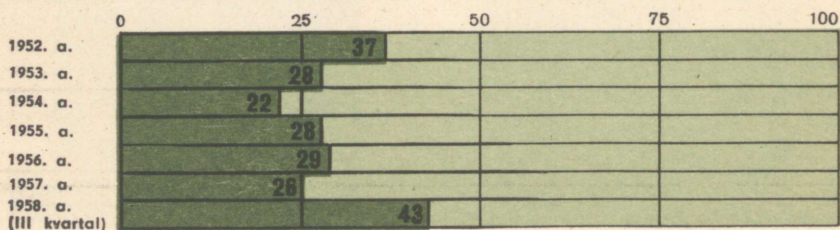
TÖÖSTUSETEVÖTETE KROONILINE ALAKOORMATUS

TOOTMISVÕIMSUSTE ALAKOORMATUS AMEERIKA ÜHENDRIIKIDE TERASETÖÖSTUSES (protsentides)

TOOTMISVÕIMSUSTE ALAKOORMATUS INGLISMAA PUUVILLATÖÖSTUSES

(tegevuseta seisvate värtnate protsent)

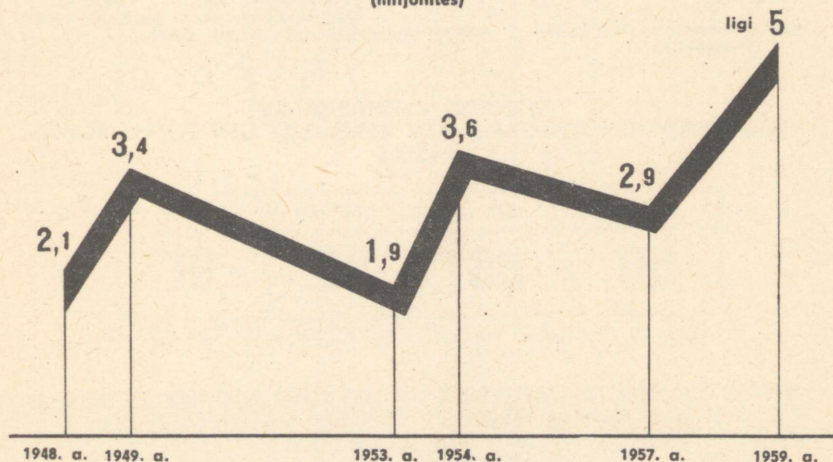
KROONILINE MASSILINE TÕÕPUUDUS

TÕÕPUUDUS AMEERIKA ÜHENDRIIKIDES, INGLISMAAL JA SAKSAMAAL
1929.–1933. AASTA ULEMAAILMSE MAJANDUSKRIISI AJAL

MAAD	TOOTUTE ARV (miljonites)	TOOTUTE OSA TÖÖLISTE ÜLDARVUS (protsentides)
Ameerika Ühendriigid 1932. a.	13,2	32
Inglismaa 1932. a.	2,8	22
Saksamaa 1932. a.	5,5	44 ¹

¹ Ametiühinguliikmete hulgas.

TÄIELIKULT TOOTUTE ARV AMEERIKA ÜHENDRIIKIDES
PÄRAST TEIST MAAILMASÕDA
(miljonites)

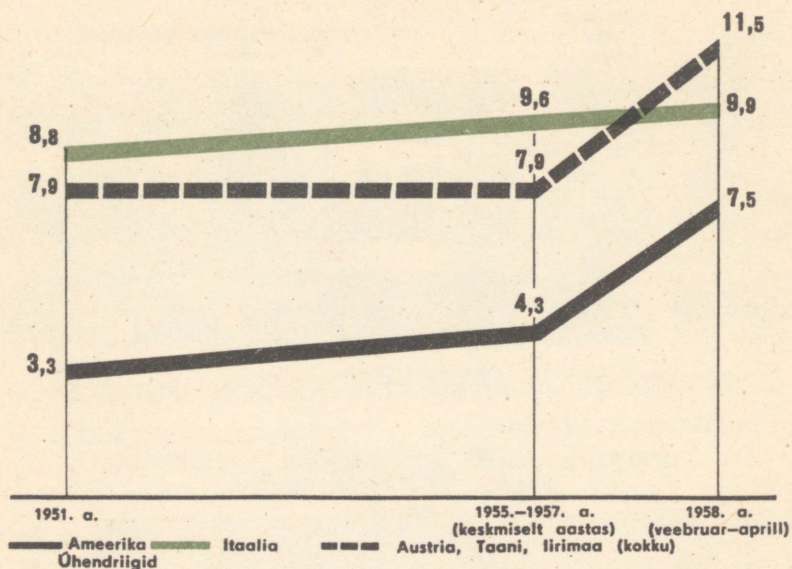
TÄIELIKULT TOOTUTE ARV ITAALIAS JA JAAPANIS
(miljonites)

MAAD	1951. a.	1952.–1953. a. ¹	1954.–1957. a. ¹
Itaalia	1,7	1,9	1,9
Jaapan	0,39	0,46	0,61

¹Keskmiselt aastas.

**TÄIELIKULT TÖÖTUTE OSA ÜKSIKUTE KAPITALISTLIKE MAADE
TÖÖLISTE ÜLDARVUS PÄRAST TEIST MAAILMASÕDA**

(protsentides)

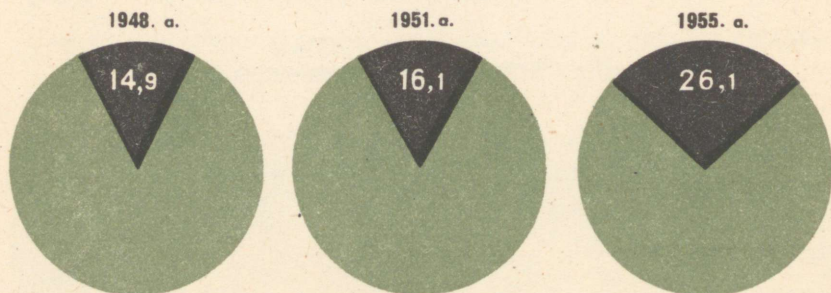

**AMEERIKA ÜHENDRIIKIDES
KADUMALÄINUD TÖÖPÄEVADE ARV KESKMISELT ÜHE TÖÖTU KOHTA
AASTAS**

1948. a.	1951. a.	1954. a.	1955. a.
60	68	82	91

**NENDE TÖÖTUTE OSA AMERIKA ÜHENDRIIKIDE TÖÖTUTE ÜLDARVUS,
KELLEL EI OLNUD TÖÖD ROHKEM KUI 105 PÄEVA AASTAS**

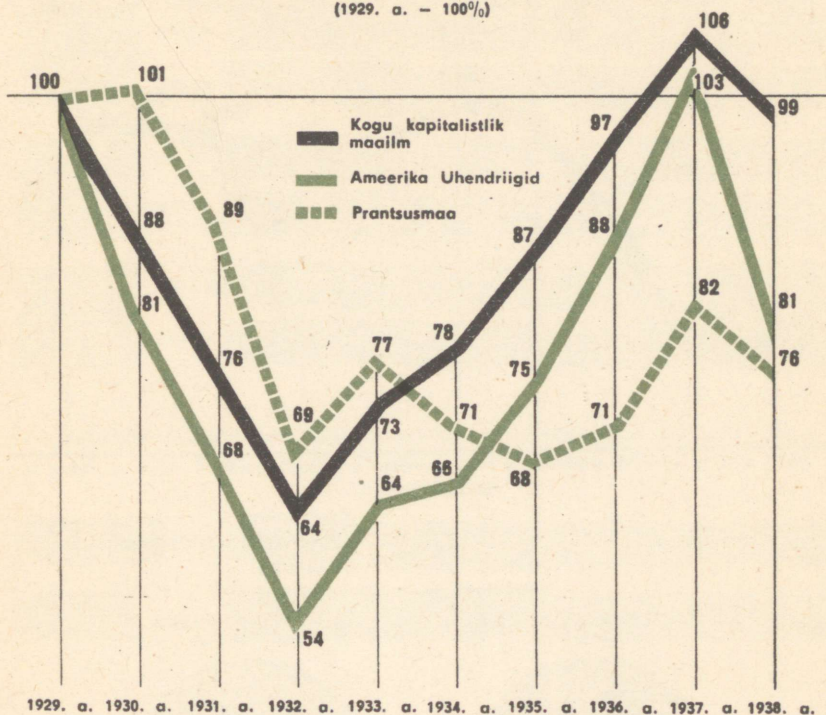
(protsentides)

1929.—1937. AASTA KAPITALISTLIK TSUKKEL

TÖÖSTUSLIKU TOOTMISE DUNAAMIKA

(1929. a. — 100%)

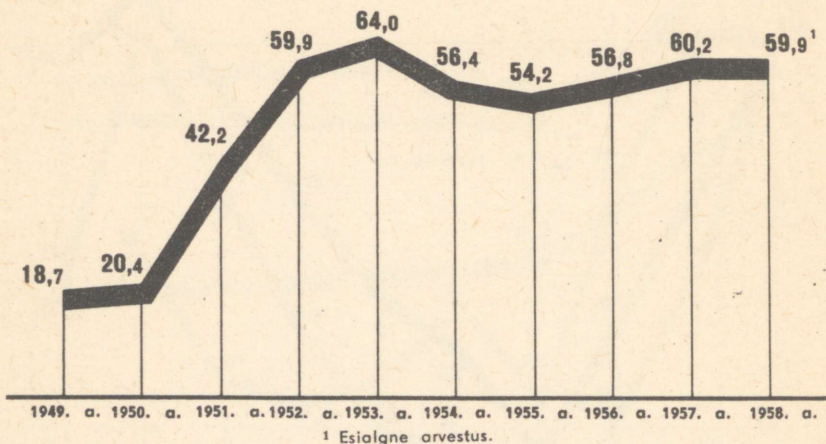

MITMEKS AASTAKS PAISKASID KRIISID TOOTMIST TAGASI

Kriiside aastad	AMEERIKA ÜHENDRIIGID		INGLISMAA	
	Süsi	Teras	Malm	Laevaehtus
1900. a.	1	3	6	6
1907. a.	2	4	5	15
1920. a.	13	13	69	8
1929. a.	28	31	71	90

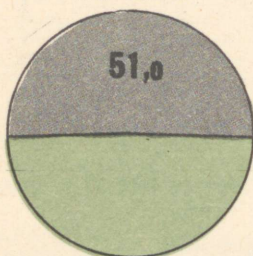
KAPITALISTLIKE MAADE MAJANDUSE MILITARISEERIMINE

PÕHJA-ATLANDI BLOKI LIIKMESRIIKIDE OTSESED SÕJALISED KULUTUSED
(miljardites dollarites)

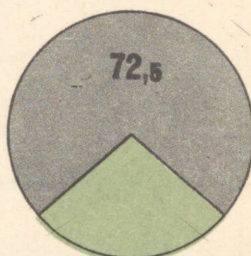

OTSESTE SÕJALISTE KULUTUSTE OSA AMEERIKA ÜHENDRIIKIDE
KÕIGIS EELARVE KULUDES
(keskmiselt aastas; protsentides)

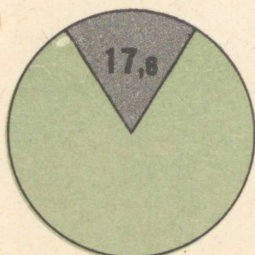
ESIMENE MAAILMASÕDA
1915.–1921. a.

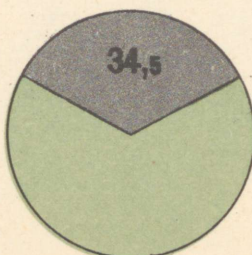
TEINE MAAILMASÕDA
1941.–1945. a.

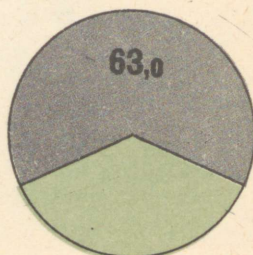
ESIMISEST MAAILMASÕJAST
TEISE MAAILMASÕJANI
1922.–1940. a.

PÄRAST TEIST MAAILMASÕDA
1947.–1950. a.

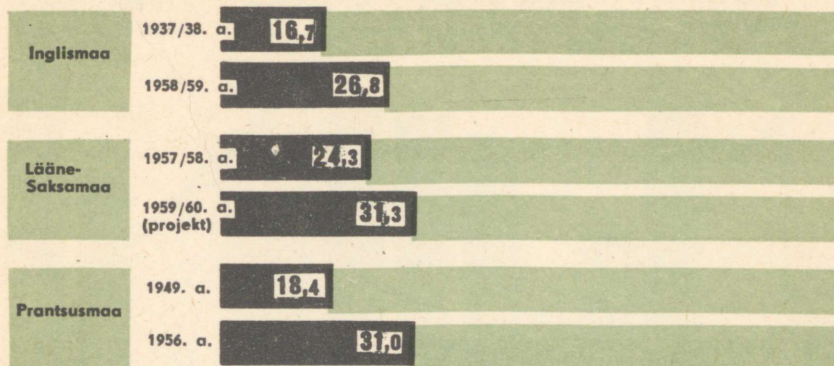

1951.–1958. a.

SÖJALISTE KULUTUSTE OSA INGLISMAA, LÄÄNE-SAKSAMAA JA PRANTSUSMAA KÕIGIS EELARVE KULUDES

(protsentides)

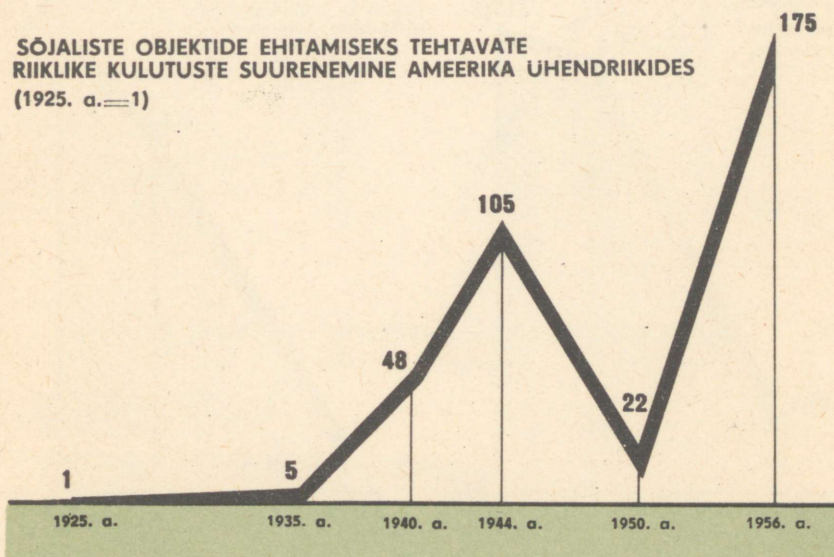

SÖJALISE TOODANGU OSA AMERIKA ÜHENDRIIKIDE JA INGLISMAA KOGU TÖÖSTUOODANGUS 1956. AASTAL

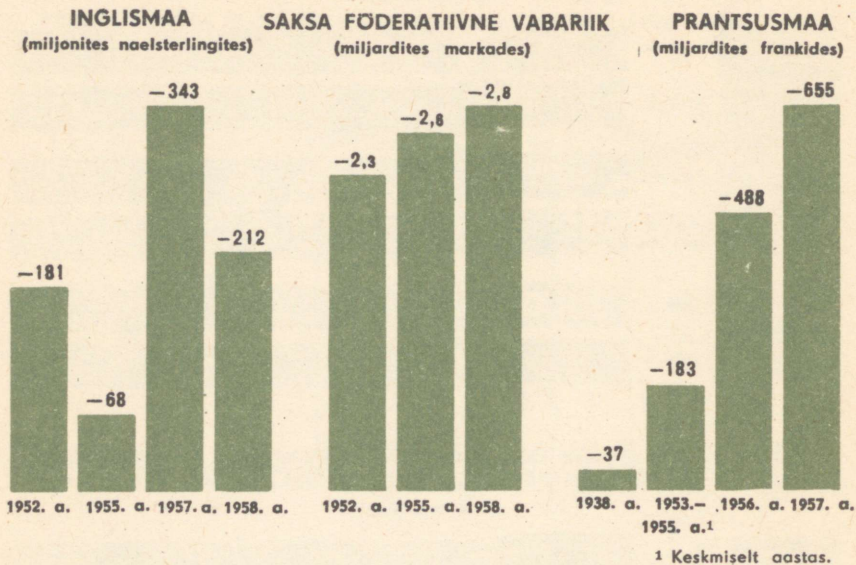
(protsentides)

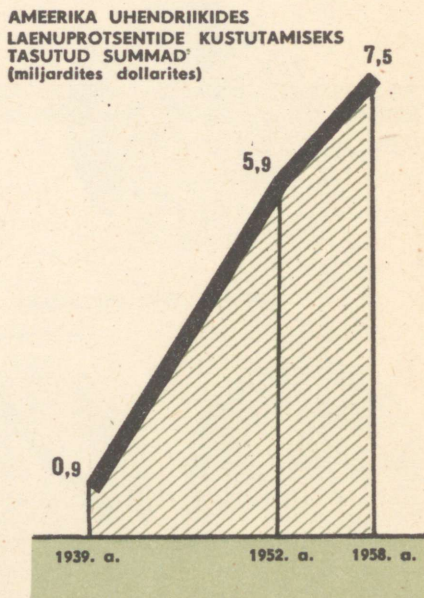
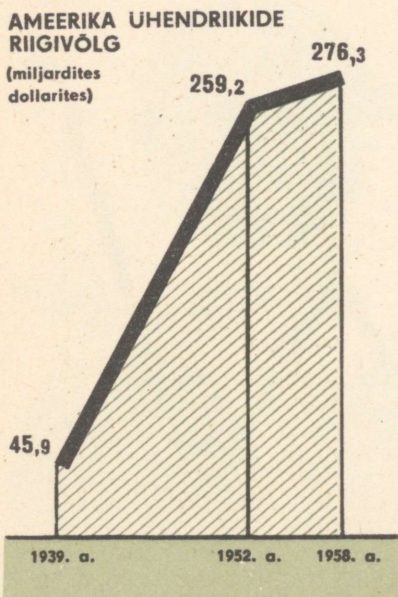
SÖJALISTE OBJEKTIDE EHITAMISEKS TEHTAVATE RIIKLIKE KULUTUSTE SUURENEMINE AMERIKA ÜHENDRIIKIDES (1925. a. = 1)

KAPITALISTLIKE RIIKIDE EELARVETE DEFITSIITSUS

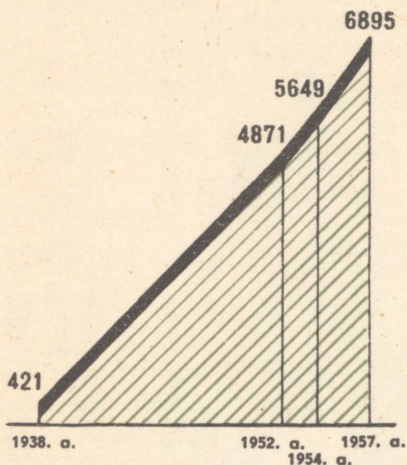

RIIGIVÖLA SUURENEMINE KAPITALISTLIKES MAADES

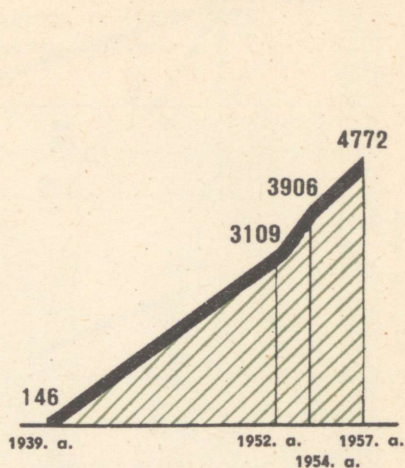
PRANTSUSMAA RIIGIVÖLG

(miljardites frankides)

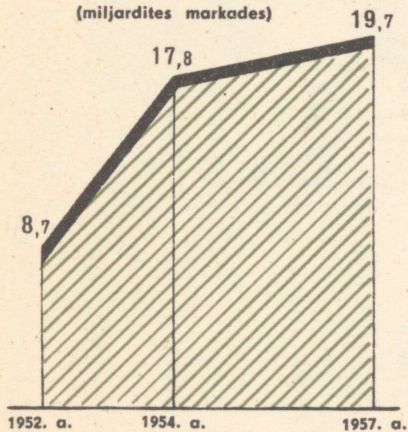
ITAALIA RIIGIVÖLG

(sisevõlg; miljardites liirides)

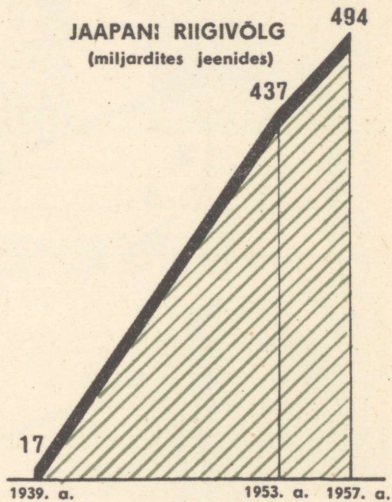
SAKSA FÖDERATIIVSE VABARIIGI RIIGIVÖLG

(miljardites markades)

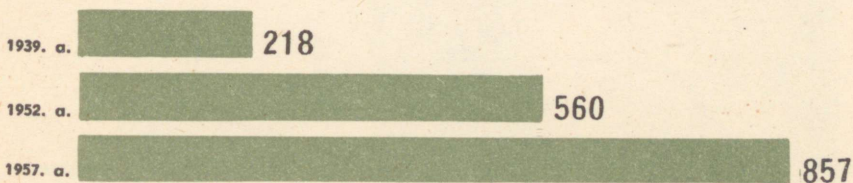
JAAPANI RIIGIVÖLG

(miljardites jeenides)

INGLISMAA EELARVEST MAKSTAVAD RIIGIVÖLA PROTSENDID

(miljonites naelsterlingites)

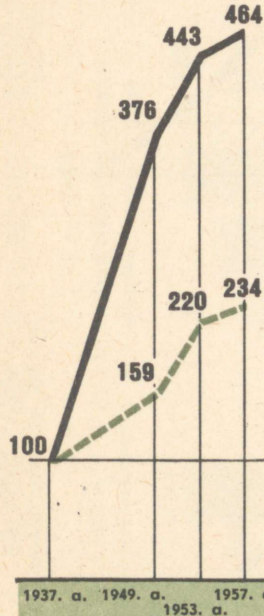

INFLATSIION KAPITALISTLIKES MAADES PÄRAST TEIST MAAILMASÕDA

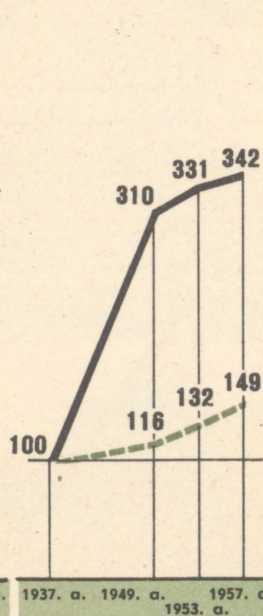
RAHARINGLUSE JA TÖÖSTUSLIKU TOOTMISE DUNAAMIKA PEAMISTES KAPITALISTLIKES MAADES

(1937. a. = 100%)

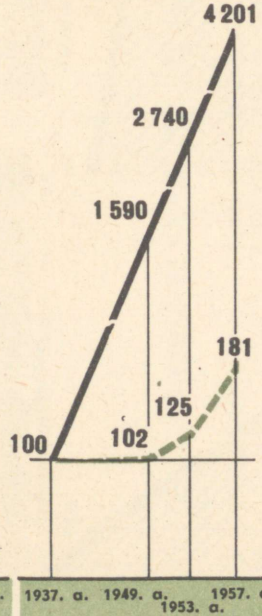
AMEERIKA ÜHENDRIIGID

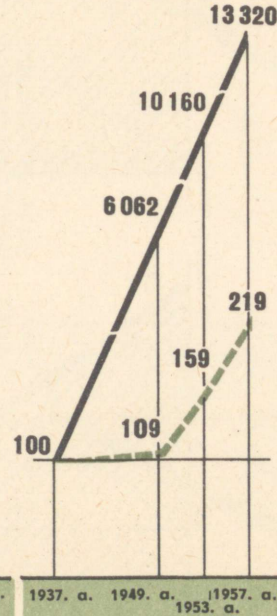
INGLISMAA

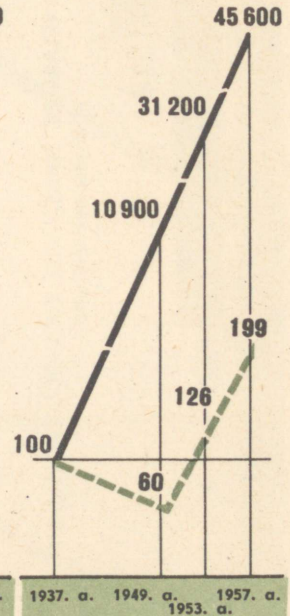
PRANTSUSMAA

ITAALIA

JAAPAN

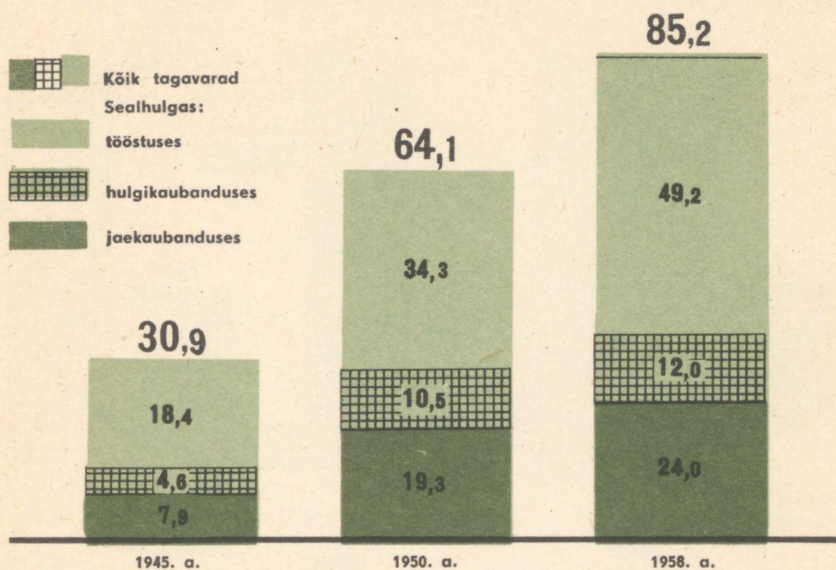
— Ringluses oleva raha hulk

- - - - - Tööstusliku tootmise indeks

KAUBATAGAVARADE JA TARBIMISKREDIIDI KASV

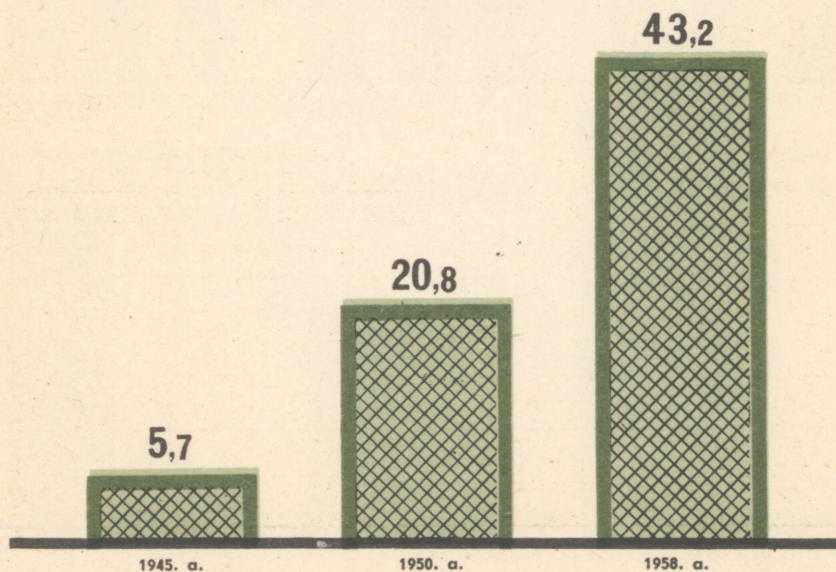
KAUBATAGAVARAD AMERIKA ÜHENDRIIKIDES

(aasta lõpul; miljardites dollarites)

TARBIMISKREDIIT AMERIKA ÜHENDRIIKIDES

(aasta lõpul; miljardites dollarites)

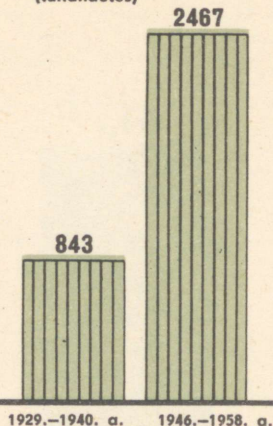

STREIGILIIKUMISE KASV KAPITALISTLIKES MAADES

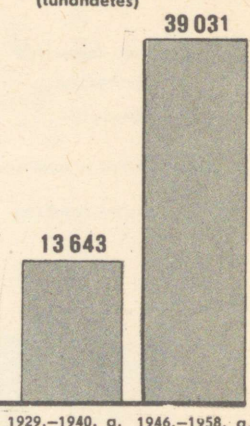
AMEERIKA ÜHENDRIIGID
STREIKIDE ARV¹

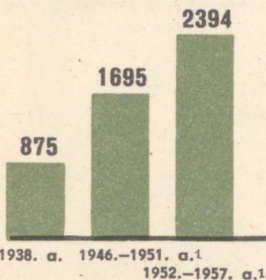
OSAVÕTJATE ARV¹
(tuhandetes)

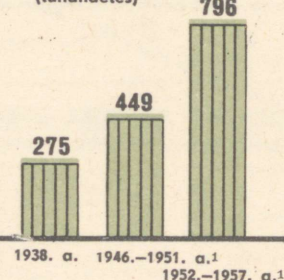
**KADUMALÄINUD INIM-
PÄEVADE ARV¹**
(tuhandetes)

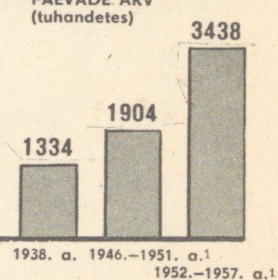
INGLISMAA
STREIKIDE ARV

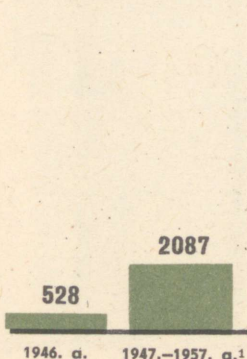
OSAVÕTJATE ARV
(tuhandetes)

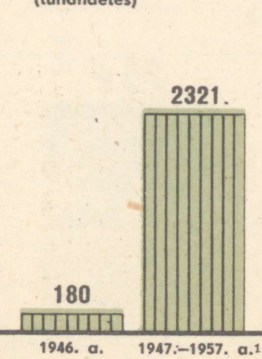
**KADUMALÄINUD INIM-
PÄEVADE ARV**
(tuhandetes)

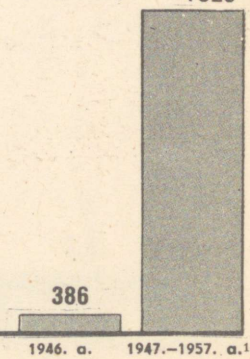
PRANTSUSMAA
STREIKIDE ARV

OSAVÕTJATE ARV
(tuhandetes)

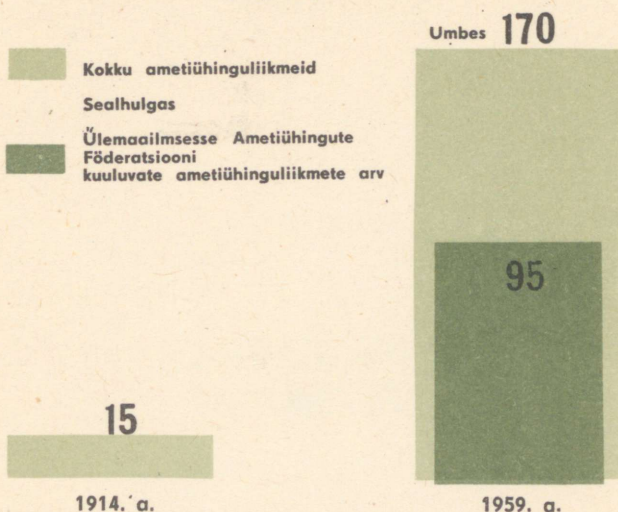
**KADUMALÄINUD INIM-
PÄEVADE ARV**
(tuhandetes)

¹ Keskmiselt aastas.

ÜLEMAAILMNE AMETIÜHINGULIIKUMINE

AMETIÜHINGULIIKMETE ARV KOGU MAAJLMAS
(miljonites)

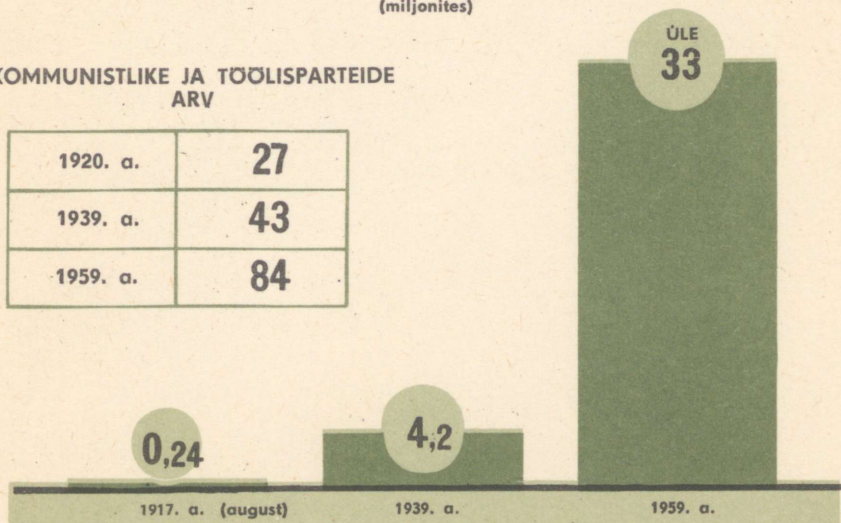

ÜLEMAAILMNE KOMMUNISTLIK LIIKUMINE KAPITALISMI ÜLDKRIISI PERIOODIL

MAAILMA KOMMUNISTLIKE PARTEIDE ARVULISE KOOSSEISU KASV
(miljonites)

KOMMUNISTLIKE JA TÖOLISPARTEIDE
ARV

1920. a.	27
1939. a.	43
1959. a.	84

**SOTSIALISTLIK
TOOTMISVIIS**

KAPITALISMILT SOTSIALISMILE ÜLEMINEKU AJAJÄRK

Kapitalistliku ja kommunistliku ühiskonna vahel asub kapitalistliku ühiskonna kommunistlikuks ühiskonnaks ümberkujundamise revolutsiooniline periood. Sellele perioodile vastab ka poliitiline üleminekuperiood, ja selle perioodi riik ei saa olla midagi muud kui *proletariaadi revolutsiooniline diktatuur*.

K. Marx

MAJANDUSSEKTORID JA KLASSID ÜLEMINEKUAJAJÄRGUL

PEAMISED SEKTORID JA KLASSID

(on iseloomulikud kõigile kapitalismilt sotsialismile üleminevatele maadele)

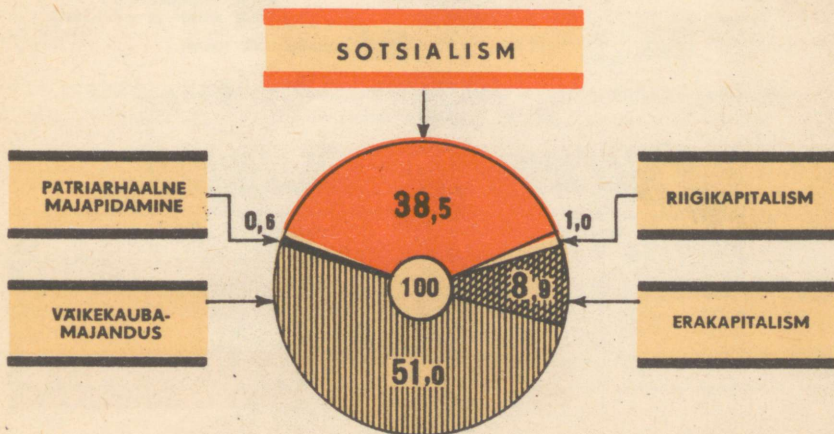
SEKTORID

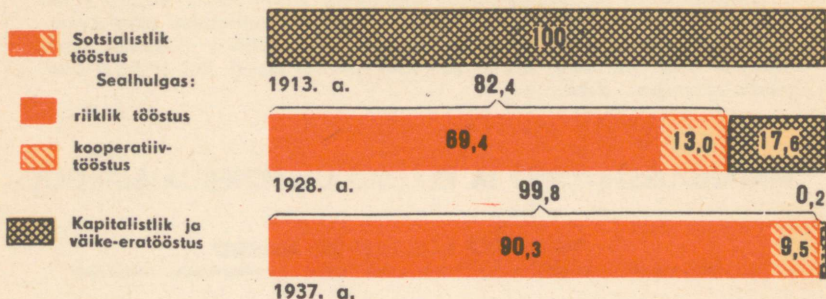
KLASSID

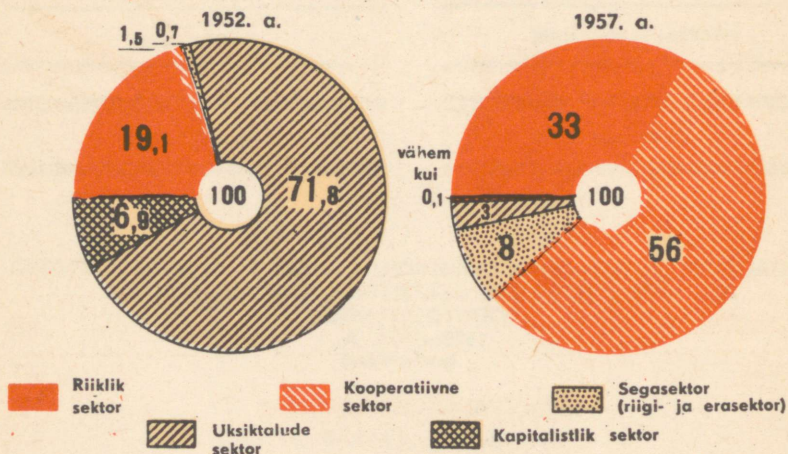
KAPITALISMILT SOTSIALISMILE ÜLEMINEKU AJAJÄRGU MAJANDUSSEKTORID NSV LIIDUS JA NENDE OSATAHTSUS RAHVAMAJANDUSE KOGUTOODANGUS 1923.-1924. A. (protsentides)

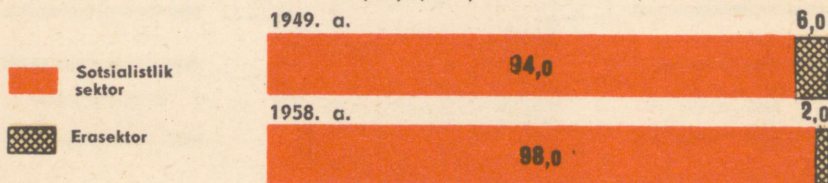
NSV LIIDU TÖÖSTUSE TOODANG OMANDUSVORMIDE JÄRGI (protsentides)

SOTSIAALMAJANDUSLIKE SEKTORITE OSATAHTSUS HIINA RAHVA-VABARIIGI NATSIONAALSES TULUS (protsentides)

SOTSIAALMAJANDUSLIKE SEKTORITE OSATAHTSUS BULGAARIA TÖÖSTUSE KOGUTOODANGUS (protsentides)

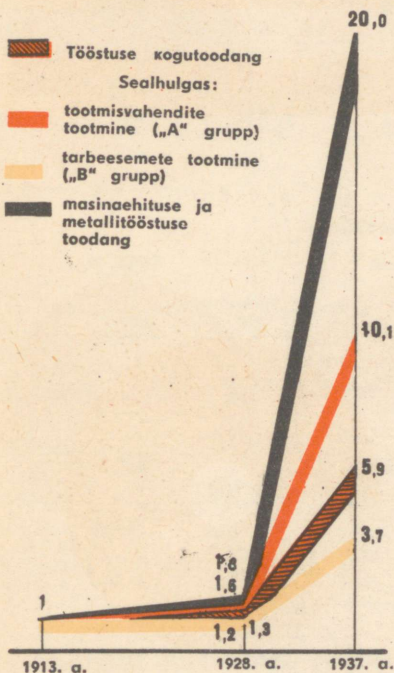
SOTSIALISTLIK INDUSTRIALISEERIMINE

Sotsialismi ainsaks materiaalseks aluseks võib olla mehhaniseeritud suurtööstus, mis suudab reorganiseerida ka põllumajanduse.

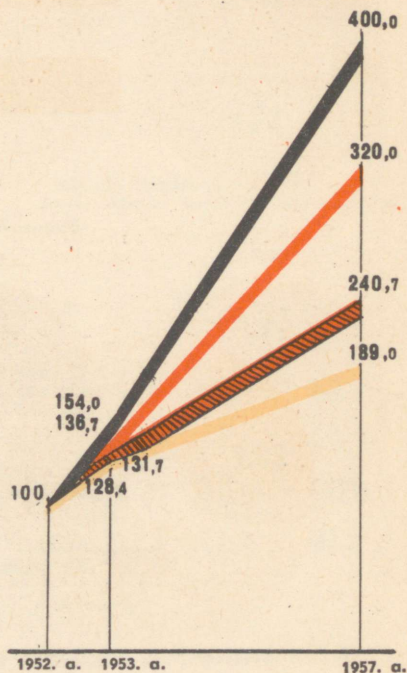
V. I. Lenin

TÖÖSTUSTOODANGU KASV

NSV LIIT
(1913. a. = 1)

HIINA RAHVAVABARIIK
(1952. a. = 100%)

TÖÖSTUSE KOGUTOODANGU KASV RAHVADEMOKRAATIAMAADES (sõjaeelsed aastad = 100%)

MAAD	1950. a.	1955. a.	1958. a.
Albaania	395	1103	1752
Bulgaria	309	587	896
Ungari	163	323	377
Saksa DV	111	210	266

MAAD	1950. a.	1955. a.	1958. a.
Korea RDV ¹	47 ²	144	370
Poola	231	487	642
Rumeenia	147	299	393
Tšehhoslovakkia	143	243	326

¹ 1949. a. = 100% ² 1951. a.

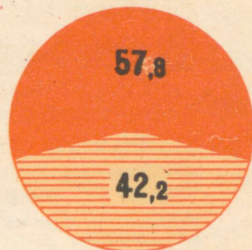
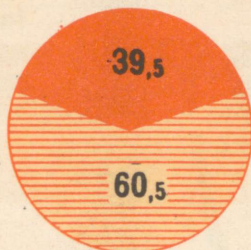
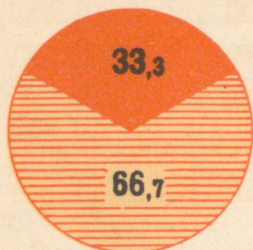
TOOTMISVAHENDITE TOOTMISE („A» GRUPP) JA TARBESEMETE TOOTMISE („B» GRUPP) OSATÄHTSUS TÖÖSTUSE KOGUTOODANGUS (protsentides)

NSV Liit

1913. a.

1928. a.

1937. a.

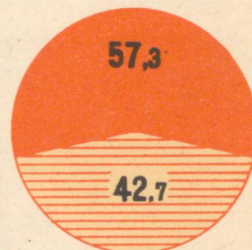
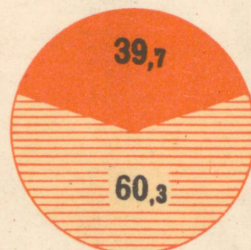
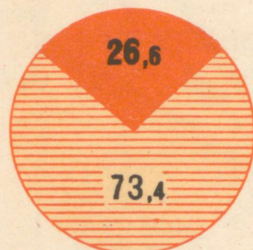

Hiina Rahvavabariik

1949. a.

1952. a.

1958. a.

■ „A» grupp ▨ „B» grupp

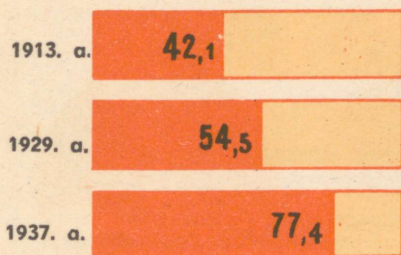
TOOTMISVAHENDITE TOOTMISE („A» GRUPP) OSATÄHTSUS TÖÖSTUSE KOGUTOODANGUS (protsentides)

Maad	Sõjaeelsed aastad	1957. a.	Maad	Sõjaeelsed aastad	1957. a.
Albaania	22,5	43,0 ¹	Korea Rahva-demokraatlik Vabariik	37,3 ³	54,2
Bulgaaria	22,6	45,0	Poola	47,0	52,0
Ungari	39,4	53,0	Rumeenia	45,5	58,3
Saksa Demokraatlik Vabariik	59,0 ²	66,6 ¹	Tšehhoslovakkia	50,8	57,4

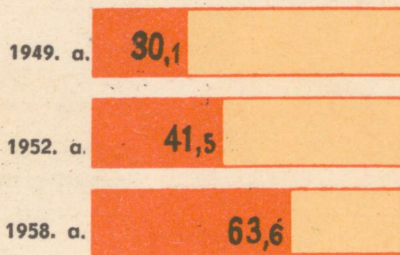
¹ 1956. a. ² Kogu Saksamaa. ³ 1953. a.

TÖÖSTUSE OSATÄHTSUS TÖÖSTUSE JA PÖLLUMAJANDUSE KOGUTOODANGUS (protsentides)

NSV LIIT¹

HIINA RAHVAVABARIIK²

¹ Suurtööstuse osatähtsus.

² Tööstuse osatähtsus
(kaasa arvatud kodutöenduslik tootmine)

Maad	Sõjaeelset aastad	1957. a.
Albaania	9,8	48,9
Bulgaaria	24,8	68,3
Ungari	42,0	76,0 ¹
Saksa Demokraatlik Vabariik	75,9 ²	85,2 ²

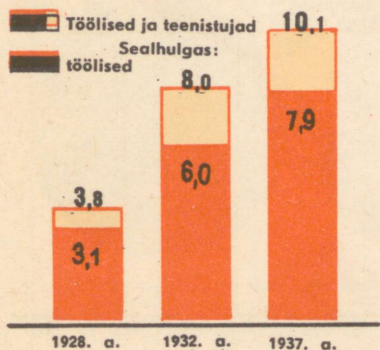
Maad	Sõjaeelset aastad	1957. a.
Korea Rahvademokraatlik Vabariik	46,7 ³	63,4
Poola	47,4	69,6
Rumeenia	35,0	60,0
Tšehhoslovakkia	57,0	81,5

¹ 1955. a.

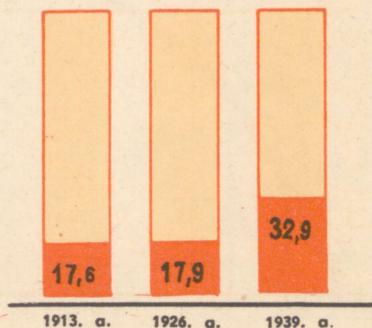
² 1950. a.

³ 1949. a.

TÖÖLISTE JA TEENISTUJATE ARVU KASV NSV LIIDU TÖÖSTUSES (miljonites)

LINNAELANIKE OSATÄHTSUS NSV LIIDUS (protsentides kogu elanikkonnast)

PÖLLUMAJANDUSE SOTSIALISTLIK UMBERKUJUNDAMINE

Kooperatsioon on talurahva massilise majandusliku ühendamise, tema isetegevuse ja initsiatiivi arendamise parimaks vormiks, tema majandusliku, kultuurilise ja poliitilise ümberkasvatamise vormiks, selleks vormiks, mille abil talurahvas tõmmatakse üldise sotsialistliku ülesehitustöö voolu.

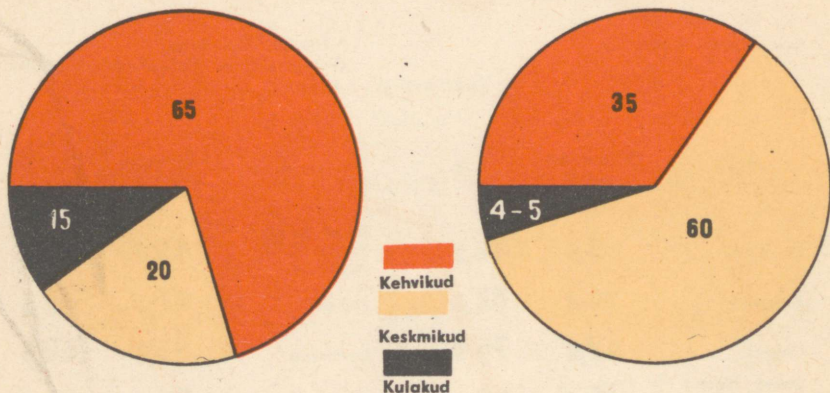
ÜK(b)P XV kongressi resolutsioonist „Tööst maal“

NSV LIIT

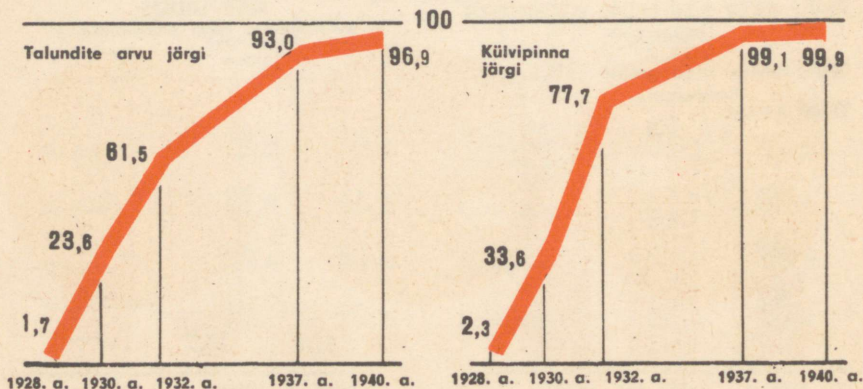
TALURAHVA SOTSIAALNE KOOSSEIS (protsentides talundite üldarvust)

TSAARI-VENEMAAL

NSV LIIDUS (1928.–1929. a.)

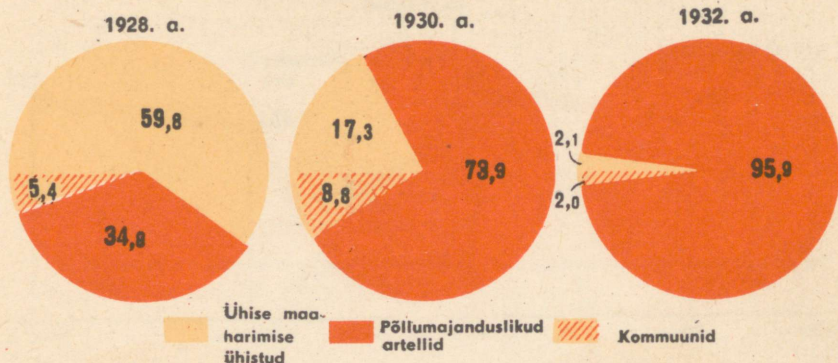

TALUPOEGADE TOOTMISALASE KOOPEREERIMISE TEMPO KOLLEKTIVISEERIMISE PROTSENT VASTAVA AASTA 1. JUULIL

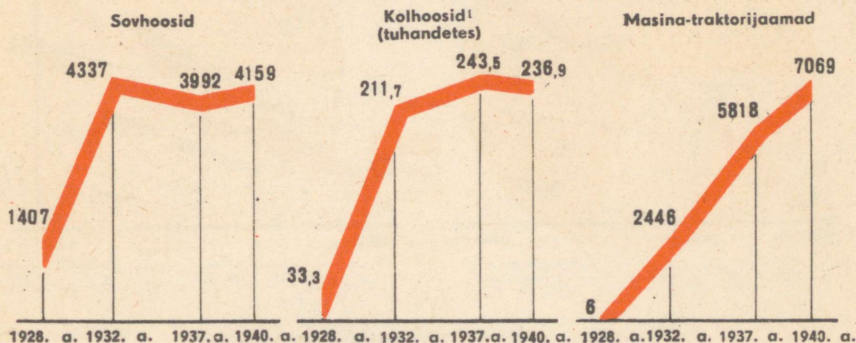

KOLLEKTIIVMAJANDID TOOTMISALASE KOOPEREERIMISE VORMIDE JÄRGI

(protsentides)

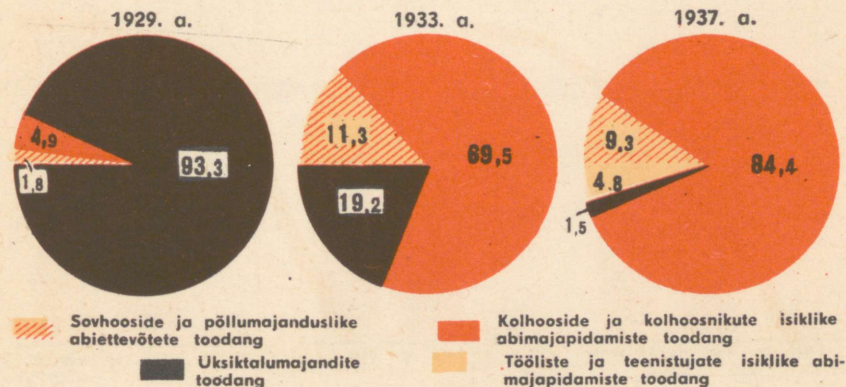

SOTSIALISTLIKE PÕLLUMAJANDUSETTEVÖTETE ARV

¹ Kaasa arvatud kaluri- ja töenduskolhoosid.

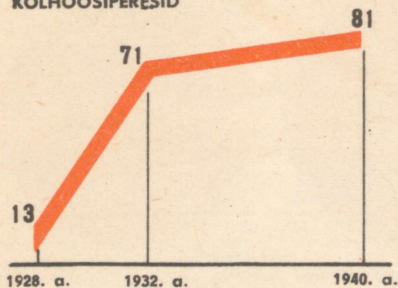
PÕLLUMAJANDUSE KOGUTOODANGU JAGUNEMINE MAJANDITE KATEGOORIADE JÄRGI (protsentides)

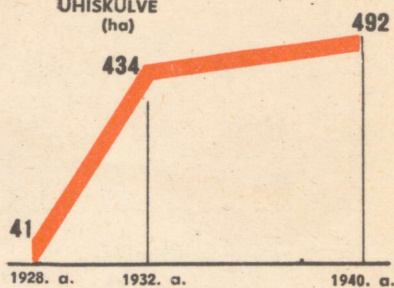
KOLLEKTIIVMAJANDITE SUURENEMINE

OLI UHE KOLHOOSI KOHTA:
(keskmiselt)

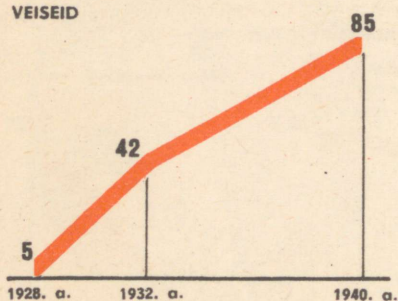
KOLHOOSIPERESID

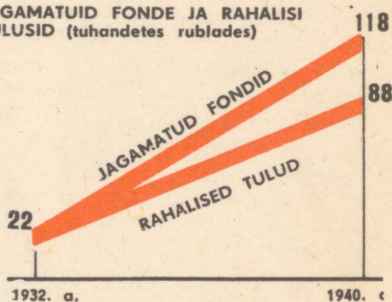
UHISKULVE
(ha)

VEISEID

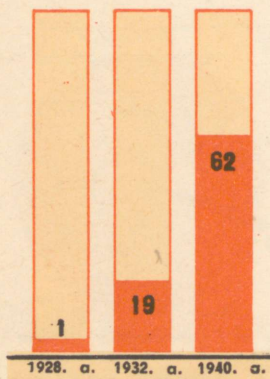

JAGAMATUID FONDE JA RAHALISI
TULUSID (tuhandetes rublades)

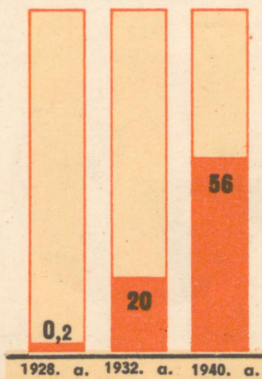

PÕHILISTE PÕLLUTÖÖDE MEHHAANISEERIMINE (protsentides antud töö üldmohust)

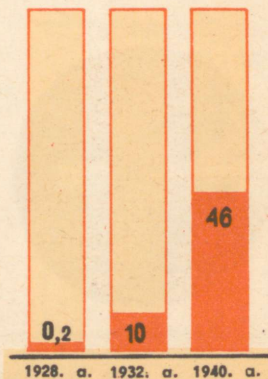
Suiviteraviljapõldude
küündmine traktori-
atradega

Suiviteraviljade külv
traktori-külvimasinatega

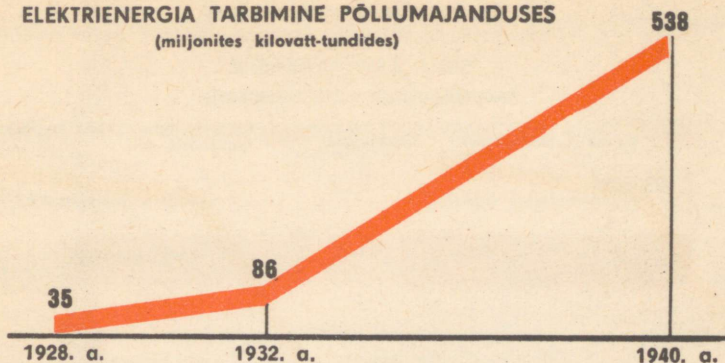

Teraviljade koristamine traktori- ja iseliikuvate masinatega

ELEKTRIENERGIA TARBIMINE PÖLLUMAJANDUSES

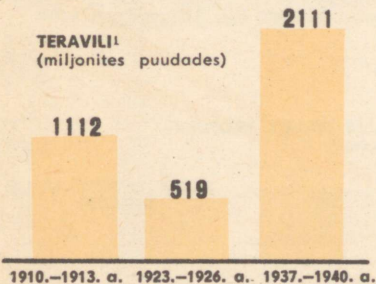
(miljonites kilovatt-tundides)

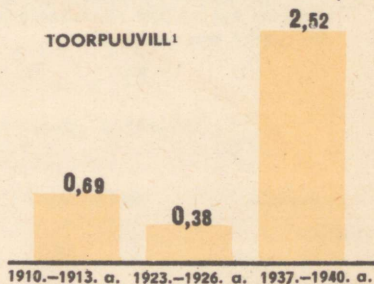
PÖLLUMAJANDUSE KAUBATOODANG

(miljonites tonnides)

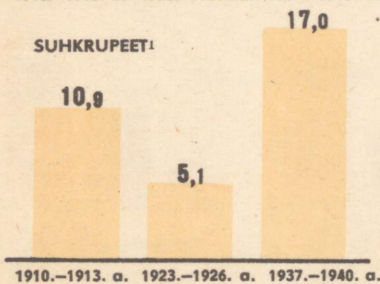
TERAVILI¹
(miljonites puudades)

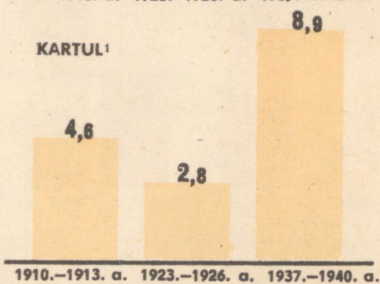
TOORPUUVILL¹

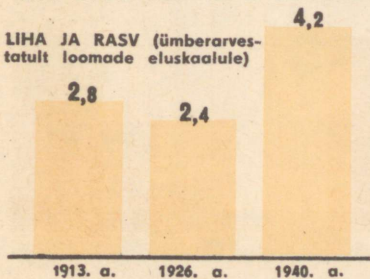
SUHKRUPEET¹

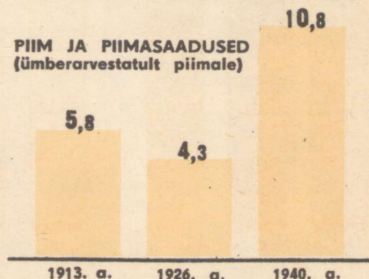
KARTUL¹

LIHA JA RASV (ümberarvestatult loomade eluskaalule)

PIIM JA PIIMASAADUSED (ümberarvestatult piimale)

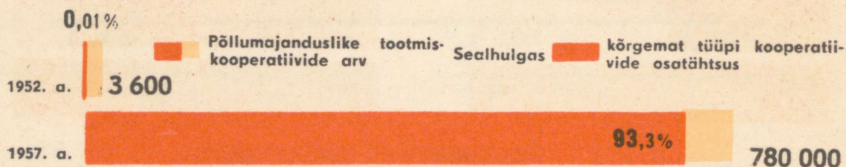

¹ Keskmiselt aastas.

RAHVADEMOKRAATIAMAAD

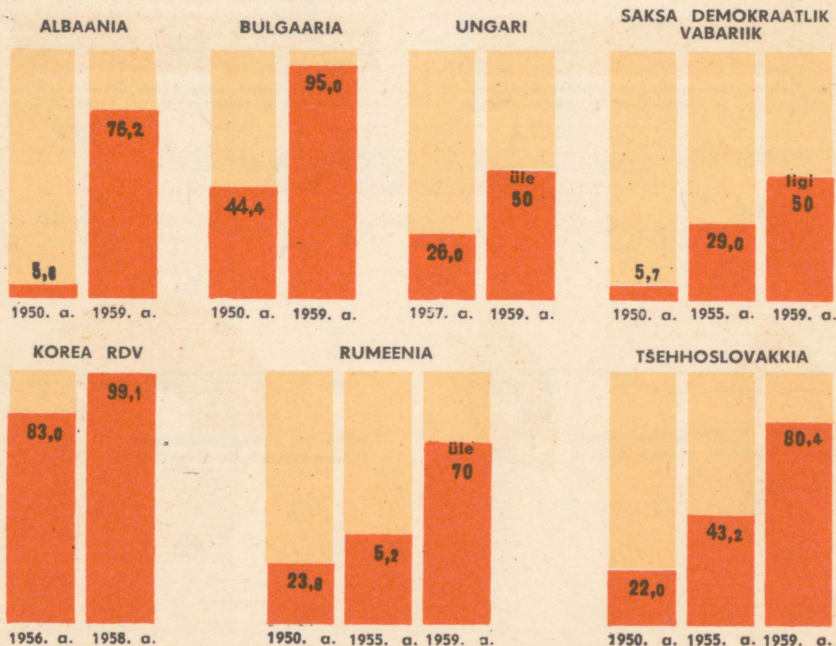
HIINA RAHVAVABARIIK

TALUMAJANDITE KOOPEREERIMINE

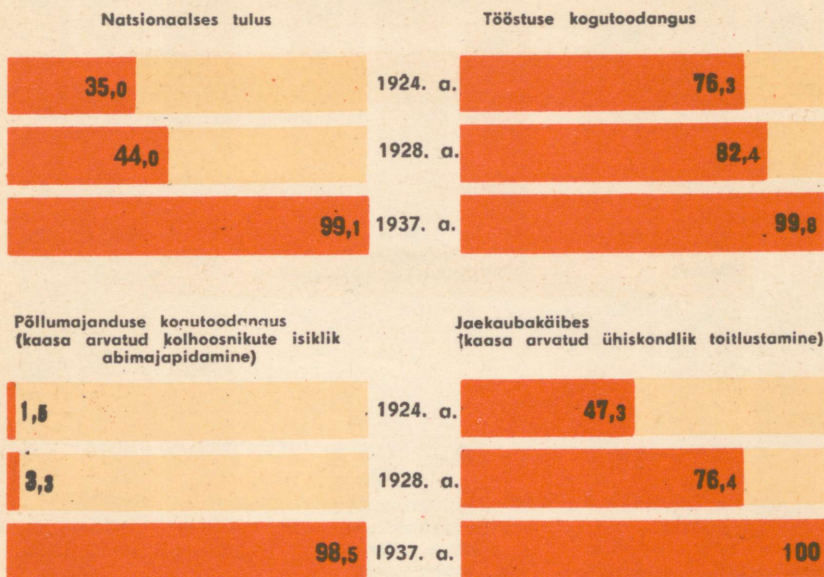
1958. aastal kujundati põllumajanduslikud tootmiskooperatiivid ümber rohkem kui 26 000 rahvakommuuniks, kuhu kuulub üle 120 miljoni (ehk üle 99%) talundeist.

UHISTATUD PÕLLUMAJANDUSLIKE MAADE PROTSENT (kcgu künnimaast)

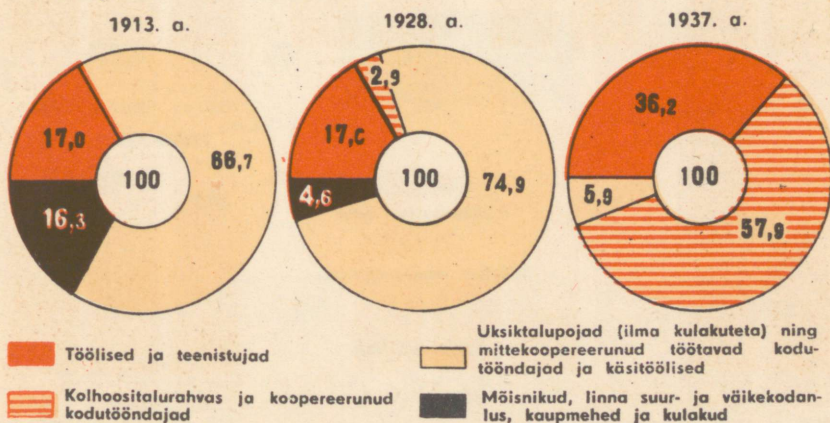

RAHVAMAJANDUSE SOTSIALISTLIKU SUSTEEMI LOOMINE

SOTSIALISTLIKE MAJANDUSVORMIDE OSATAHTSUS NSV LIIDUS (protsentides)

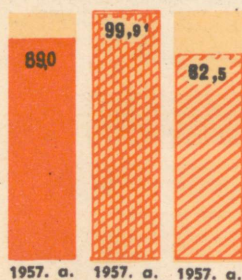

NSV LIIDU ELANIKKONNA KLASSIKOOSSEIS (protsentides)

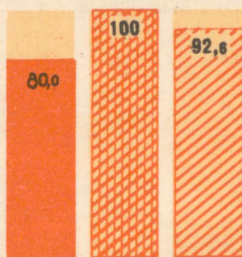
**SOTSIALISTLIKE MAJANDUSVORMIDE OSATÄHTSUS RAHVADEMOKRAATIA-
MAADE NATSIONAALSES TULUS, TÖÖSTUSE KOGUTOODANGUS JA
JAEKAUBAKÄIBES**
(protsentides)

HIINA RAHVAVABARIIK

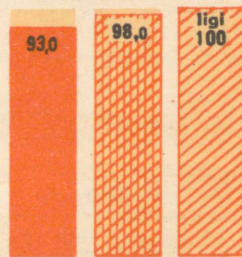
1957. a. 1957. a. 1957. a.

ALBAANIA

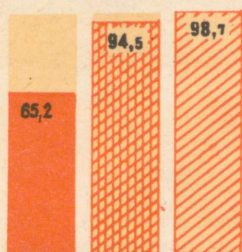
1957. a. 1958. a. 1958. a.

BULGAARIA

1957. a. 1958. a. 1958. a.

UNGARI

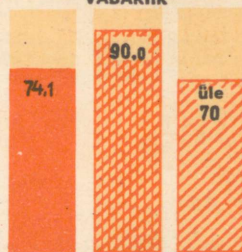
1957. a. 1957. a. 1957. a.

VIETNAMI DEMOKRAATLIK VABARIIK

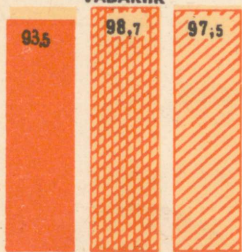
1958. a. 1958. a.

SAKSA DEMOKRAATLIK VABARIIK

1957. a. 1958. a. 1957. a.

KOREA RAHVADEMOKRAATLIK VABARIIK

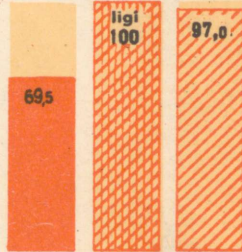
1957. a. 1957. a. 1958. a.

MONGOLIA RAHVAVABARIIK

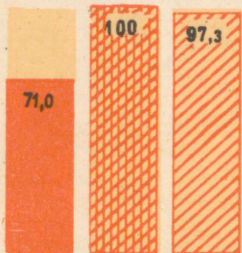
1958. a.

POOLA

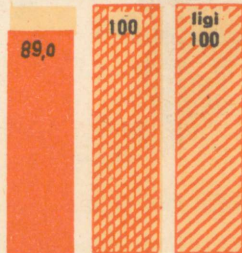
1958. a. 1959. a. 1956. a.

RUMEENIA

1957. a. 1958. a. 1957. a.

TSEHHOSLOVAKKIA

1957. a. 1958. a. 1958. a.

¹ Koos segaettevõtete toodanguga.

TOOTMISVAHENDITE UHISKONDLIK OMANDUS

SOTSIALISTLIKU OMANDUSE OSATÄHTSUS NSV LIIDU TOOTMIS-
PÕHIFONDIDES (ILMA KARILOOMADETA)
(protsentides)

1924. a.

1928. a.

1937. a.

1958. a.

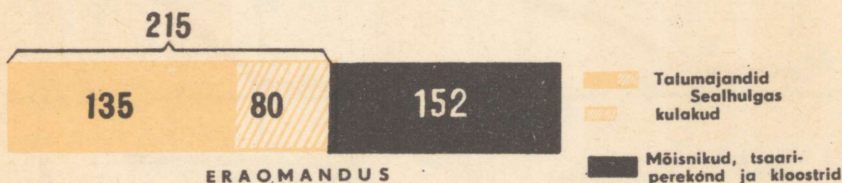

Riiklikule omandusele langeb umbes 91% kõigist NSV Liidu tootmis-
fondidest

PÖLLUMAJANDUSLIKE MAADE JAGUNEMINE

(miljonites hektarites)

TSAARI-VENEMAAL

NSV LIIDUS

(1957. a. algul)

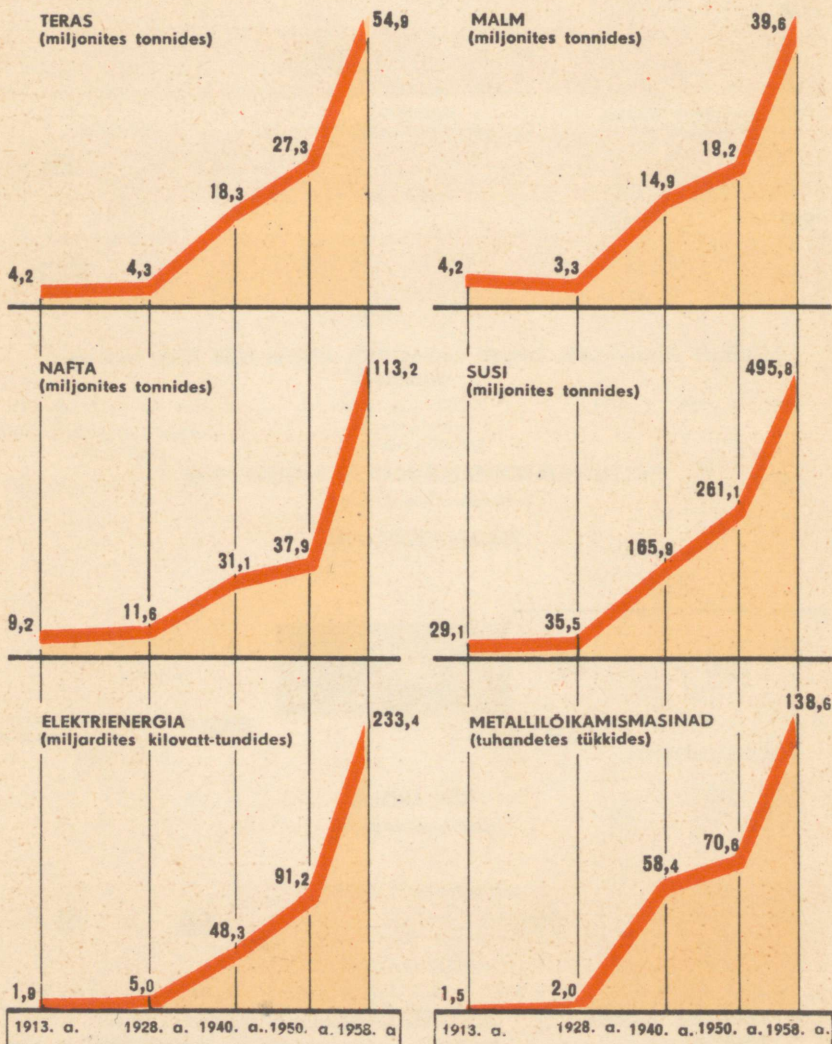
SOTSIALISTLIK (RIIKLIK) OMANDUS

Kolhooside tähtajata kasutuses
 Kolhooside pikaajalises kasutuses
 Sovhoosid ja talumajandid

SOTSIALISMI PÕHILINE MAJANDUSSEADUS

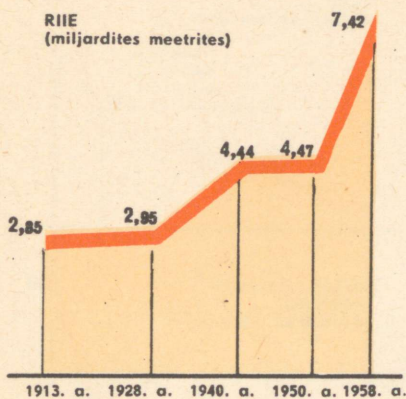
Sotsialistlikus ühiskonnas on tootmise eesmärgiks «tagada ühikonna kõigi liikmete täielik heaolu ja vaba igakülgne arenemine» (V. I. Lenin).

NSV LIIDU RASKETÖÖSTUSE TÄHTSAMATE TOODANGULIIKIDE TOOTMISE SUURENEMINE

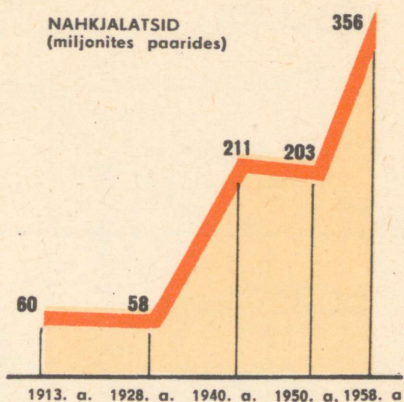

NSV LIIDU KERGE- JA TOIDUAINETETÖÖSTUSE TOODANGU KASV

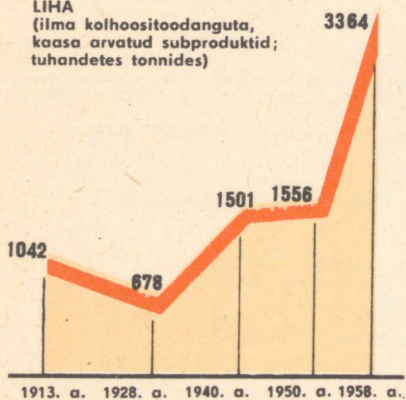
RIIE
(miljardites meetrites)

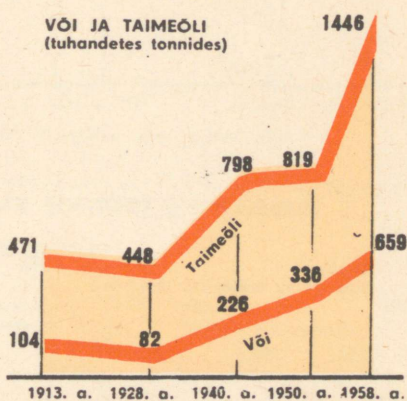
NAHKJALATSID
(miljonites paarides)

LIHA
(ilma kolhoosituotanguga,
kaasa arvatud subproduktid;
tuhandetes tonnides)

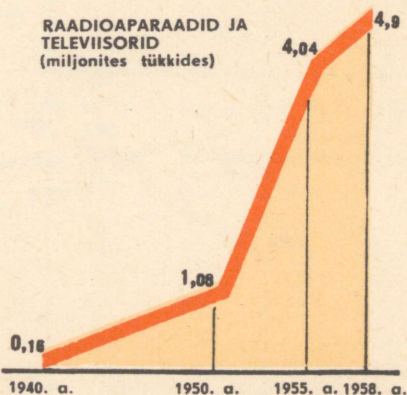
VÕI JA TAIMEÕLI
(tuhandetes tonnides)

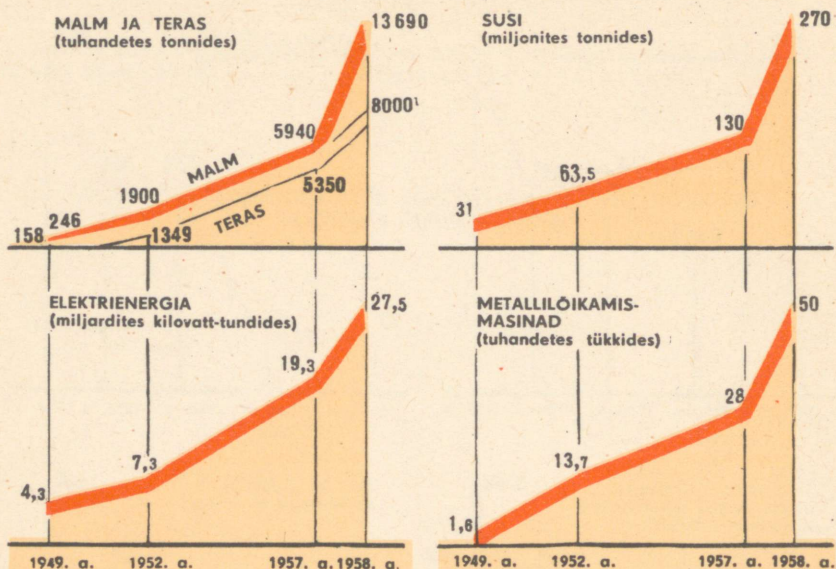
PEENSUHKUR
(tuhandetes tonnides)

**RAADIOAPARAADID JA
TELEVIISORID**
(miljonites tükides)

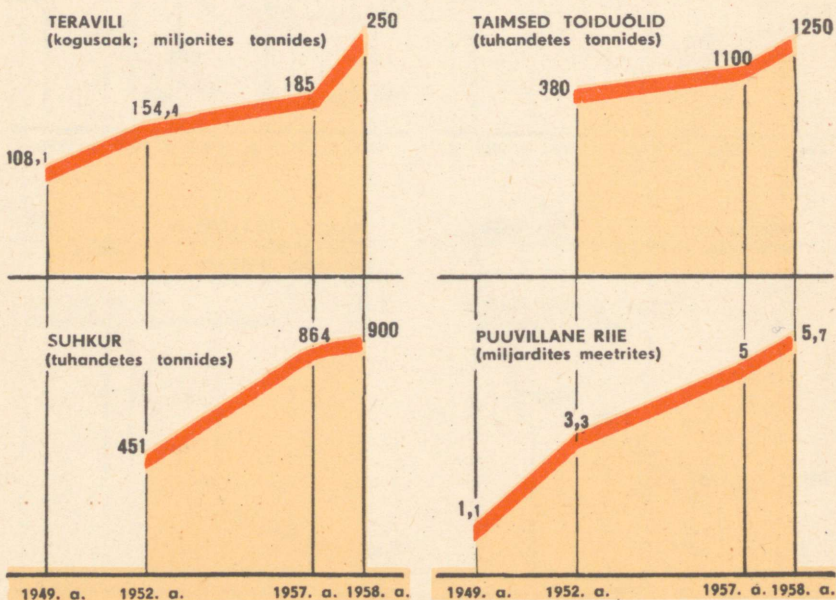

HIINA RAHVAVABARIIGI RASKETÖÖSTUSE TOODANGU KASV

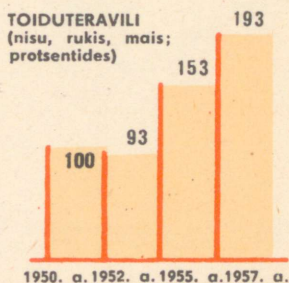
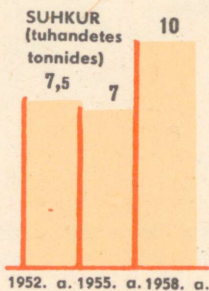
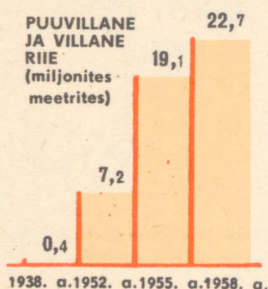
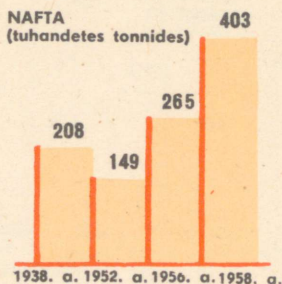
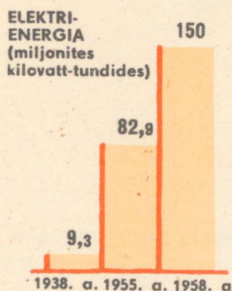
¹ Ilma lihtsal viisil sulatatud teraseta, mis moodustas 3 080 000 tonni.

TARBESEMETE TOOTMISE KASV HIINA RAHVAVABARIIGIS

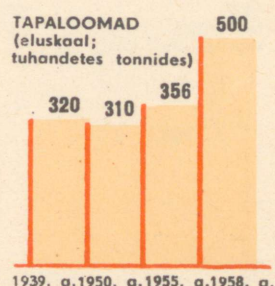
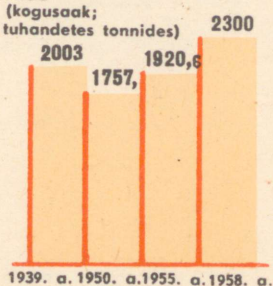
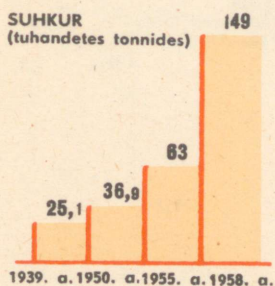
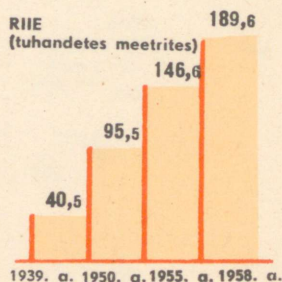
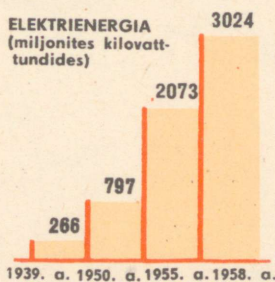
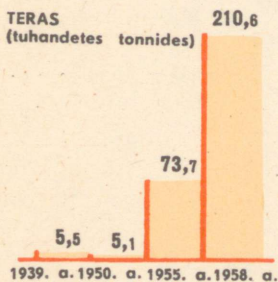

TAHTSAMATE TOODANGULIIKIDE TOOTMISE SUURENEMINE RAHVADEMOKRAATIAMAADES

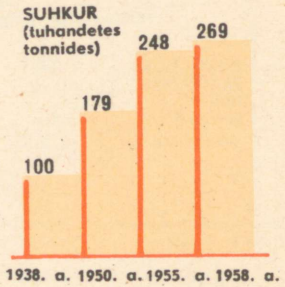
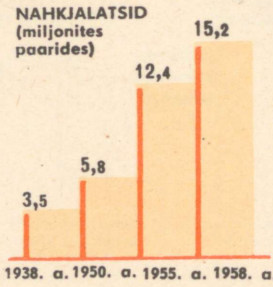
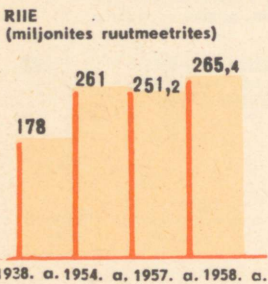
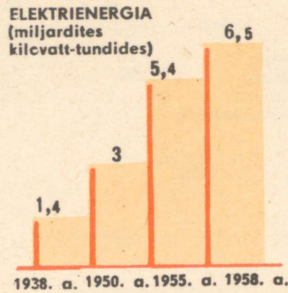
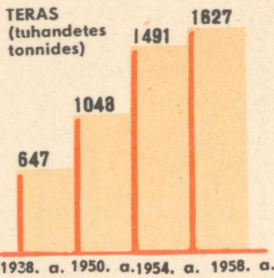
ALBAANIA

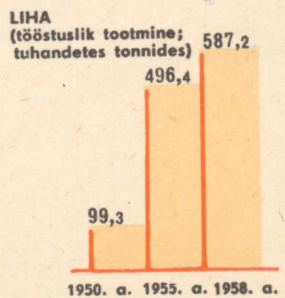
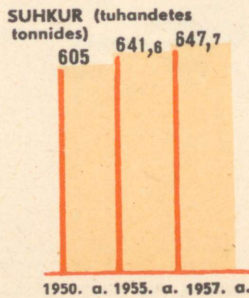
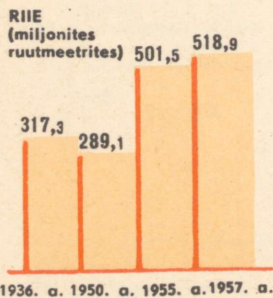
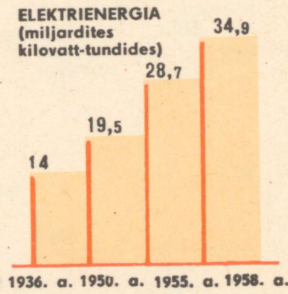
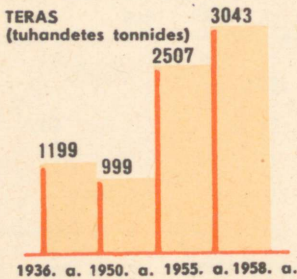
BULGAARIA

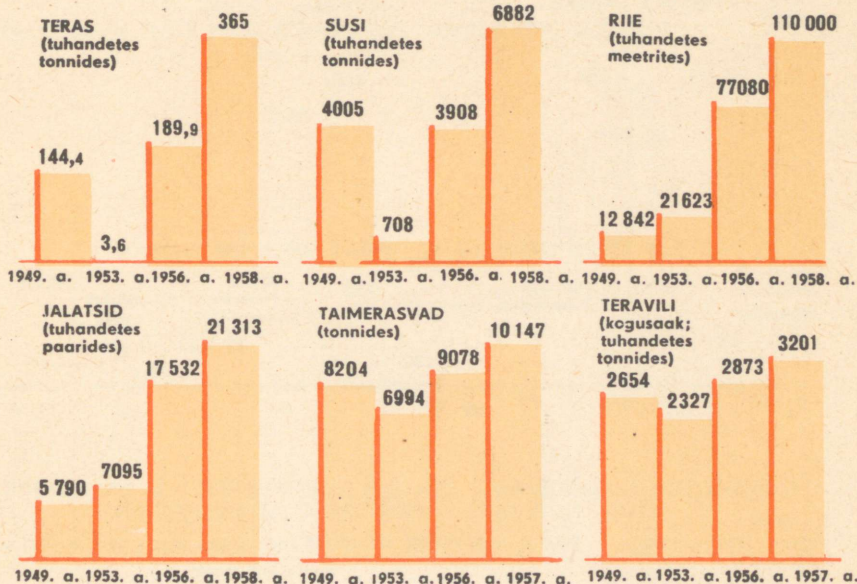
UNGARI

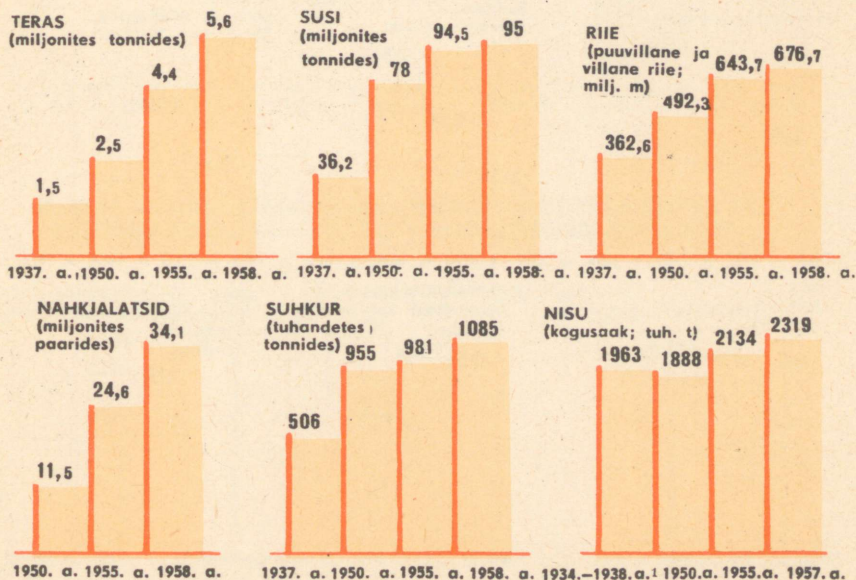
SAKSA DEMOKRAATLIK VABARIIK

KOREA RAHVADEMOKRAATLIK VABARIIK

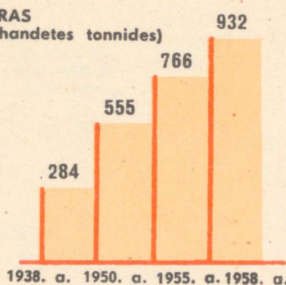
POOLA

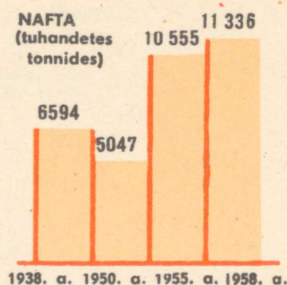
¹ Keskmiselt aastas.

RUMEENIA

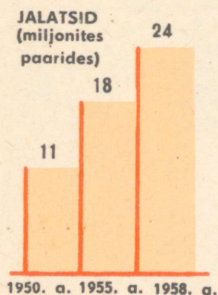
TERAS
(tuhandetes tonnides)

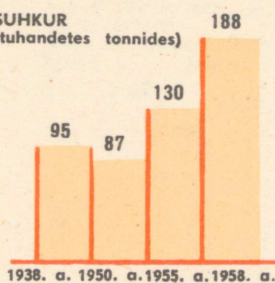
NAFTA
(tuhandetes tonnides)

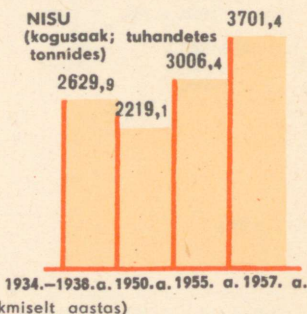
JALATSID
(miljonites paarides)

SUHKUR
(tuhandetes tonnides)

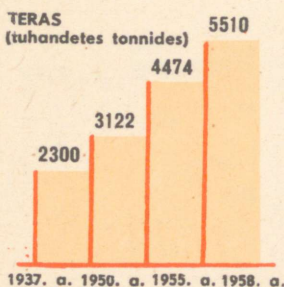
NISU
(kogusaak; tuhandetes tonnides)

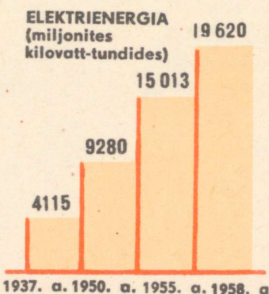
(keskmiselt aastas)

TŠEHOSLOVAKKIA

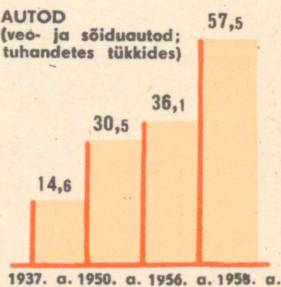
TERAS
(tuhandetes tonnides)

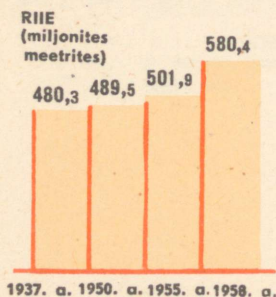
ELEKTRIENERGIA
(miljonites kilovatt-tundides)

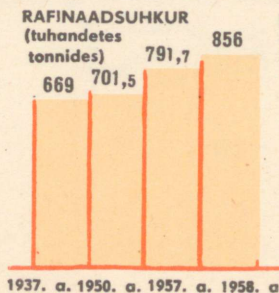
AUTOD
(veo- ja sõidua autod; tuhandetes tükides)

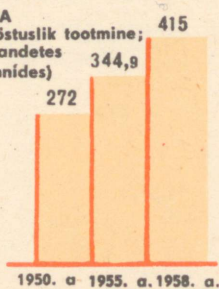
RIIE
(miljonites meetrites)

RAFINAADSUHKUR
(tuhandetes tonnides)

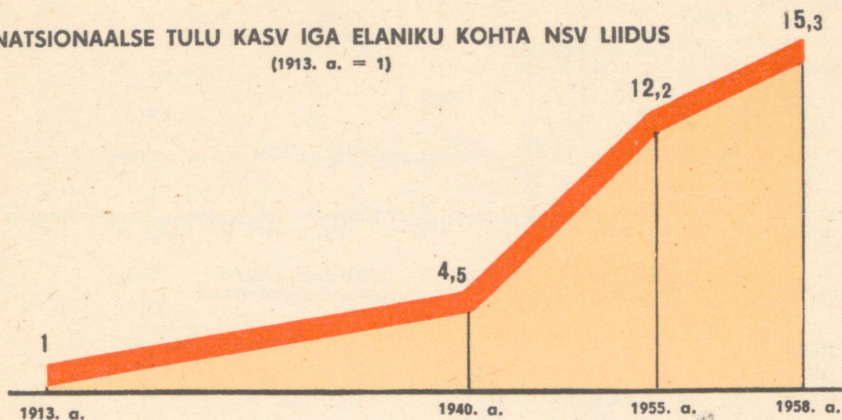

LIHA
(tööstuslik tootmine; tuhandetes tonnides)

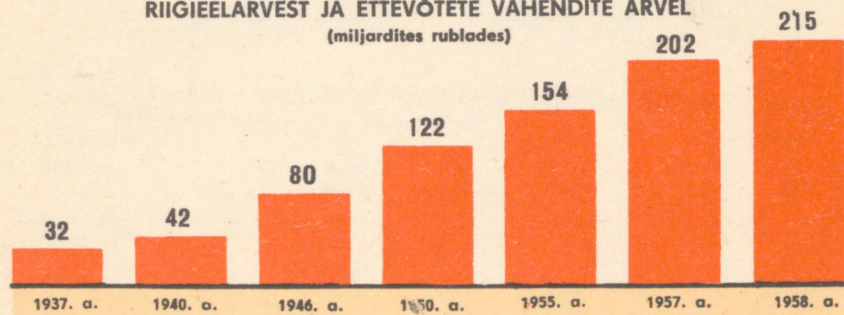

TÖÖTAJATE HEAOLU TÕUS

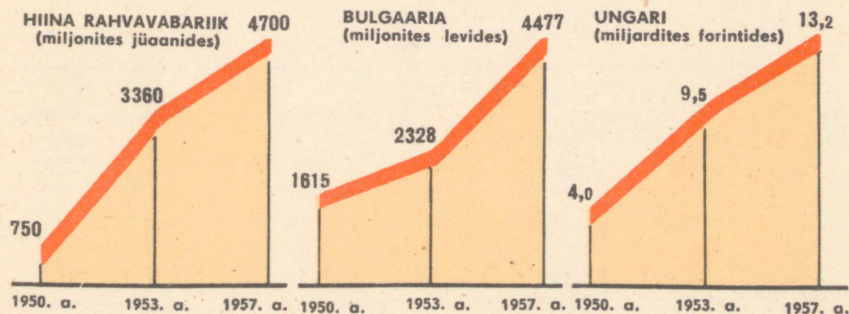
NATSIONAALSE TULU KASV IGA ELANIKU KOHTA NSV LIIDUS
(1913. a. = 1)

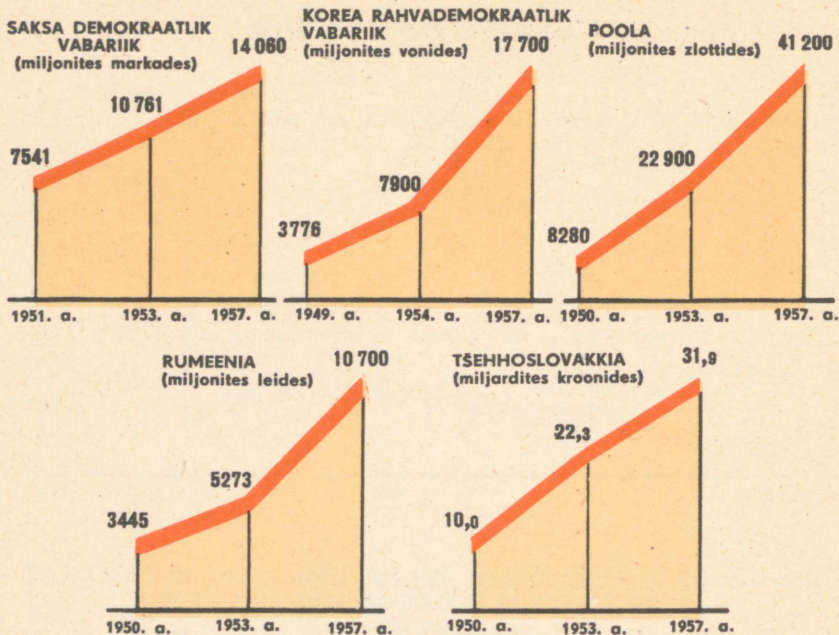

VÄLJAMAKSED JA SOODUSTUSED, MIS NSV LIIDU ELANIKUD ON SÄANUD
RIIGIEELARVEST JA ETTEVÖTETE VAHENDITE ARVEL
(miljardites rublades)

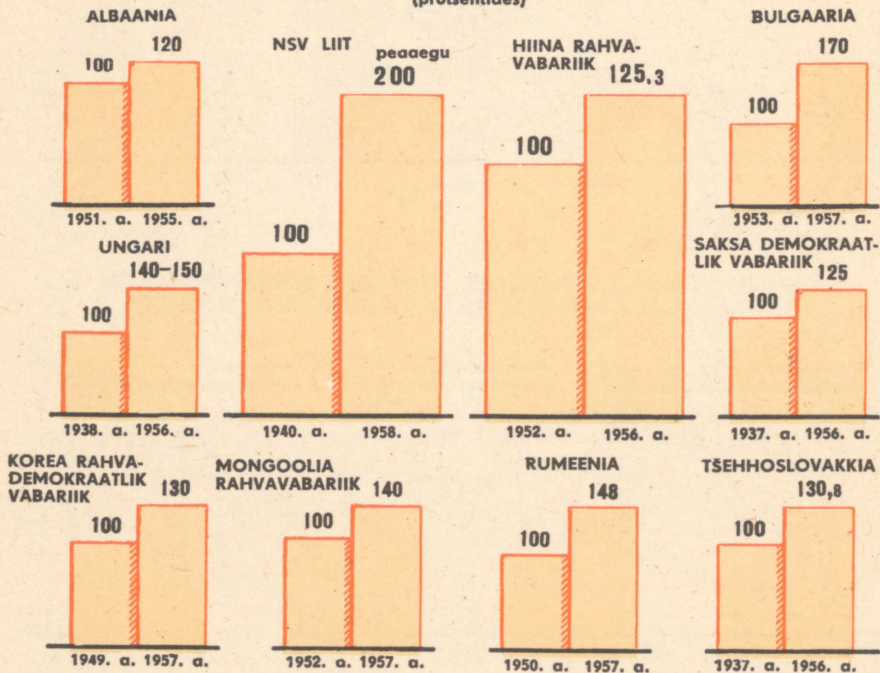

EELARVE KULUDE SUURENEMINE TÖÖTAJATE SOTSIAALSETEKS JA
KULTUURILISTEKS VAJADUSTEKS RAHVADEMOKRAATIAMADES

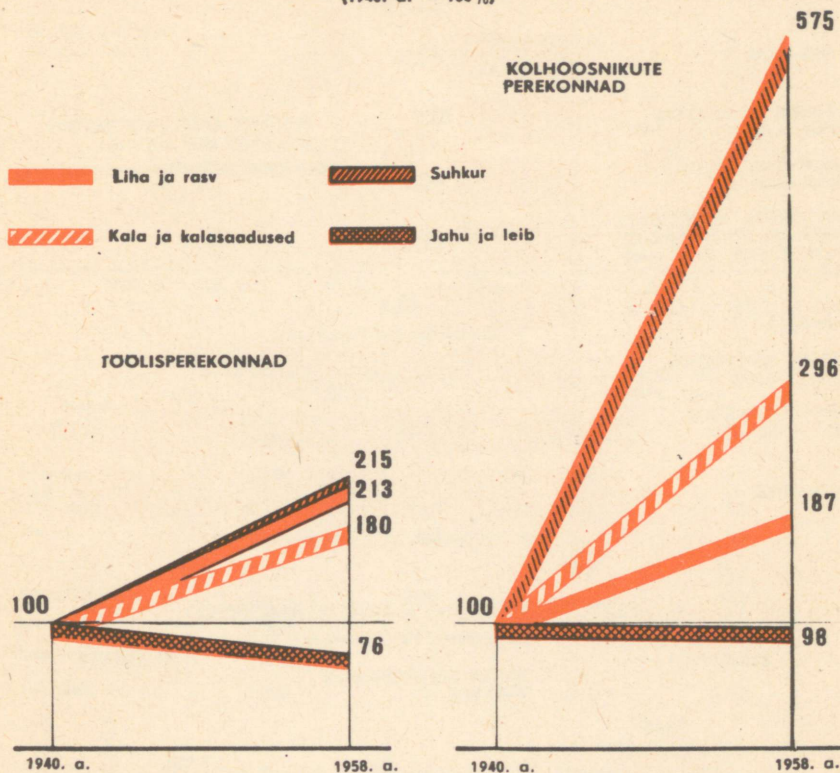

TÖÖLISTE JA TEENISTUJATE REAALPALGA KASV
(protsentides)

TOIDUAINETE TARBIMINE IGA PEREKONNALIIKME KOHTA NSV LIIDUS

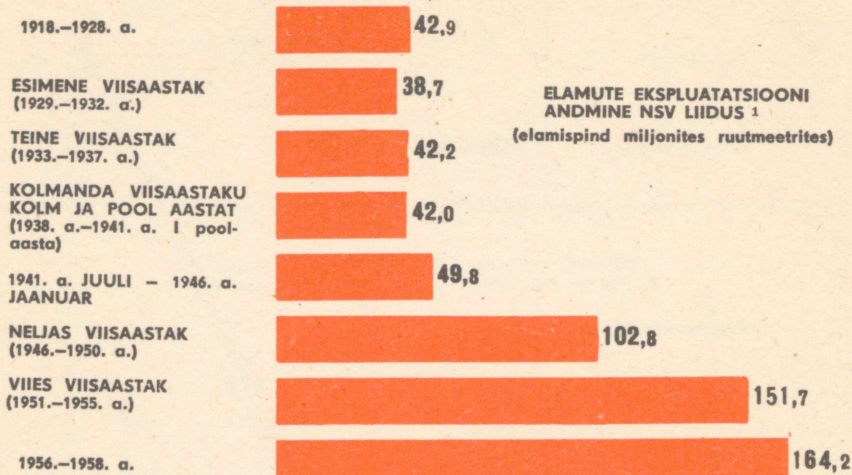
(1940. a. = 100%)

TOIDUAINETE KESKMINE TARBIMINE AASTAS IGA ELANIKU KOHTA HIINA RAHVAVABARIIGIS

	LINNAS		MAAL	
	1949. a.	1956. a.	1949. a.	1956. a.
Toiduteravili (kg)	197,0	202,0	140,0	216,0
Sealiha ja lihasaadused (kg)	5,25	7,0	3,45	3,85
Taimeõli (kg)	2,65	6,4	0,85	1,9
Suhkur ja kondiitri- saadused (kg)	1,3	3,85	0,15	0,85

ELAMUEHITUS

ELAMUTE EKSPLUATATSIOONI ANDMINE NSV LIIDUS¹
(elamispind miljonites ruutmeetrites)

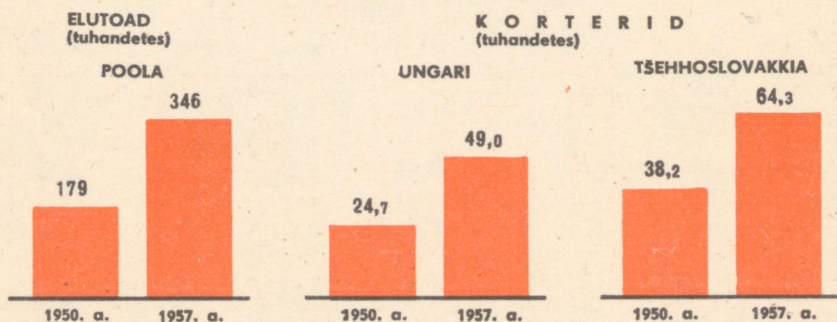
¹ Ilma kolhooside ja maaelanikkonnata.

EKSPLUATATSIOONI ANTUD ELAMISPIND

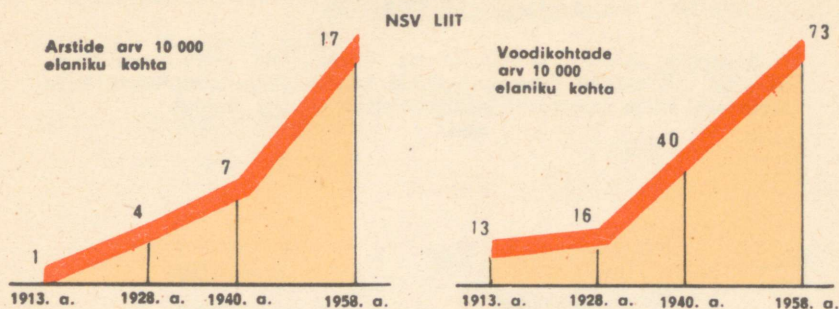
(tuhandetes ruutmeetrites)

EKSPLUATATSIOONI ANTUD

ELANIKKONNA TERVISHOID

RAHVADEMOKRAATIAMAAD

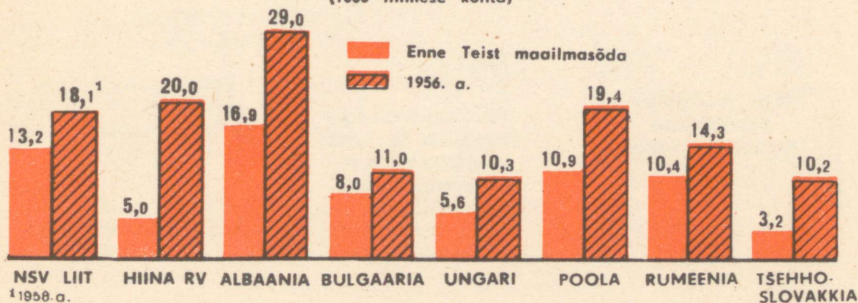
Maad	Elanike arv ühe arsti kohta		Voodikohtade arv 1000 elaniku kohta	
	enne Teist maailmasõda	1957. a.	enne Teist maailmasõda	1957. a.
Albaania	2 500	370	0,5	2,7
Bulgaaria	2 000	628	1,8	5,5
Ungari	862	689	5,1	7,0
Saksa DV	—	—	10,2 ¹	11,7
Mongoolia RV	—	1621	—	9,7
Poola	2 703	1493	1,5	5,1
Rumeenia	1 895	802 ²	—	—
Tšehhoslovakkia	1 218	651	3,3	7,2

¹ 1950. a. ² 1956. a.

ELANIKKONNA KESKMINNE ELUIGA REVOLUTSIOONIEESEL VENEMAA JA NSV LIIDUS

1896.—1897. a. (Venemaa Euroopa-osa 50 kubermangus)	1926.—1927. a. (NSV Liidu Euroopa-osas)	1955.—1956. a. (kogu NSV Liidu territooriumil)
32 aastat	44 aastat	67 aastat

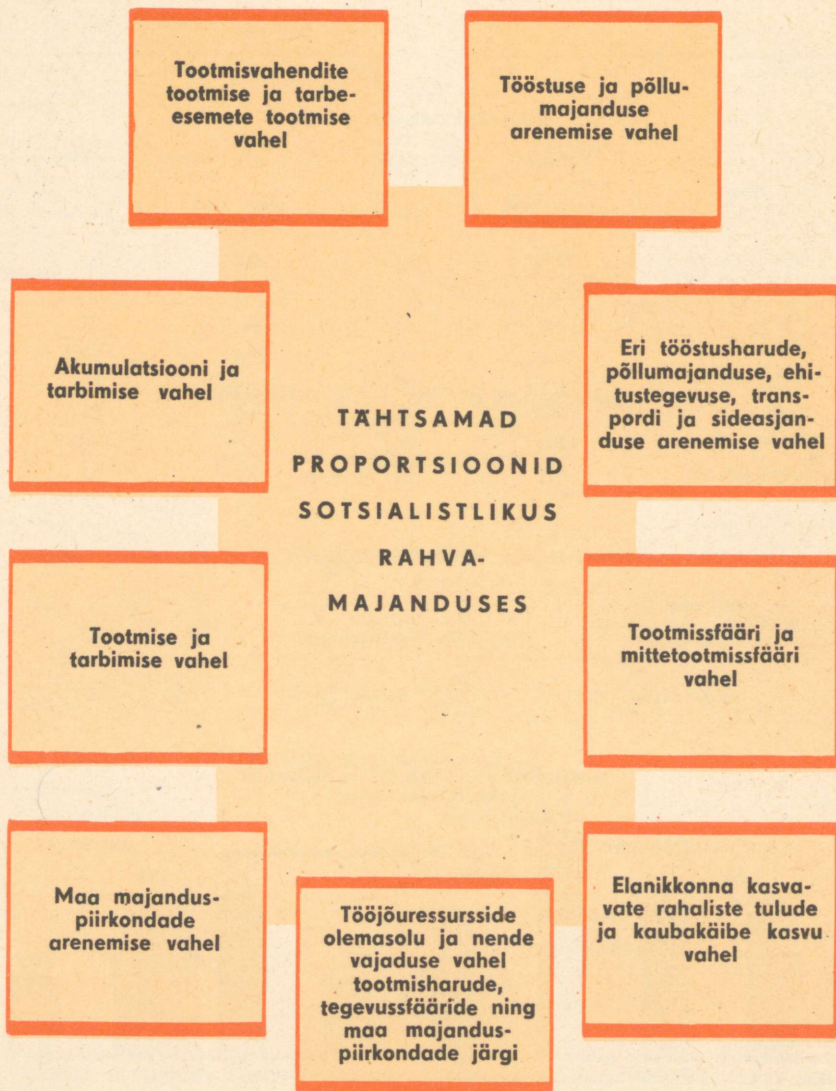
ELANIKKONNA LOOMULIK JUURDEKASV (1000 inimese kohta)

RAHVAMAJANDUSE PŁAANIPÄRASE, PROPORTSIONAALSE ARENEMISE SEADUS

Sotsialism ei ole mõeldav... ilma plaanikindla riikliku organisatsioonita, mis allutab kümned miljonid inimesed saaduste tootmisel ja jaotamisel kõige rangemale kinnipidamisele ühtsest normist.

V. I. Lenin

UHISKONDLIKU KOGU-
 PRODUKTI TOOTMISE, TARBI-
 MISE JA AKUMULATSIOONI
 PLAANILINE KOONDBILANSS
 (arvud on tinglikud)

196 . . . a.
 PLAANI OODATAV TÄITMINE

Uhiskondlik produkt kokku	Sealhulgas:		
	Tootmis- vahendid	Tarbe- esemed	
I. TOOTMINE	9100	5250	3850
Produktid:			
1. Riikliku tootmissektori produkt	6875	4195	2680
2. Kooperatiiv-kolhoosliku sektori produkt	1680	900	780
3. Isiklike abimajapidamiste produkt	545	155	390
II. TARBIMINE	8000	4400	3600
Sealhulgas:			
1. Tootmisalane (kõigi tarbitud tootmisvahen- dite asendamine, sealhulgas tootmisharude järgi)	4400	4400	—
2. Isiklik mittetootmisalane (kogu elanikkonna tarbimi- ne, sealhulgas põhisuunda- de järgi)	3600	—	3600
III. AKUMULATSIOON JA RESERVID	1100	850	250
1. Akumulatsioon (kokku, sealhulgas liikide järgi)	870	640	230
2. Reservide juurdekasv (kokku, sealhulgas liikide järgi)	230	210	20

**NATSIONAALSE TULU TOOT-
MISE, JAOTAMISE JA KASU-
TAMISE PLAANILINE
BILANSS**

(arvud on tinglikud)

		196 . . . a. PLAAN			
		KOKKU	Sealhulgas:		
			TOOTMIS- SFÄÄR (sealhulgas: riiklik ja ko- operatiivsek- tor ning elan. abimajapid.)	MITTE- TOOTMIS- SFÄÄR	ELANIK- KOND (seal- hulgas: töölised, teenist, ja talupojad)
I. NATSIONAALSE TULU RESSURSID					
1.	Tootmine	5200	5200	—	—
2.	Muud allikad	—	—	—	—
3.	Kasutatav natsionaalne tulu	5200	5200	—	—
II. NATSIONAALSE TULU JAOTAMINE					
1.	Elanikkonna primaarsed tulud	2800	—	—	2800
2.	Riigi, kooperatsiooni ja kolhooside primaarsed (puhas-) tulud	2400	2400	—	—
3.	Üle antud (saadud) mitte- tootmissfäärile rahaliste ressursside ühiskondlike fondide moodustamiseks	—	-2050	+3100	-1050
4.	Saadud (üle antud) mittetootmissfäärist ühiskondlike fondide kasutamise korras	—	+350	-2550	+2200
5.	Lõplikud tulud	5200	700	550	3950
III. NATSIONAALSE TULU KASUTAMINE		5200	700	550	3950
1.	Tarbimisfond % kogusummast	3900 75	—	—	3900
2.	Akumulatsioonifond % kogusummast	1000 19,2	700	250	50
3.	Reservide suurendamise fond % kogusummast	300 5,8	—	300	—

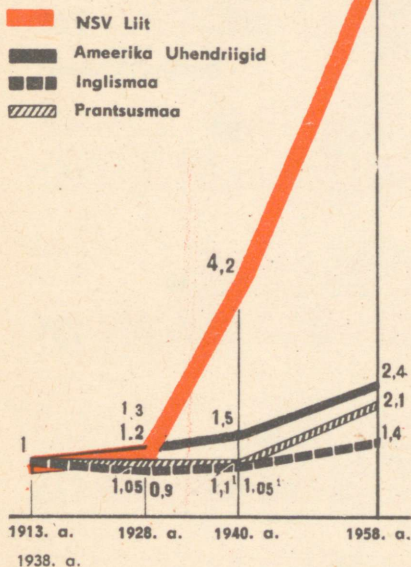
TÖÖVIJAKUSE JÄRJEEKINDLA KASVU SEADUS SOTSIALISMI TINGIMUSTES

Töövijakus on lõpuks uue ühiskonnakorra võiduks kõige tähtsam, kõige peamine.

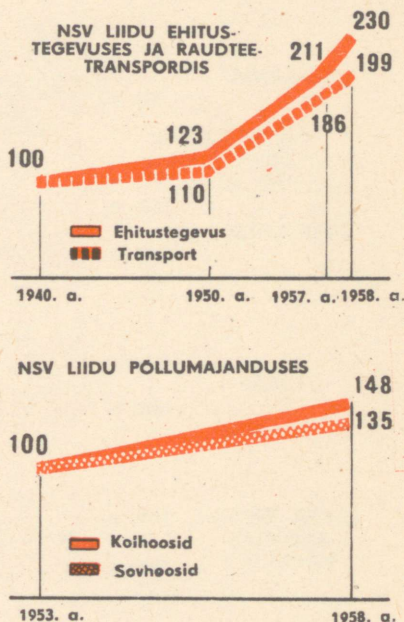
V. I. Lenin

TÖÖVIJAKUSE KASVUTEMPO NSV LIIDU JA KAPITALISTLIKE MAADE TÖÖSTUSES

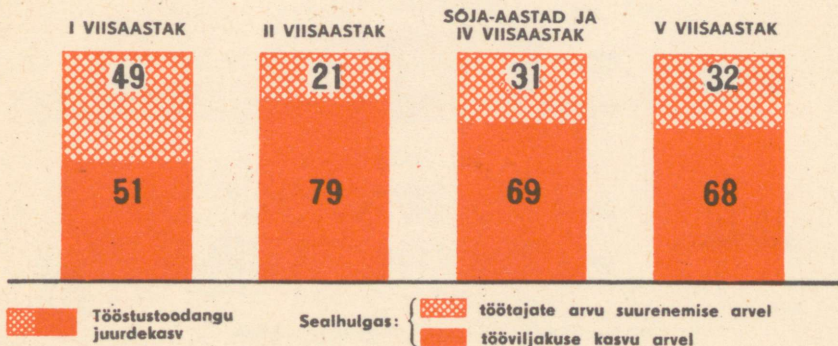
(1913. a. = 1)

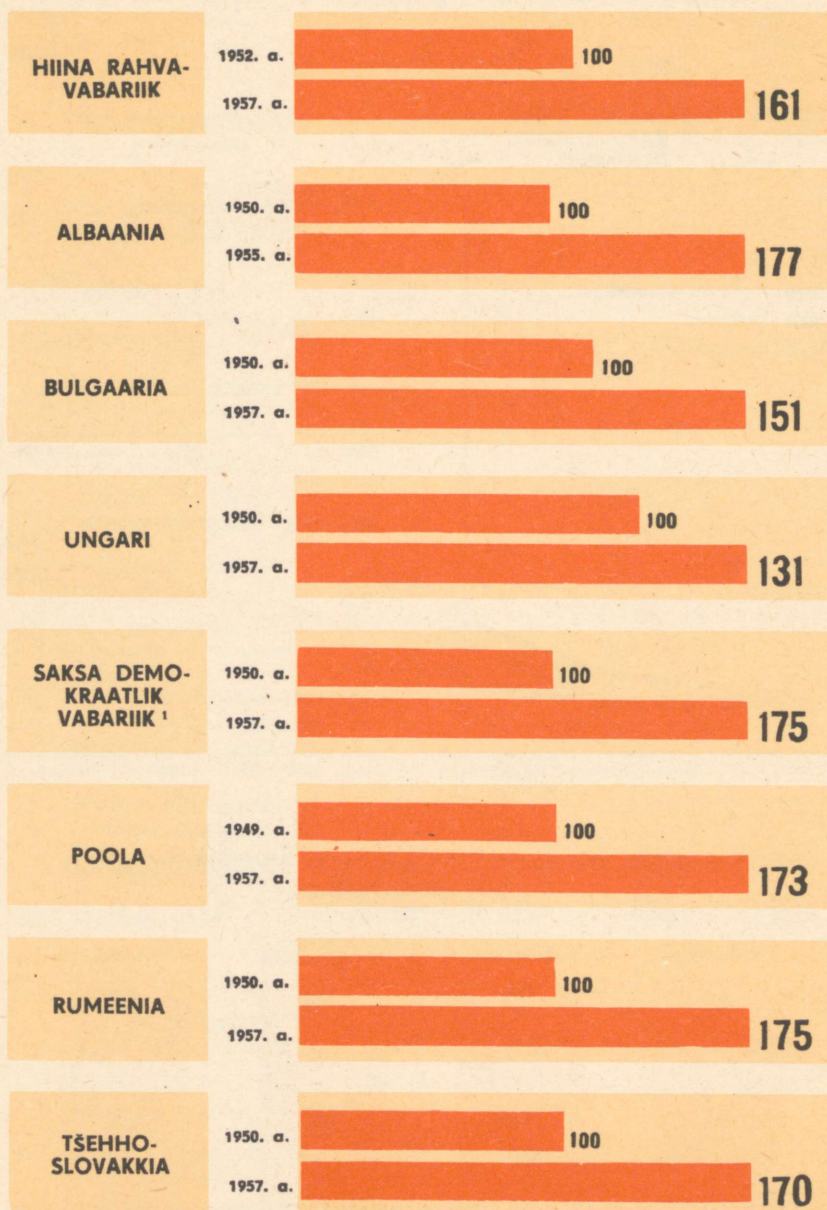
TÖÖVIJAKUSE KASV (protsentides)

TÖÖVIJAKUSE KASVU TÄHTSUS NSV LIIDU TÖÖSTUSTOODANGU SUURENDAMISEL (protsentides)

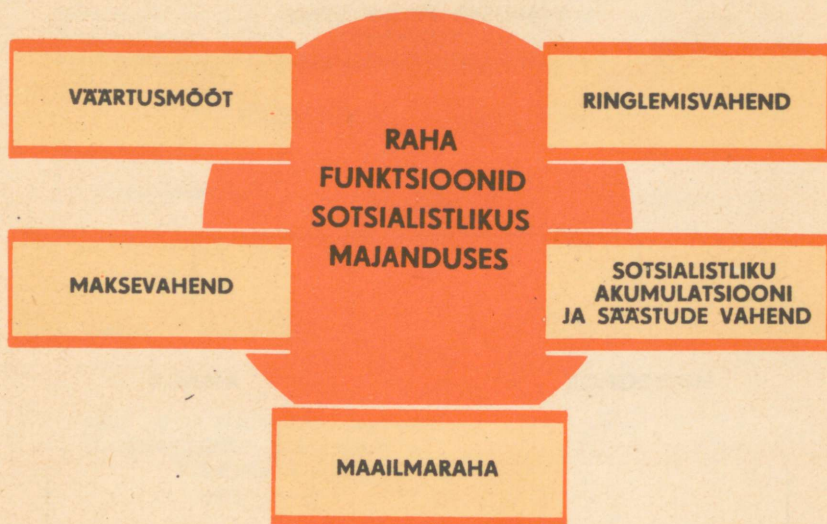

TÖÖVILJAKUSE TÖUS RAHVADEMOKRAATIAMAADE TÖÖSTUSES
(protsentides)

¹ Sotsialistliku tööstussektori tootmistööliste töövõrkude arv.

RAHA SOTSIALISTLIKUS MAJANDUSES

RINGLUSEKS VAJALIK RAHA HULK

$$RH = \frac{HS - V + M}{K_v}$$

RH – ringluses oleva raha hulk
HS – realiseeritavate kaupade hindade summa

V – sularahata arvelduste järgi makstav summa
M – sularahas makstav summa
K_v – raha kõibe kiirus

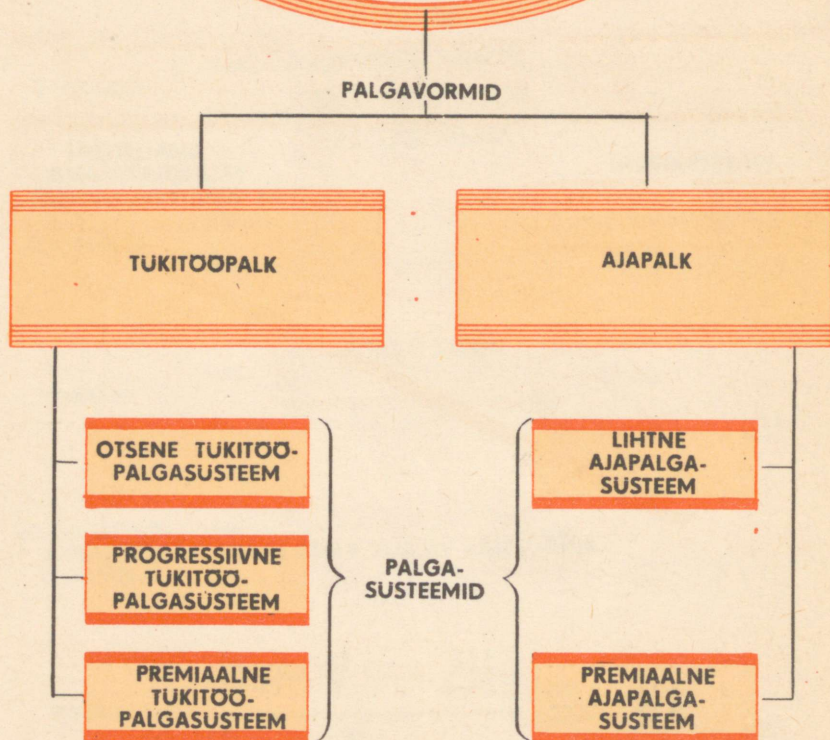
NÄIDE:

HS = 200 ühikut V = 40 ühikut M = 20 ühikut K_v = 6

$$RH = \frac{200 - 40 + 20}{6} = 30 \text{ ühikut}$$

PALK SOTSIALISMI TINGIMUSTES

PÕHILISED PALGAVORMID
JA -SUSTEEMID
NSV LIIDU TÖÖSTUSES

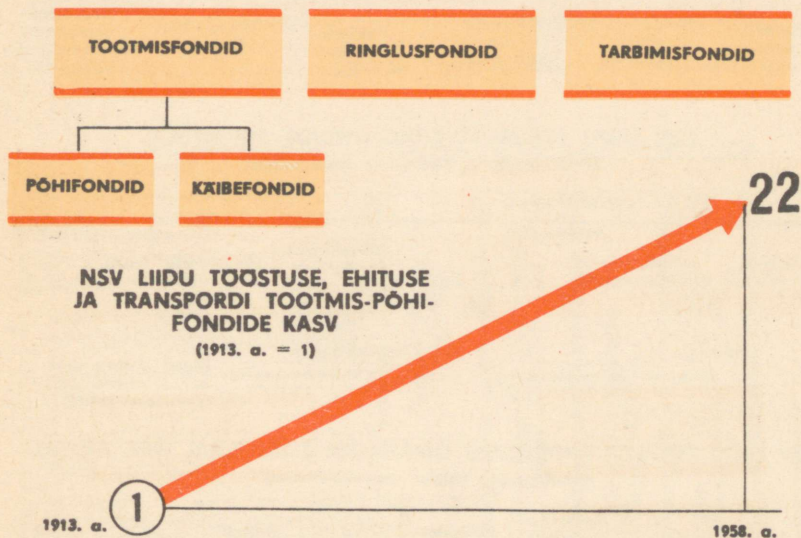
TUKITÖÖLISTE OSATAHTSUS NSV LIIDU TÖÖSTUSTÖÖLISTE ULDAHVUS
1956. AASTAL

72%

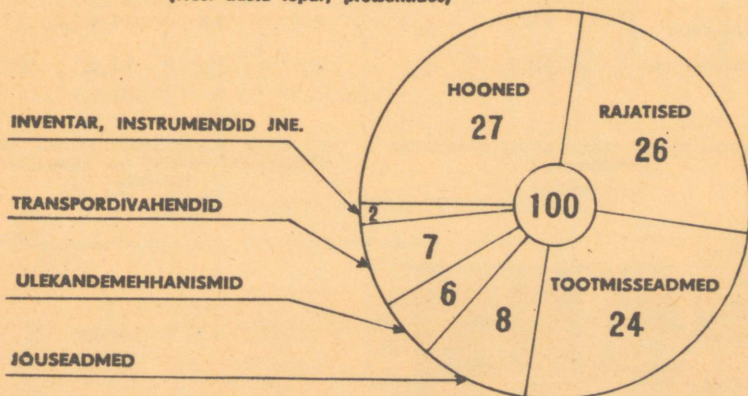
ISEMAJANDAMINE, OMAHIND JA HIND

Ehitada üles sotsialism ja viia kümneid miljoneid inimesi kommunistile on võimalik «mitte otseselt entusiasmi alusel, vaid suure revolutsiooni poolt tekitatud entusiasmi abil, isikliku huvi alusel, isikliku huvitatuse alusel, majandusliku kalkultatsiooni alusel...» (V. I. Lenin).

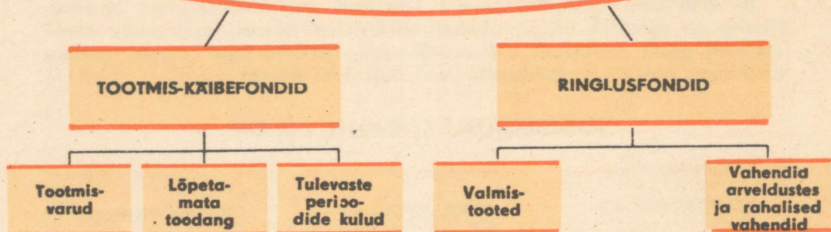
SOTSIALISTLIKU ETTEVÕTTE FONDID

NSV LIIDU RIIKLIKU TÖÖSTUSE TOOTMIS-PÕHIFONDIDE STRUKTUUR (1958. aasta lõpul; protsentides)

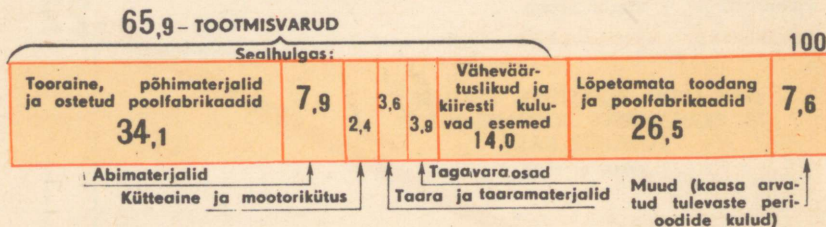

SOTSIALISTLIKU ETTEVÖTTE KÄIBEVAHENDID

NSV LIIDU TÖÖSTUSE KÄIBEFONDIDE STRUKTUUR

(1955. aasta 1. jaanuaril; protsentides)

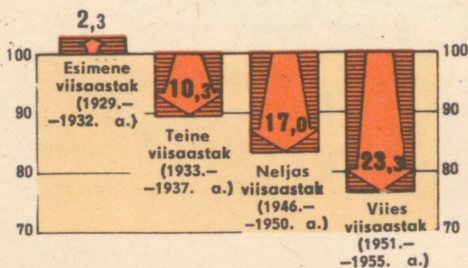
NSV LIIDU TÖÖSTUSTOODANGU OMAHINNA STRUKTUUR 1957. AASTAL

(protsentides kõigist tootmiskuludest)

Kuluelemendid	Tooraine ja põhimaterjalid	Abimaterjalid	Kütus ja energia	Amortatsioon	Palk koos juurdearvustitega	Muud kulud
Kogu tööstus	62,3	4,8	5,5	3,4	20,9	3,1
Sõetööstus	18,3	12,5	3,5	5,1	54,2	6,4
Masinaehitus	49,7	4,3	4,3	3,9	34,1	3,7
Puuvillatööstus	81,8	3,1	1,9	1,2	11,3	0,7

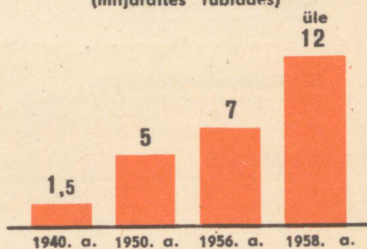
NSV LIIDU TÖÖSTUSTOODANGU OMAHINNA ALANDAMINE

(protsentides)

NSV LIIDU TÖÖSTUSTOODANGU OMAHINNA ALANDAMISE 1% ABSOLUUTNE SUURUS

(miljardites rublades)

HINDADE LIIGID NSV LIIDUS

ETTEVÖTTE HULGIHIND	TÖÖSTUSE HULGIHIND
SOVHOOSIDE PÖLLUMAJANDUS- SAADUSTE RIIKLIK REALISEERIMIS- HIND	KOLHOOSIDE PÖLLUMA ANDUS- SAADUSTE RIIKLIK KOKKUOSTU- HIND
RIIKLIK JAEHIND	KOLHOOSITURUL KUJUNEV HIND

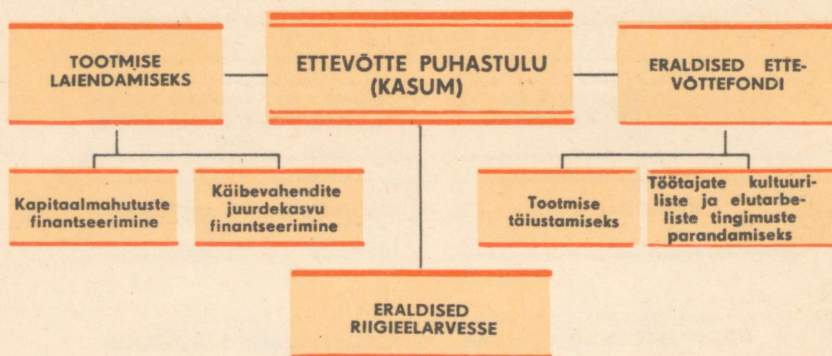
TÖÖSTUSTOODANGU OMAHINNA JA HINDADE STRUKTUUR

TOORAIN, MATERJALID, KUTUS JA ELEKTRIENERGIA	PLAANILINE VABRIKU- OMAHIND	PLAANILINE KÖMMERTSOMAHIND EHK TÄIELIK OMAHIND	ETTEVÖTTE PLAANILINE HULGIHIND EHK VÄLJALASKEHIND	TÖÖSTUSE PLAANILINE HULGIHIND EHK VÄLJALASKEHIND	PLAANILINE JAEHIND
AMORTISATSIOON					
PALK KOOS JUURDEARVUTISTEGA					
ETTEVÖTTE LISAKULUD					
TURUSTUSKULUD	PLAANILINE KÖMMERTSOMAHIND EHK TÄIELIK OMAHIND	ETTEVÖTTE PLAANILINE HULGIHIND EHK VÄLJALASKEHIND	TÖÖSTUSE PLAANILINE HULGIHIND EHK VÄLJALASKEHIND		
KÖRGEMALSEISVATE MAJANDUSORGANI- SATSIOONIDE ULALPIDAMISE KULUD					
KULUTUSED KAADRI ETTEVALMISTAMISEKS					
ETTEVÖTTE KASUM	PLAANILINE KÖMMERTSOMAHIND EHK TÄIELIK OMAHIND	ETTEVÖTTE PLAANILINE HULGIHIND EHK VÄLJALASKEHIND	TÖÖSTUSE PLAANILINE HULGIHIND EHK VÄLJALASKEHIND		
KRIBEMAKS					
Kaubanduskulud ja kaubanduskasum					

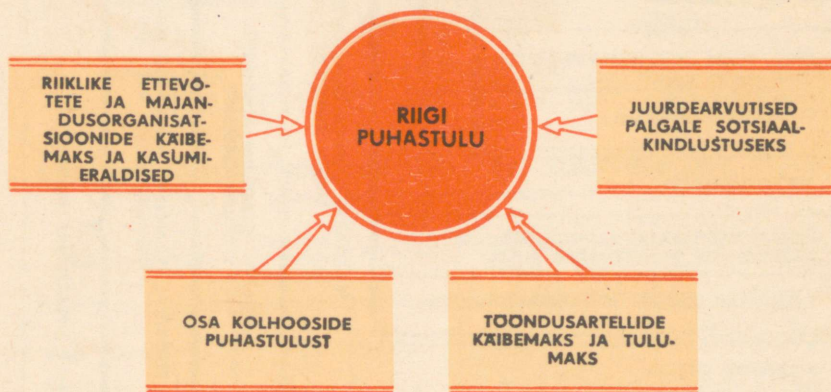
SOTSIALISTLIKE ETTEVÖTETE RENTAABLUS

$$\text{ETTEVÖTTE RENTAABLUSE NORM} = \frac{\text{ETTEVÖTTE PUHASTULU}}{\text{REALISEERITUD TOODANGU TÄIELIK OMAHIND}} \cdot 100$$

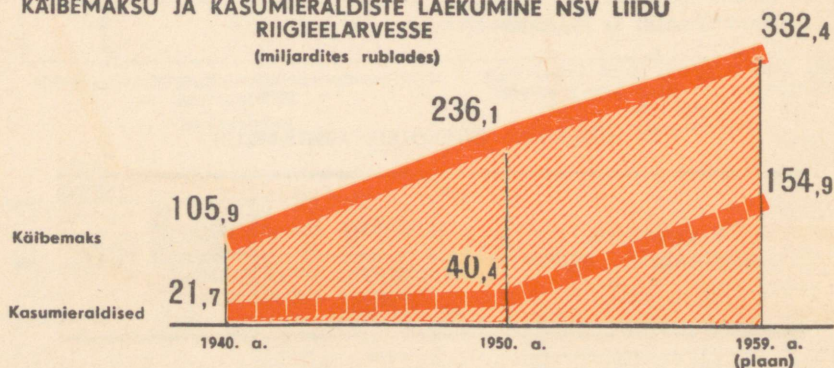
NSV LIIDU RIIKLIKE TÖÖSTUSETTEVÖTETE PUHASTULU (KASUMI) JAOTAMINE

RIIGI TSENTRALISEERITUD PUHASTULU KUJUNEMINE

KÄIBEMAKSU JA KASUMIERALDISTE LAEKUMINE NSV LIIDU RIIGIEELARVESSE (miljardites rublades)

SOTSIALISTLIK PÕLLUMAJANDUSSUSTEEM

PÕLLUMAJANDUSLIKU SUURTOOTMISE ARENEMINE NSV LIIDUS

PÕLLUMAJANDUSETTEVÕTETE ARV 1958. AASTAL

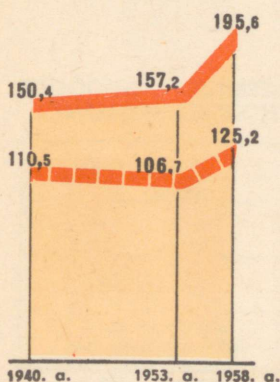
KOLHOOSID

69100

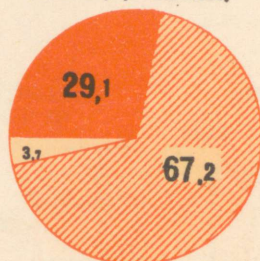
SOVHOOSID

6002

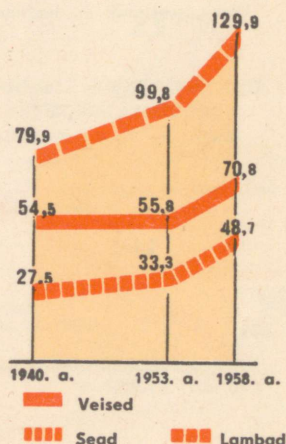
PÕLLUMAJANDUSLIKE KULTUURIDE KÜLVIPINNAD (miljonites hektarites)

KÜLVIPINDADE JAGUNEMINE MAJANDITE KATEGORIADE JÄRGI (1958. a.; protsentides)

LOOMADE ARVU KASV (miljonites)

— Kogu külvipind
Sealhulgas
- - - Teraviljakultuuride all

— Sovhoosid ja muud riiklikud majandid

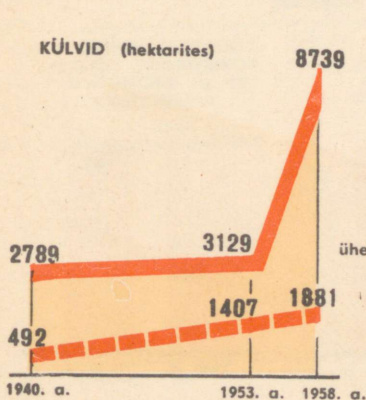
- - - Kolhoosid

□ Töötajate isiklikud abimajapidamised

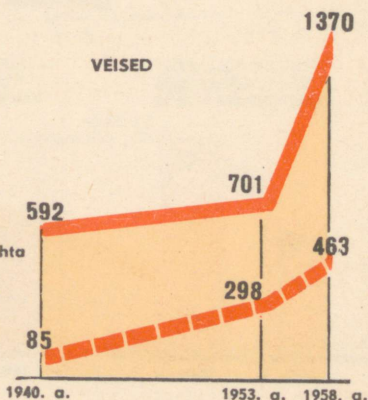
— Veised
- - - Sead
- · - · - Lambad

ÜHE MAJANDI KESKMINE SUURUS

KÜLVID (hektarites)

VEISED

KESKMISELT:

— ühe sovhoosi kohta

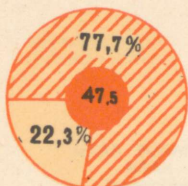
- - - ühe kolhoosi kohta

PÖLLUMAJANDUSE ENERGEETILISED VÕIMSUSED

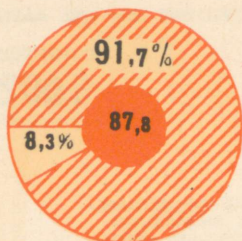
47,5 Kõik energeetilised võimsused (miljonites hobujõududes)
Sealhulgas:

 mehhaanilised jõumasinad

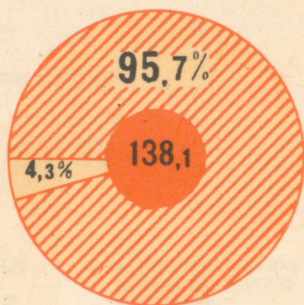
 tööloomad¹

1940. a.

1953. a.

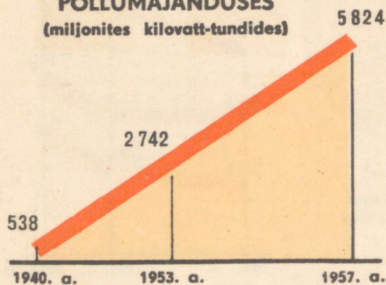

1958. a.

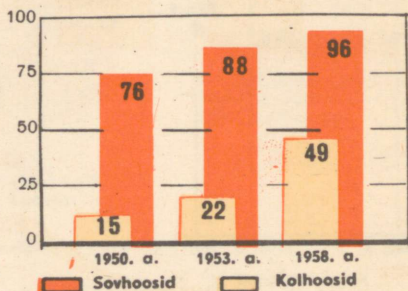
¹ Ümberarvestatult mehhaanilisele jõule.

ELEKTRIENERGIA TARBIMINE PÖLLUMAJANDUSES

(miljonites kilovatt-tundides)

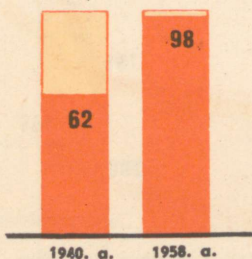
ELEKTRIFITSEERITUD SOVHOOSIDE JA KOLHOOSIDE PROTSENT

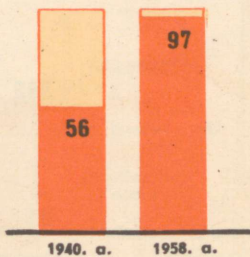
PÕHILISTE PÖLLUTÖÖDE MEHHAANISEERIMINE

(protsentides antud tšõ üldmahust)

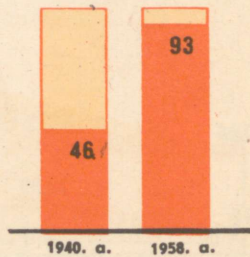
SUVITERAVILJAPÖLDUDE KÜNDMINE TRAKTORIATRADEGA

SUVITERAVILJADE KULV TRAKTORI-KULVIMASINATEGA

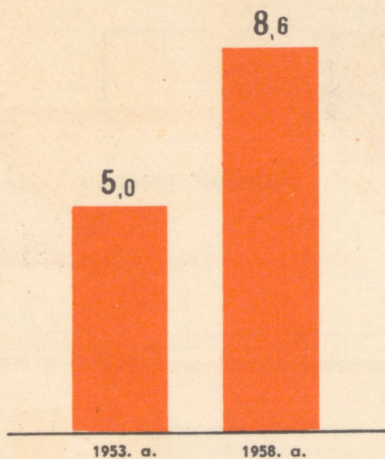

TERAVILJAKULTUURIDE KORISTAMINE TRAKTORI- JA ISELIKUVATE MASINATEGA

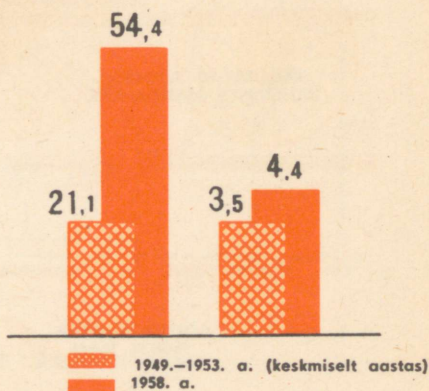
PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TOOTMINE NSV LIIDUS

TERAVILI
(kogusaak; miljardites puudades)

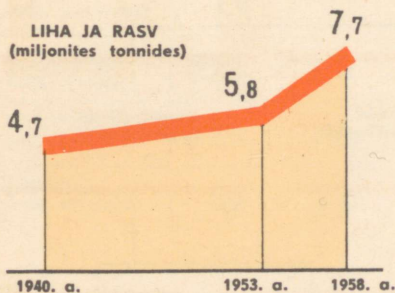

TEHNILISED KULTUURID
(miljonites tonnides)

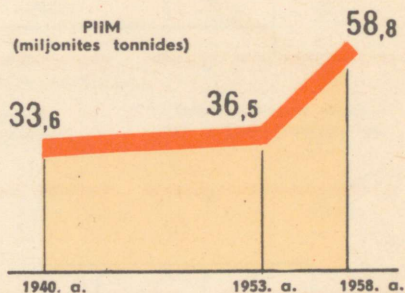
SUHKRUPEET **TOORPUUVILL**

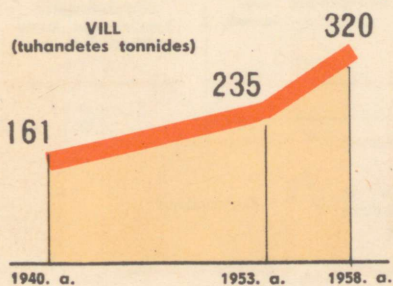
LIHA JA RASV
(miljonites tonnides)

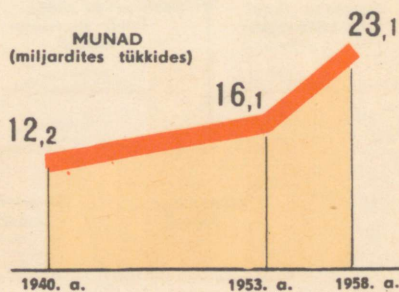
PIIM
(miljonites tonnides)

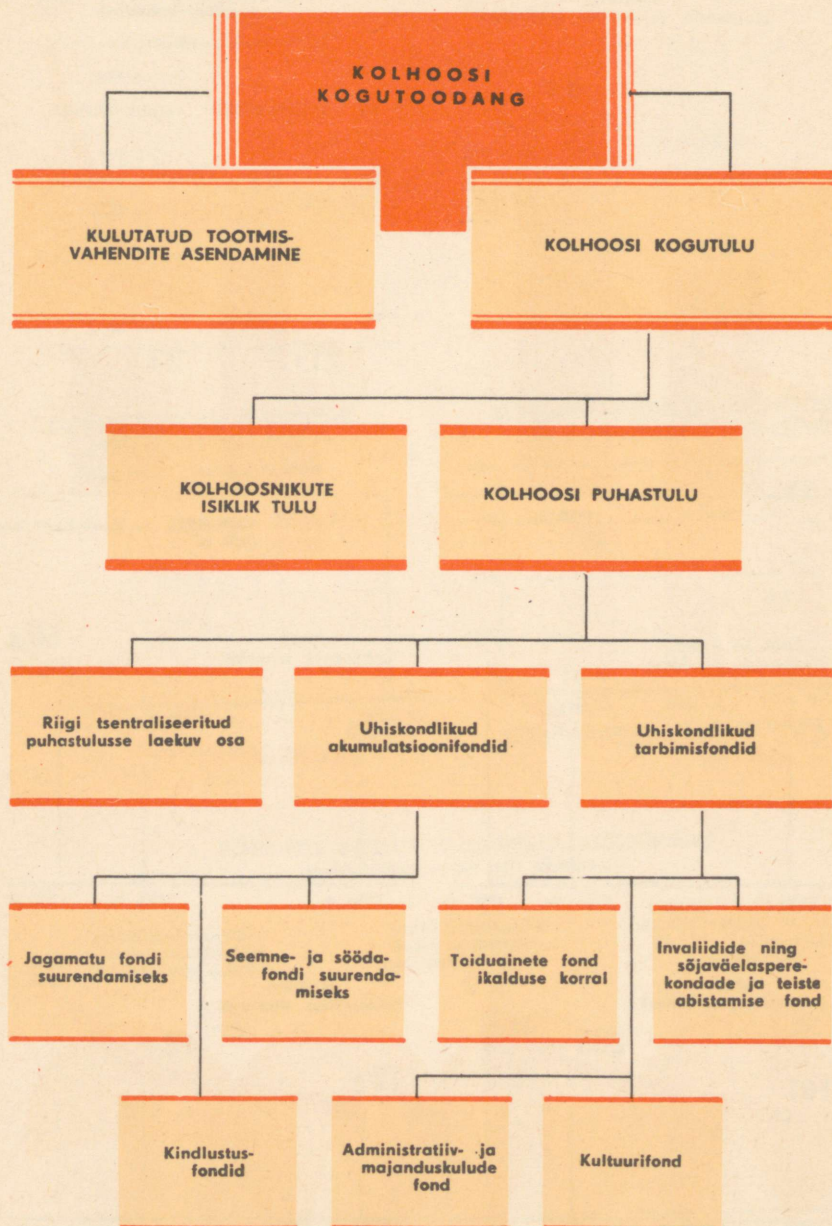
VILL
(tuhandetes tonnides)

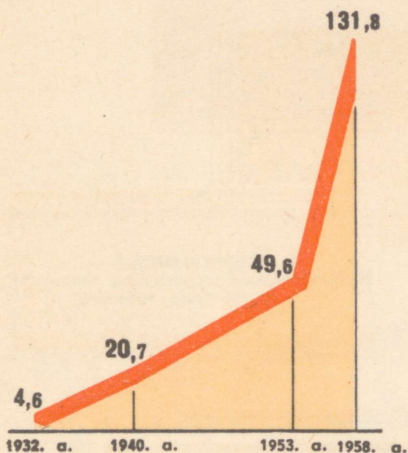
MUNAD
(miljardites tükides)

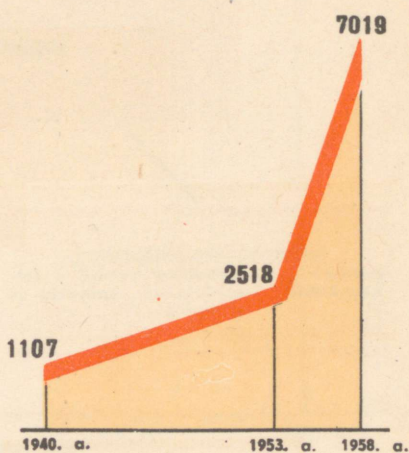
KOLHOOSITOODANGU JA KOLHOOSITULUDE JAOTAMINE

KOLHOOSIDE RAHALISTE TULUDE KASV
(miljardites rublades)

KOLHOOSIDE RAHALISED TULUD ÜHE KOLHOOSIPERE KOHTA
(rublades)

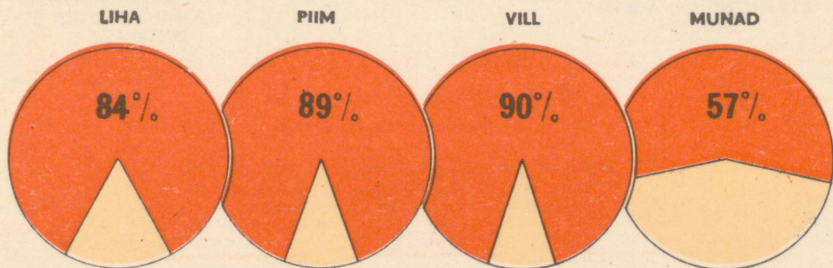

PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE VARUMISE KASV

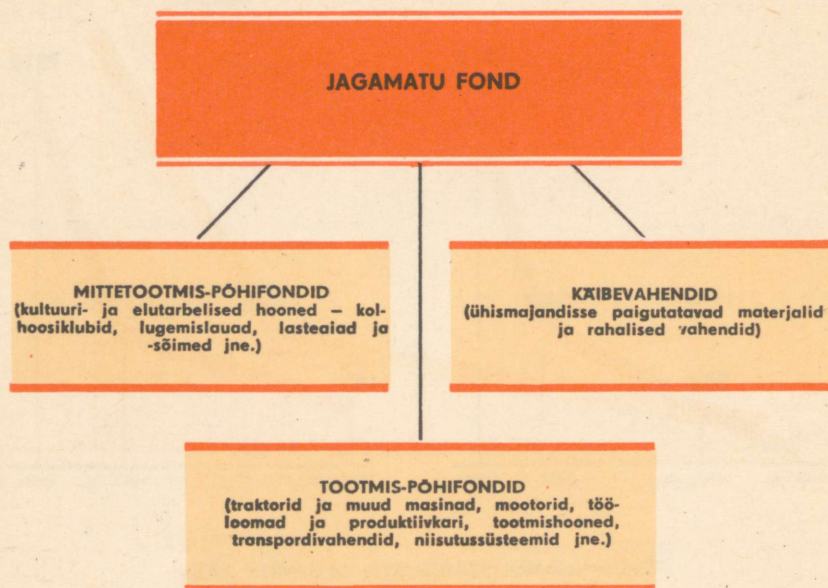
	1953. a.	1958. a.
TERAVILI (mljr. puudades)	1,9	3,5
SUHKRUPEET (milj. tonnides)	22,9	51,0
TOORPUUVILL (milj. tonnides)	3,8	4,4
KARTUL (milj. tonnides)	5,4	6,9

	1953. a.	1958. a.
LOOMAD JA LINNUD (milj. tonnides)	3,6	5,7
PIIM (milj. tonnides)	10,6	22,1
VILL (tuhandetes tonn.)	197	315
MUNAD (mljr. tükkides)	2,6	4,5

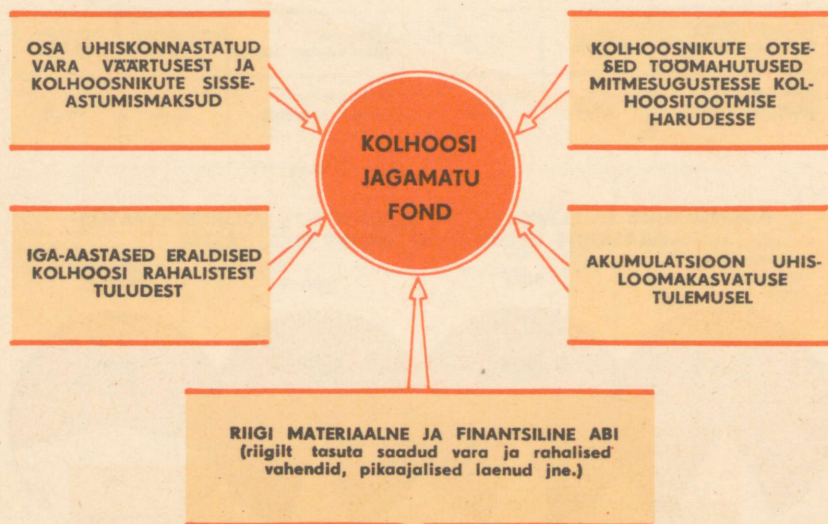
**KOLHOOSIDE JA SOVHOOSIDE OSATAHTSUS LOOMAKASVATUS-
SAADUSTE ÜLDISES VARUMISES 1958. AASTAL**

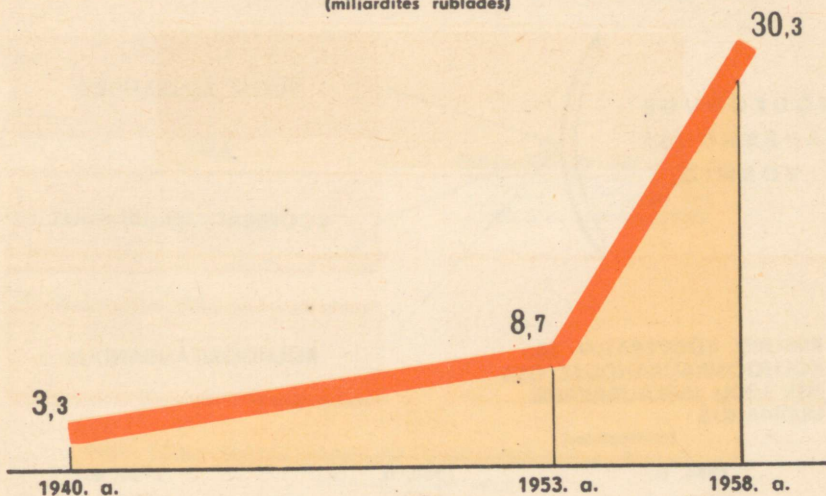
KOLHOOSI JAGAMATU FONDI KOOSSEIS

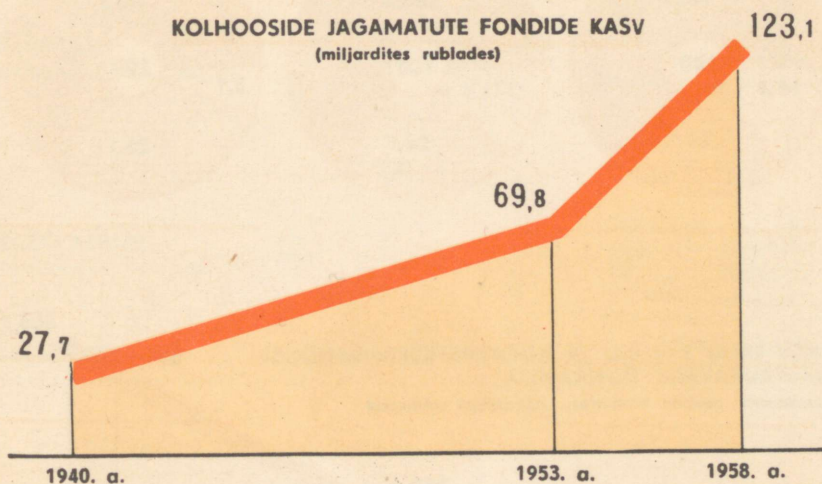
JAGAMATUTE FONDIDE MOODUSTAMISE JA KASVU ALLIKAD

RAHALISED ERALDISED KOLHOOSIDE JAGAMATUTESSE FONDIDESSSE
(miliardites rublades)

KOLHOOSIDE JAGAMATUTE FONDIDE KASV
(miljardites rublades)

TALURAHVA REAALTULUDE KASV
(protsentides)

KAUBANDUS SOTSIALISMI TINGIMUSTES

NÕUKOGUDE
KAUBANDUSE
VORMID

RIIKLIK KAUBANDUS

KOOPERATIIVKAUBANDUS

KOLHOOSIKAUBANDUS

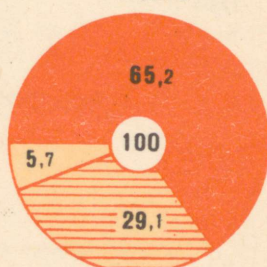
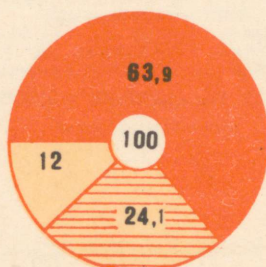
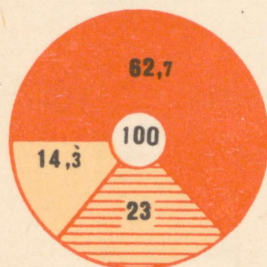
RIIKLIKU, KOOPERATIIV- JA
KOLHOOSIKAUBANDUSE OSA
NSV LIIDU JA KAUBAKÄIBE
ULDMAHUS

(protsentides)

1940. a.

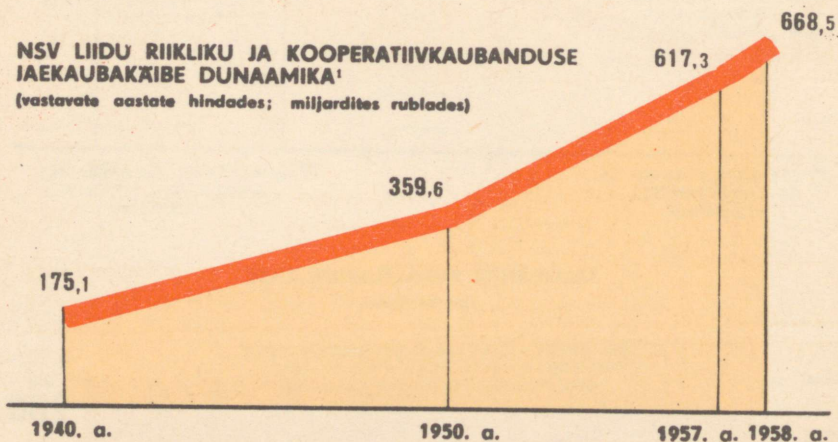
1950. a.

1958. a.

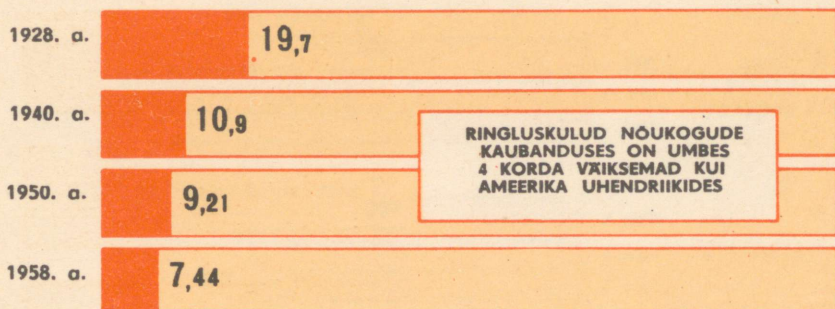
NSV LIIDU RIIKLIKU JA KOOPERATIIVKAUBANDUSE
JA KAUBAKÄIBE DUNAAMIKA¹

(vastavate aastate hindades; miljardites rublades)

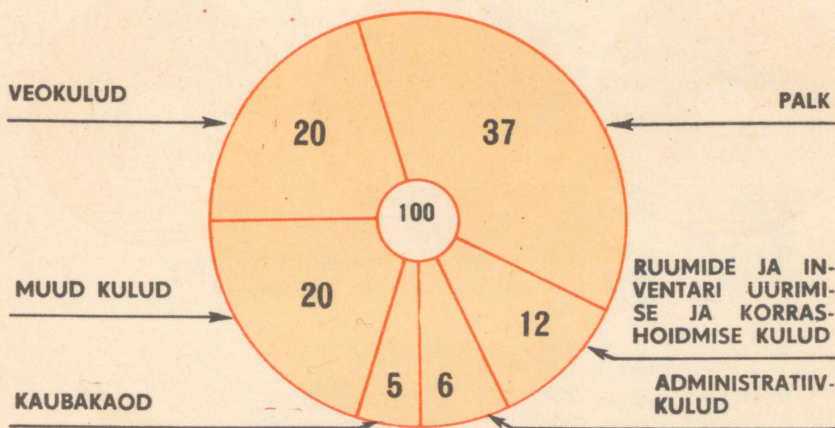
¹ Kaasa arvatud ühiskondlik toitlustamine, ilma tarbijate kooperatiivide komisjonikaubanduseta.

RINGLUSKULUD NÕUKOGUDE KAUBANDUSES
(protsentides kaubakäibe üldsummast, mis on võetud 100%-na)

RINGLUSKULUD NÕUKOGUDE KAUBANDUSES ON UMBES 4 KORDA VÄIKSEMAD KUI AMEERIKA ÜHENDRIIKIDES

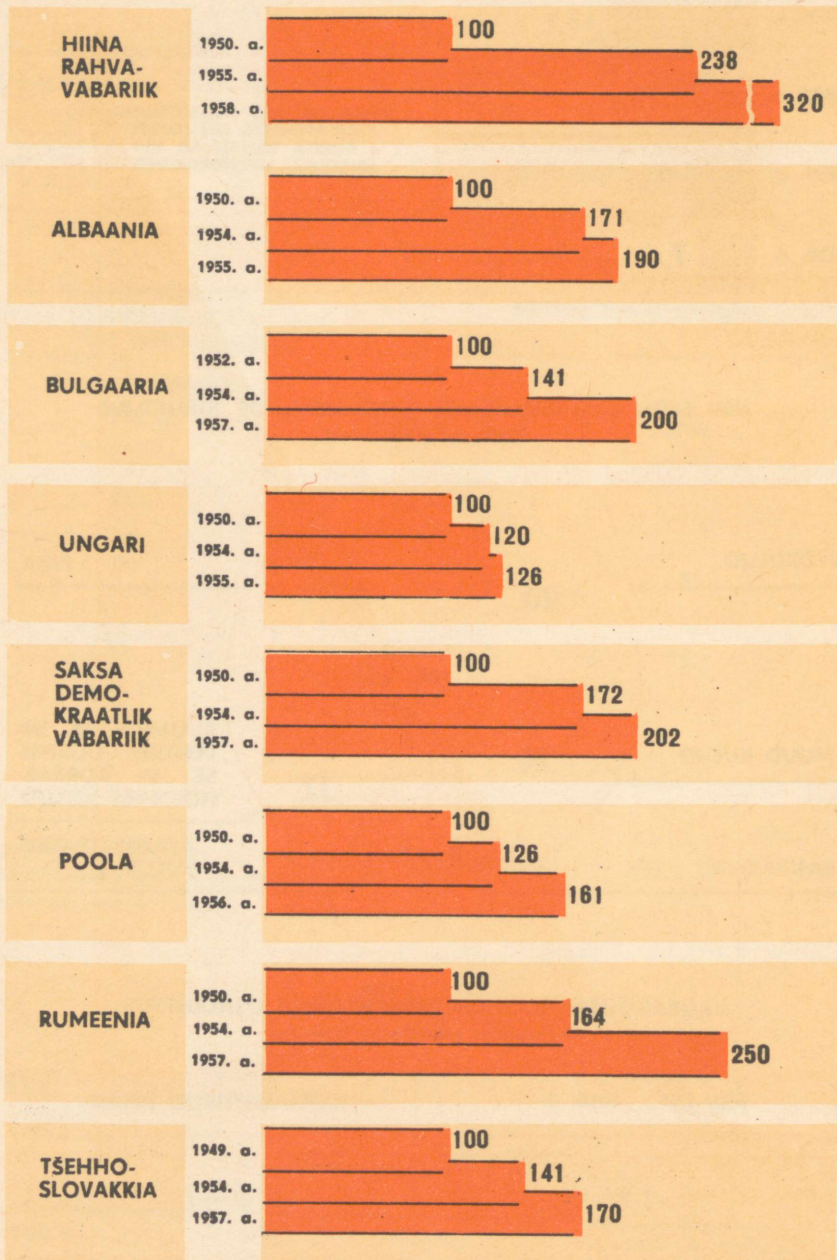
NSV LIIDU JAEKAUBANDUSE RINGLUSKULUDE STRUKTUUR
(1958. a.; protsentides)

KAUBANDUSES TÖOTAVA ELANIKKONNA OSATÄHTSUS
(protsentides elanikkonna üldarvust)

NSV LIIT 1958. a.	KAPITALISTLIKUD MAAD
1,7	5—7

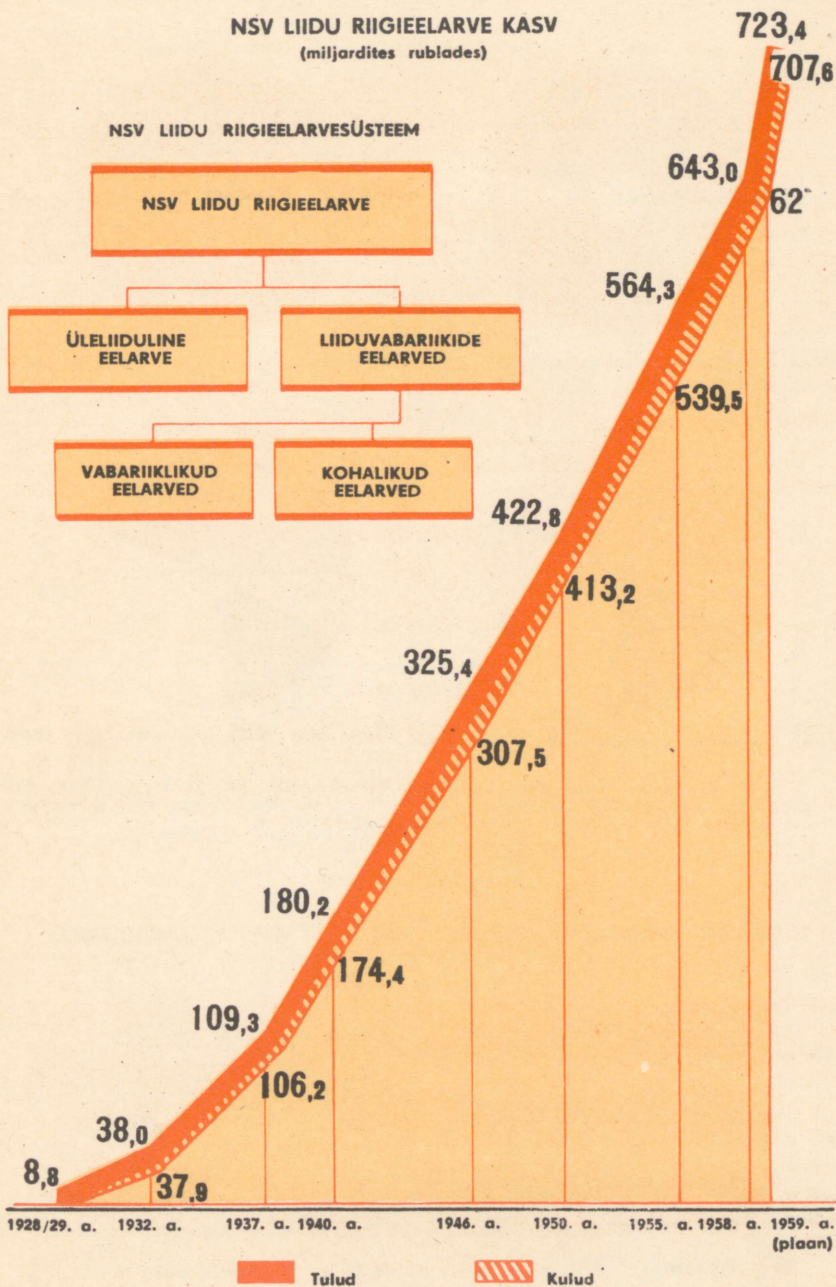
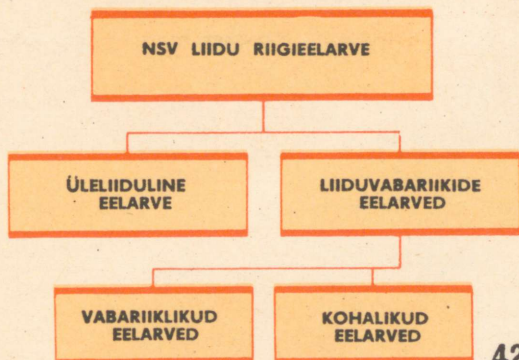
JAEKAUBAKAIBE KASV RAHVADEMOKRAATIAMAADES
(protsentides)

RIIGIEELARVE JA KREDIIT SOTSIALISMI TINGIMUSTES

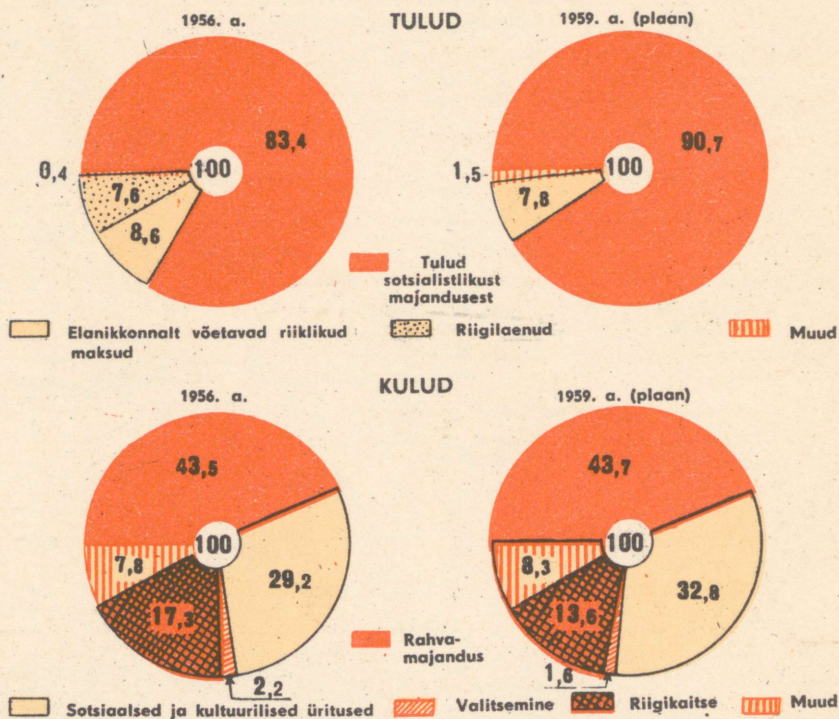
NSV LIIDU RIIGIEELARVE KASV
(miljardites rublades)

NSV LIIDU RIIGIEELARVESÜSTEEM

Tulud Kulud

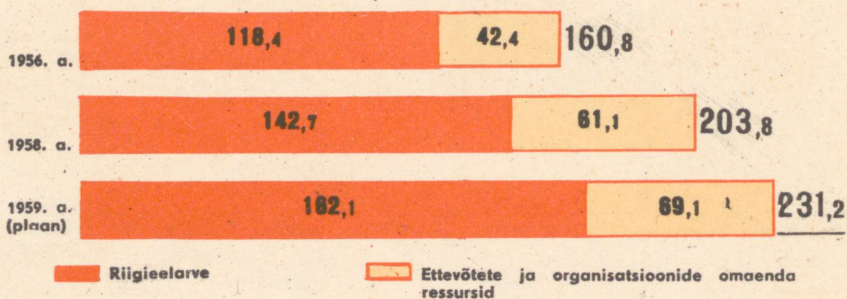
NSV LIIDU RIIGIEELARVE TULUDE JA KULUDE STRUKTUUR (protsentides)

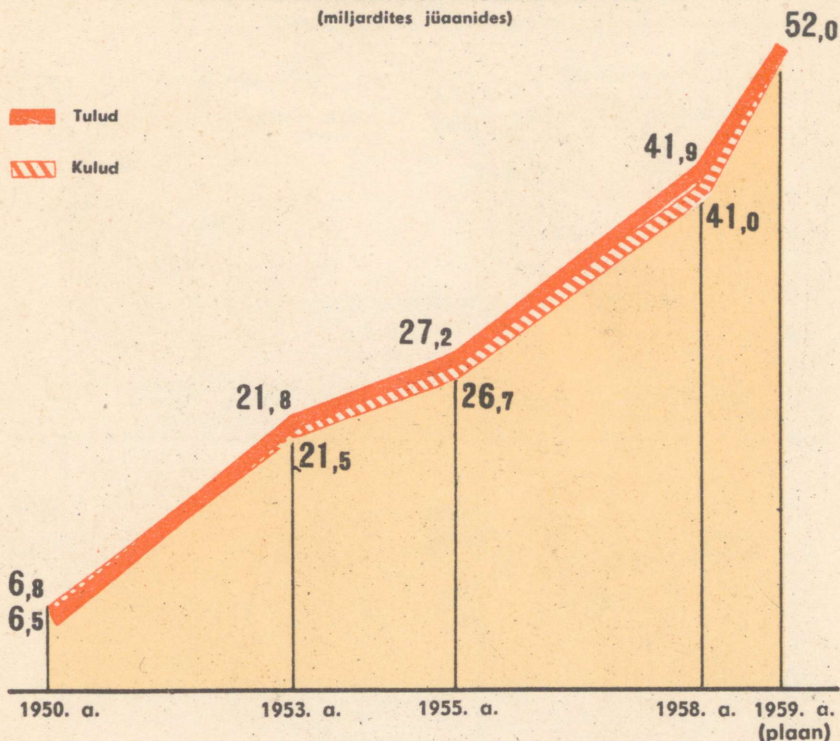
¹ Vt. Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liidu seadus „Töölise ja teenistujate töötasul võetavate maksude kaotamise kohta“. NSV Liidu Ülemnõukogu viienda koosseisu viienda istungjärgu materjale. Tallinn, 1960, lk. 87–90. Toim.

NSV LIIDU RAHVAMAJANDUSSE TEHTAVATE KAPITAALMAHUTUSTE FINANTSEERIMISE ALLIKAD

(miljardites rublades)

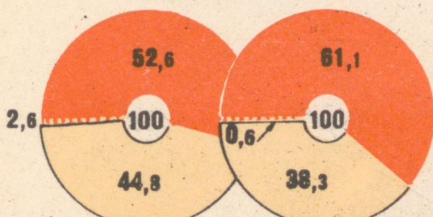
HIINA RAHVAVABARIIGI RIIGIEELARVE KASV (miljardites jüaanides)

HIINA RAHVAVABARIIGI RIIGIEELARVE TULUDE JA KULUDE STRUKTUUR (protsentides)

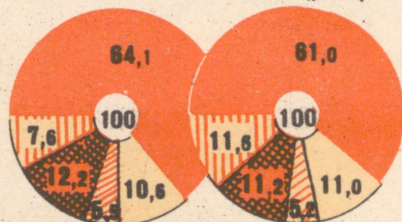
TULUD

1958. a. 1959. a. (plaan)

KULUD

1958. a. 1959. a. (plaan)

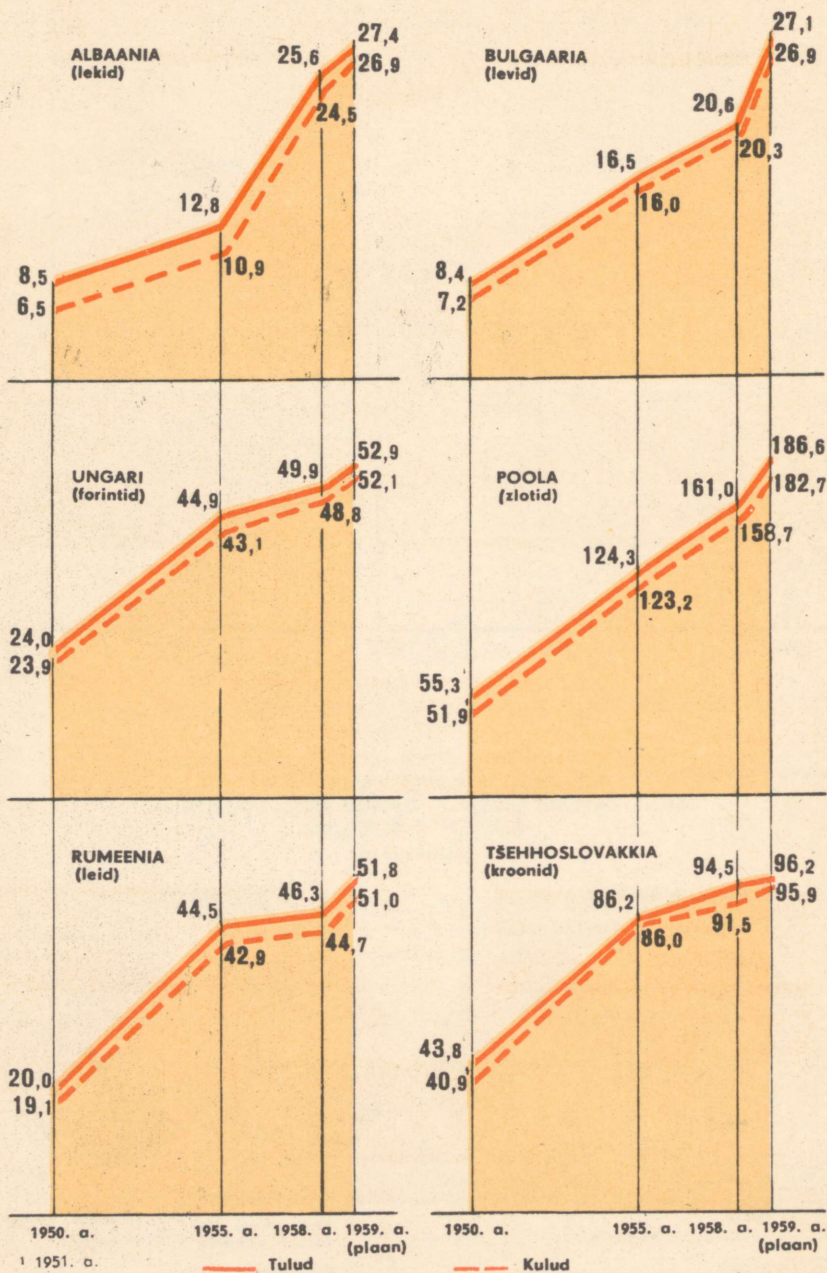

- Ettevõtelt ja mittetootmisalastelt organisatsioonidelt laekuvad mittermaksutulud
- Laekumised maksudest
- Muud

- Rahvamajandus
- Sotsiaalsed ja kultuurilised üritused
- Valitsemine
- Riigikaitse
- Muud

EUROOPA RAHVADEMOKRAATIAMAADE RIIGIEELARVETE KASV

(rahvuslike valutade miljardites)

**PANGA-
KREDIIT**

LUHIAJALINE

PIKAAJALINE

LUHIAJALISE KREDITEERIMISE PÕHIPRINTSIIBID

**LAENUKSANTAVATE VA-
HENDITE TAGASTATAVUS
KINDLAKSMÄÄRATUD
TÄHTAJAL**

**LAENU SIHTOTSTARBELINE
ISELOOM**

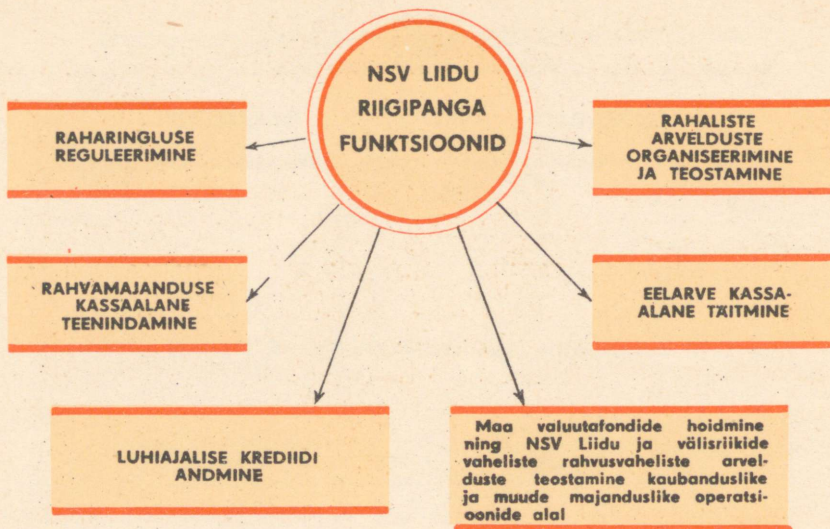
**PANGALAENU KINDLUSTATUS
MATERIAALSETE
VÄÄRTUSTEGA**

NSV LIIDU PANGASUSTEEM

NSV LIIDU RIIGIPANK

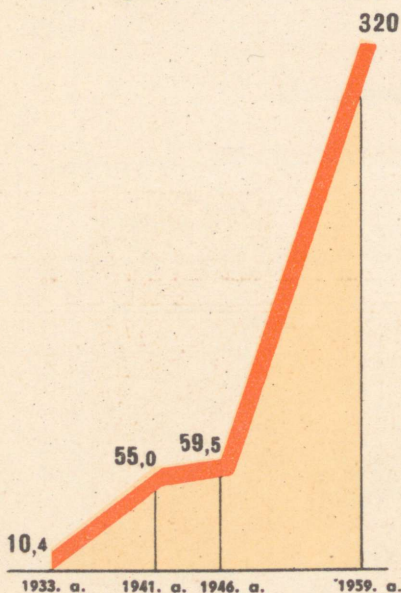
HOIUKASSAD

**ÜLELIIDULINE KAPITAALMAHUTUSTE
FINANTSEERIMISE PANK
(NSV LIIDU EHITUSPANK)**

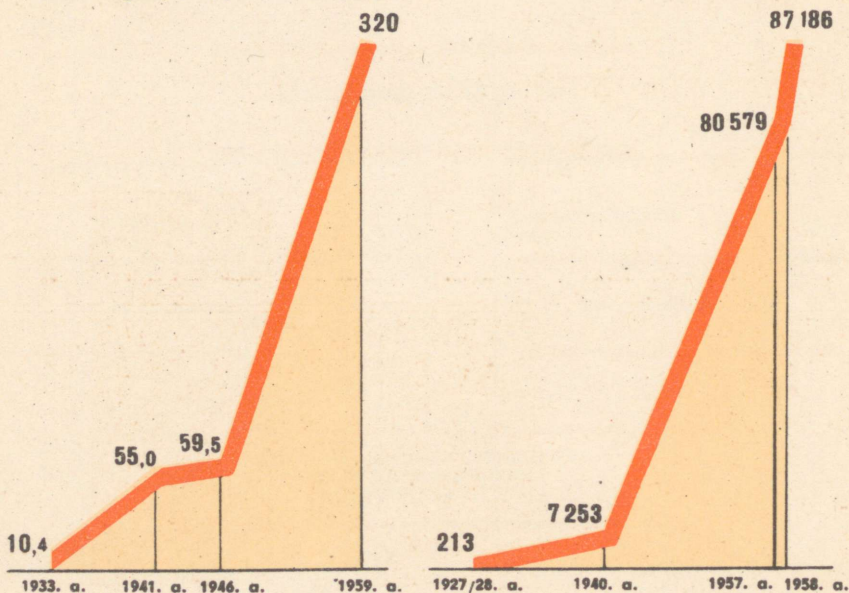
**NSV LIIDU RIIGIPANGA POOLT
RAHVAMAJANDUSSE
TEHTUD KREDIIDIMAHUTUSTE
ÜLDSUMMA**

(aasta alguseks; miljardites rublades)

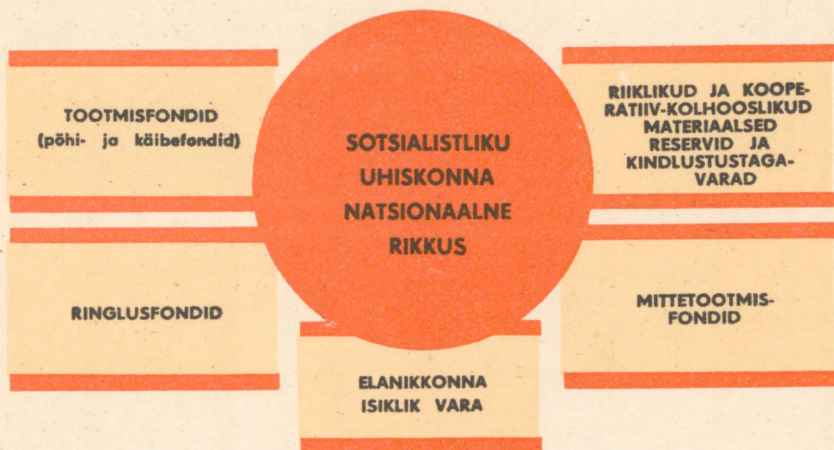
**ELANIKKONNA HOIUSTE KASV
HOIUKASSADES**

(hoiuste summa miljonites rublades)

SOTSIALISTLIK TAÄSTOÖTMINE.

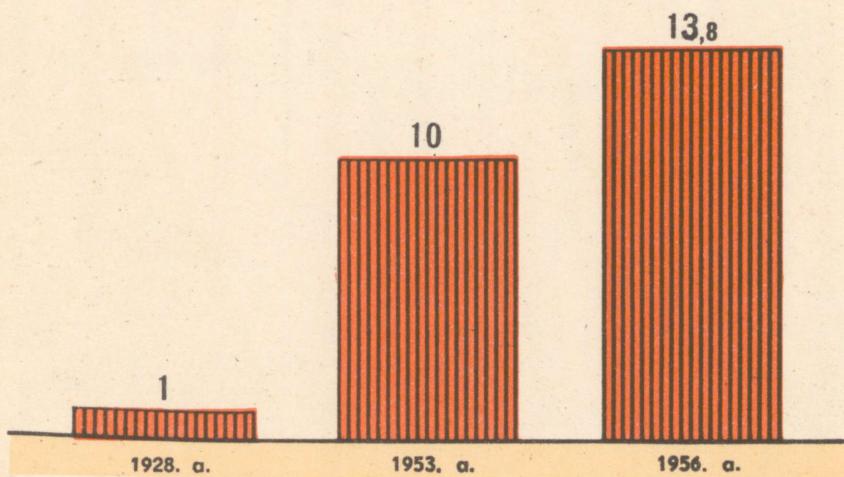
NATSIONAALNE TULU SOTSIALISMI TINGIMUSTES

Natsionaalne rikkus – kõik materiaalsed hüved, mis on antud ajal ühiskonna käsutuses.

Ühiskondlik koguprodukt – kõik ühiskonna poolt teatud aja vältel (näiteks aasta jooksul) loodud materiaalsed hüved

ÜHISKONDLIKU KOGUPRODUKTI KASV NSV LIIDUS (1928. a. = 1)

UHISKONDLIK KOGUPRODUKT

TARBITUD TOOTMISVAHENDITE
ASENDAMINE

NATSIONAALNE TULU

AKUMULATSIOONIFOND

TARBIMISFOND

Tootmise laien-
damise fond

Kultuurilise ja
elutarbelise
kapitaalehituse
fond

Uhiskondlike
reservide ja
kindlustusfond

Tootmise alal
töötajatele töö
järgi tasu maks-
mise fond

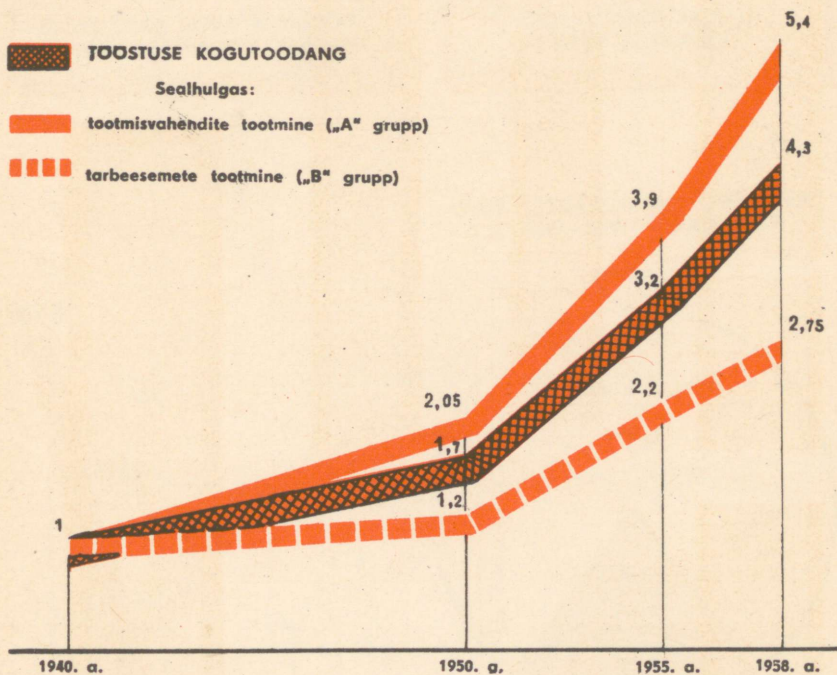
Teadus-, hari-
dus-, tervis-
hoiu- ja kunsti-
fond

Sotsiaal-
kindlustusfond

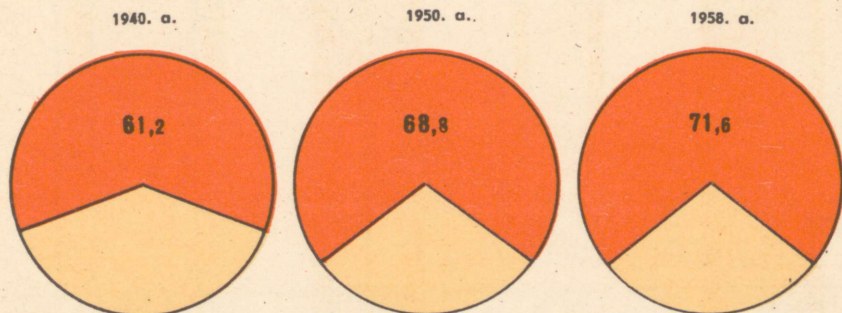
Riigivalitsemis-
fond

TOOTMISVAHENDITE TOOTMISE EELISARENDAMINE NSV LIIDUS

(1940. a. = 1)

TOOTMISVAHENDITE TOOTMISE („A“ GRÜPP) OSATÄHTSUS NSV LIIDU TOOTMISE KOGUTOODANGUS (protsentides)

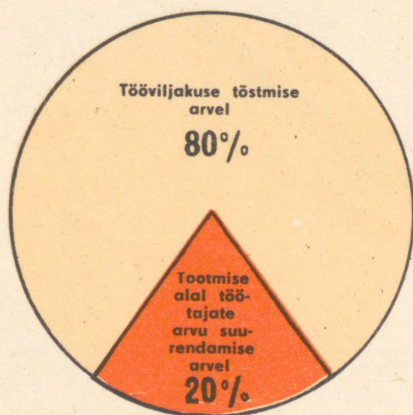
NATSIONAALSE TULU KASVU TEGURID
SOTSIALISMI TINGIMUSTES

ÜHISKONDLIKU TÖÖ
VILJAKUSE KASV

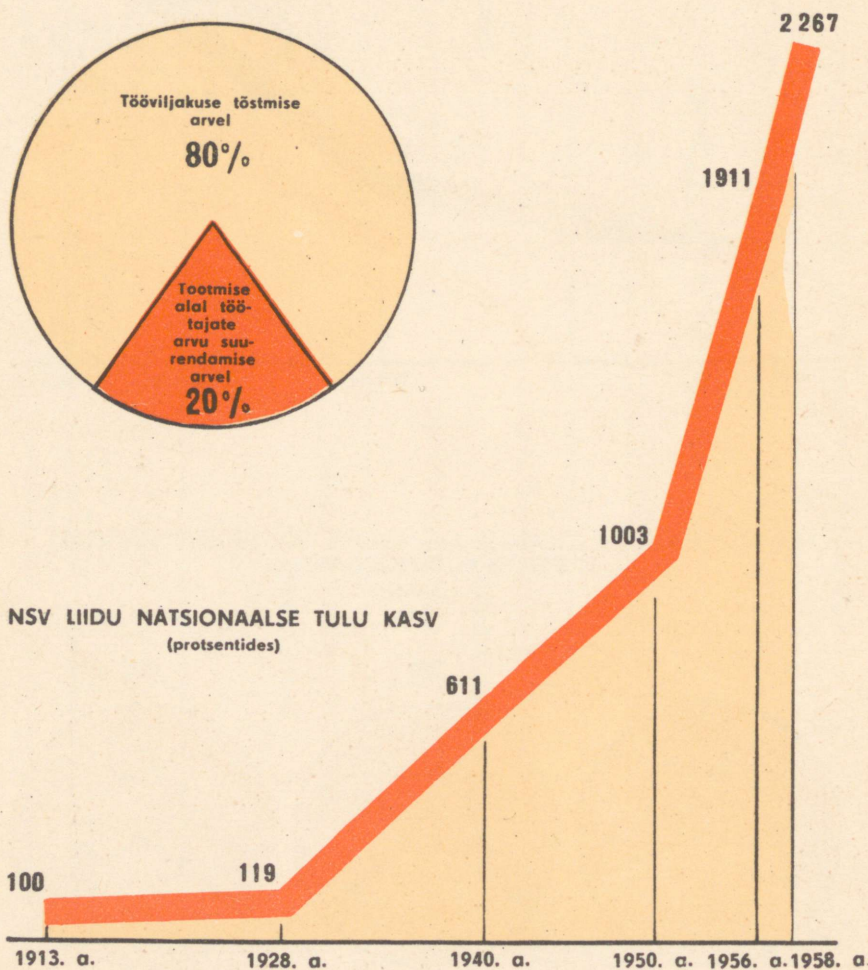
TÖÖTAJATE ARVU KASV MATE-
RIAALSE TOOTMISE SFÆÄRIS

NSV LIIDU NATSIONAALSE TULU
JUURDEKASV 1946.-1950. A.

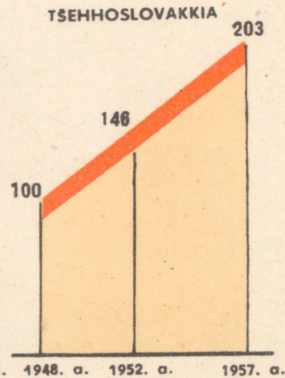
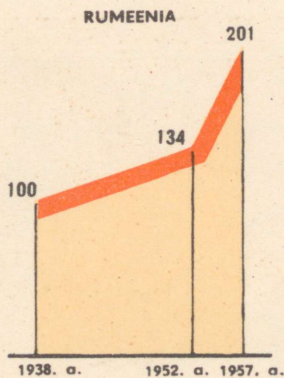
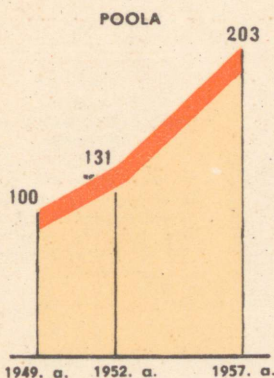
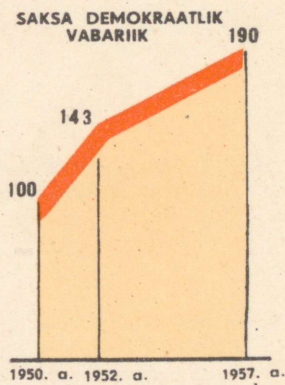
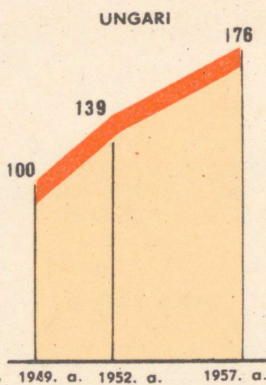
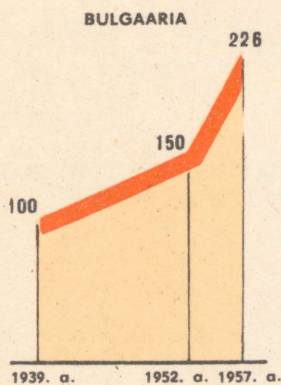
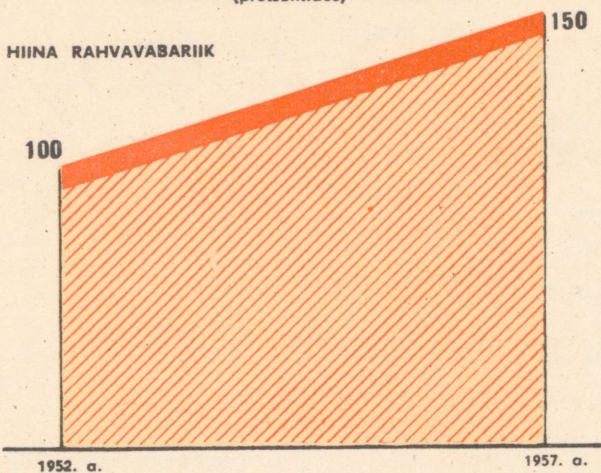
SAADUD:

NSV LIIDU NATSIONAALSE TULU KASV
(protsentides)

NATSIONAALSE TULU KASV RAHVADEMOKRAATIAMAADES
(protsentides)

KAPITAALMAHUTUSED NSV LIIDU RAHVAMAJANDUSSE

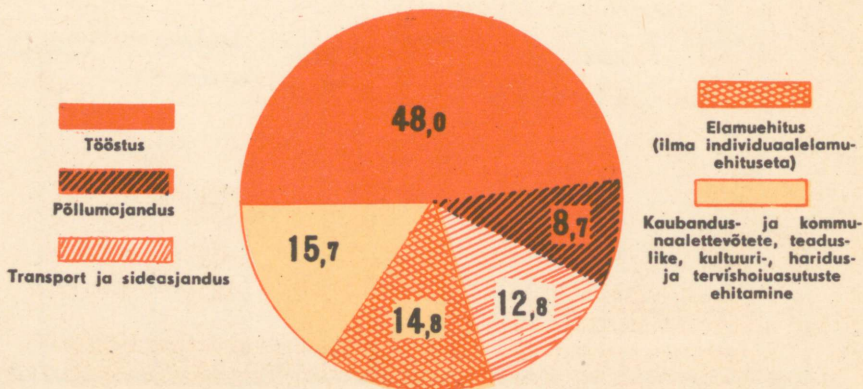
(ilma kolhoosideta; miljardites rublades)

RIIKLIKE JA KOOPERATIIVSETE ORGANISATSIOONIDE (ILMA KOLHOOSIDETA) KAPITAALMAHUTUSTE JAGUNEMINE NSV LIIDU RAHVAMAJANDUS-HARUDE JÄRGI

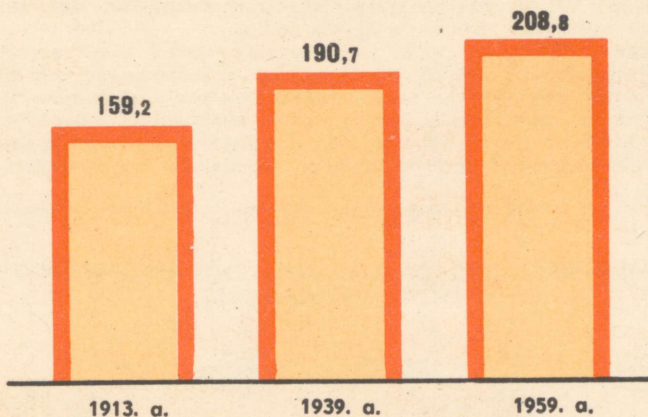
(protsentides)

1918.–1958. a.

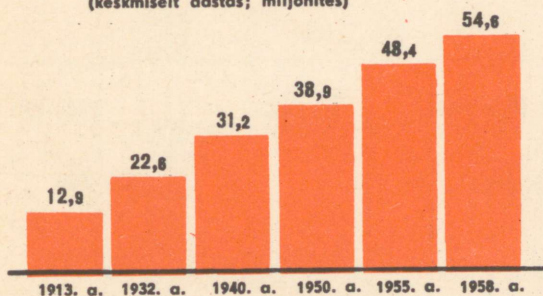

TÖÖJOU TAASTOOTMINE

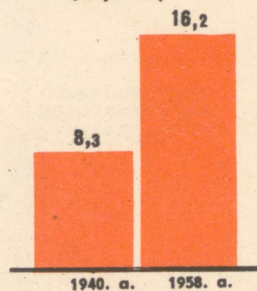
NSV LIIDU ELANIKKONNA ARVU KASV
(miljonites)

TÖÖLISTE JA TEENISTUJATE ARVU KASV
NSV LIIDU RAHVAMAJANDUSES
(keskmiselt aastas; miljonites)

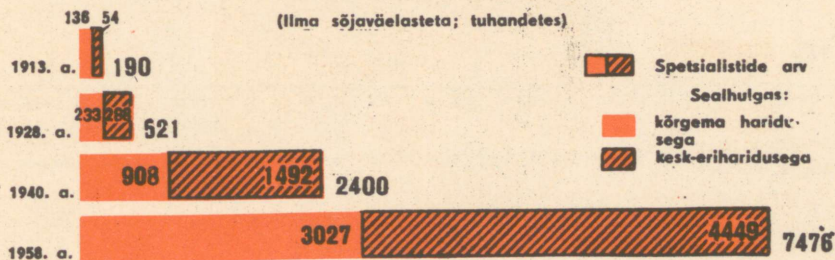
TÖÖLISTE ARVU KASV
NSV LIIDU TÖÖSTUSES¹
(miljonites)

¹ Ilma töönduskooperatsiooni liikmeteta, kolhooside tööstusettevõtete töötajateta ja ühe osa väikeabiettevõtete töölisseta.

NSV LIIDU RAHVAMAJANDUSES TÖÖTAVATE
KÕRGEMA JA KESK-ERIHARIDUSEGA
SPETSIALISTIDE ARV

(Ilma sõjaväelasteta; tuhandetes)

Spetsialistide arv
Sealhulgas:
 kõrgema haridusega
 kesk-eriharidusega

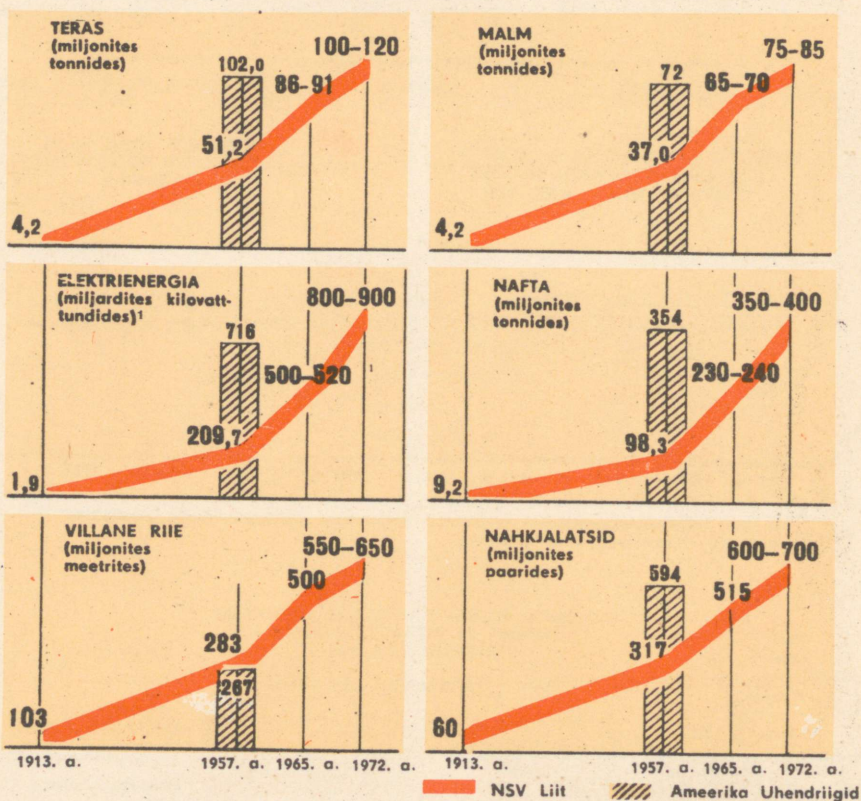
SOTSIALISMILT KOMMUNISMILE JÄRKJÄRGULINE ÜLEMINEK

Nõukogude Liit on astunud uude ajaloolisse arengujärku. Sotsialism on meie maal saavutanud täieliku ja lõpliku võidu...

Nõukogude rahvas on partei juhtimisel saavutanud kõigil majandusliku ja ühiskondlik-politilise elu aladel niisuguseid sotsialismi võite, mis annavad võimaluse praktiliselt ellu viia kommunistliku ühiskonna materiaalse tehnilise baasi loomise ja plaanikindla kommunismile ülemineku ülesanded. Kommunism on saavutatav üksnes sel juhul, kui me ületame arenenud kapitalistlike maade tootmistaset ja tagame kõrgema tööviljakuse kui kapitalismi tingimustes.

NLKP XXI kongressi resolutsioonist N. S. Hruštšovi ettekande põhjal

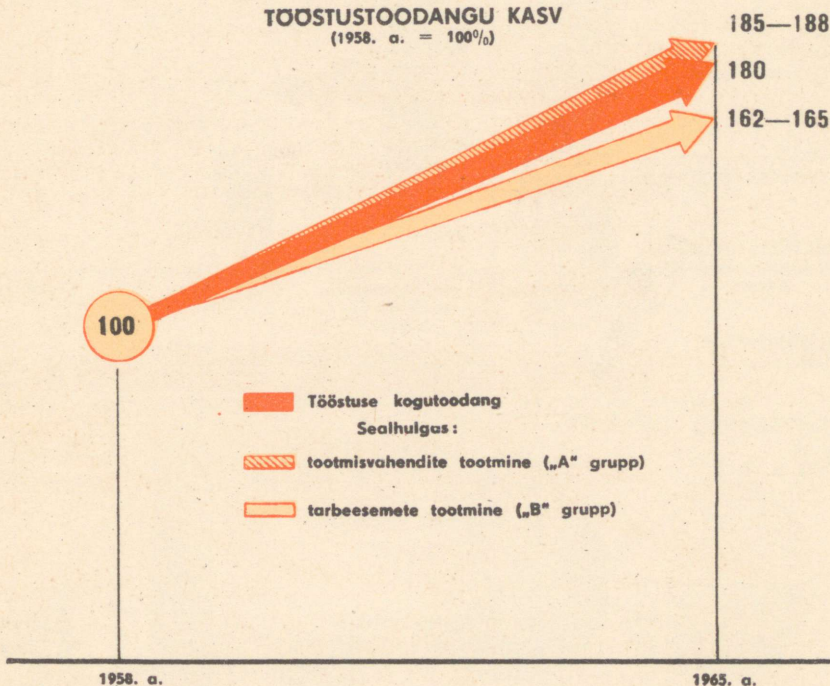
TÄHTSAMATE TÖÖSTUSTOODANGU LIIKIDE TOOTMINE NSV LIIDUS JA AMERIKA ÜHENDRIIKIDES

¹ Ameerika Ühendriikide osas näidatakse elektrienergiat, mis antakse elektrijaamade kogumislattidelt.

SOTSIALISTLIKU TÖÖSTUSE ARENEMINE SEITSEAASTAKUL

TÖÖSTUSTOODANGU KASV (1958. a. = 100%)

TÖÖSTUSE KOGUTOODANGU IGA-AASTANE KESKMINE JUURDE- KASV AJAVAHEMIKUL 1959-1965 (protsentides)

KOGU TÖÖSTUS

Sealhulgas:

„A“ grupp

„B“ grupp

TÖÖSTUSE KOGUTOODANGU JUURDEKASVU 1% VÄLJENDUS (miljardites rublades)

1952. a.

1959. a.

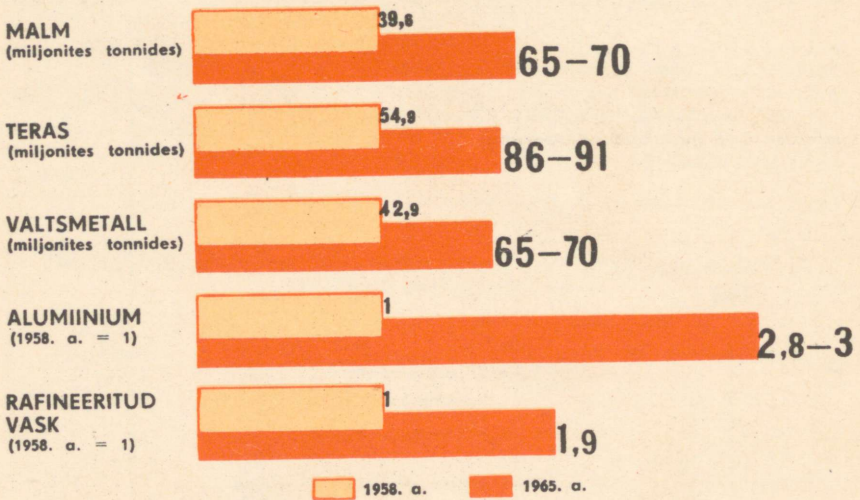

1965. a.

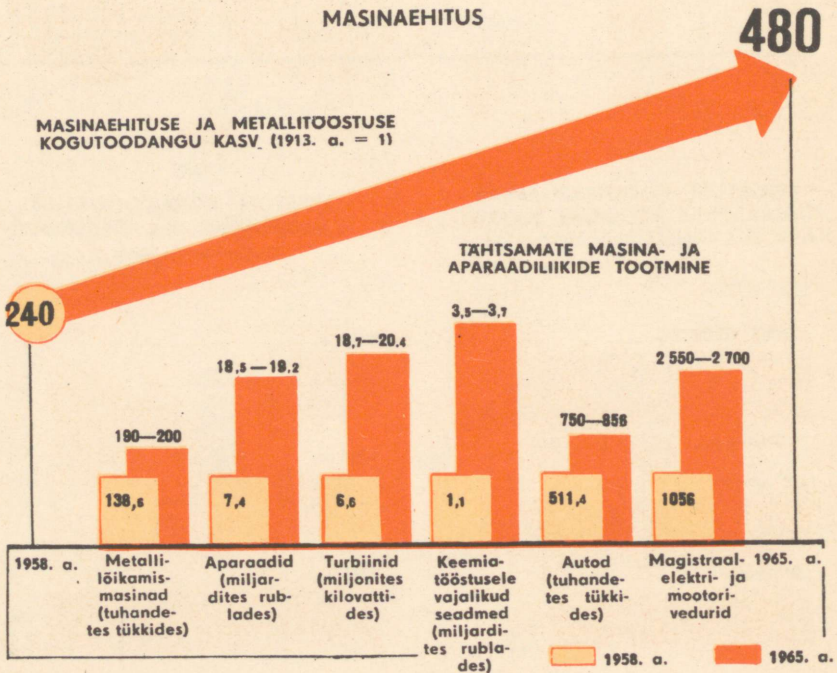
RASKETOOSTUS

MUST JA VÄRVILINE METALLURGIA

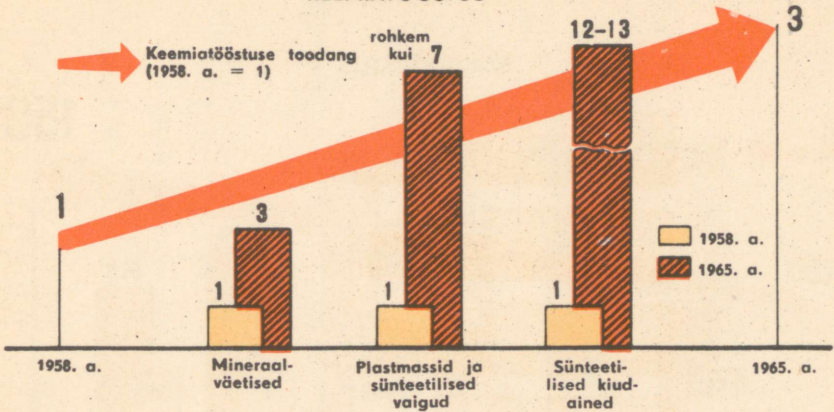

MASINAEHITUS

MASINAEHITUSE JA METALLITOOSTUSE KOGUTOODANGU KASV (1913. a. = 1)

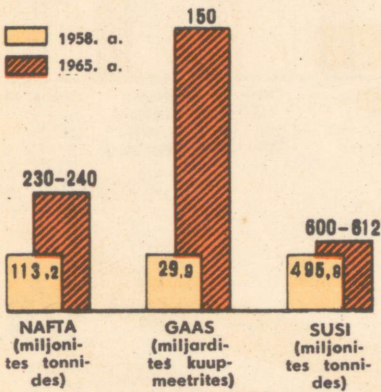

KEEMIA TÖÖSTUS

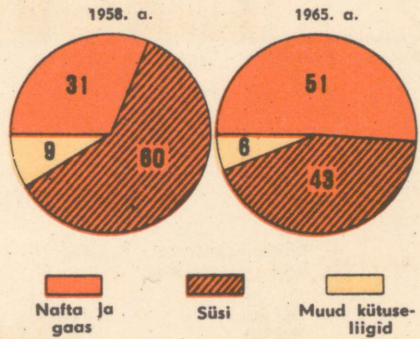

KUTUSETÖÖSTUS

NAFTA, GAASI JA SÖE TOOTMINE

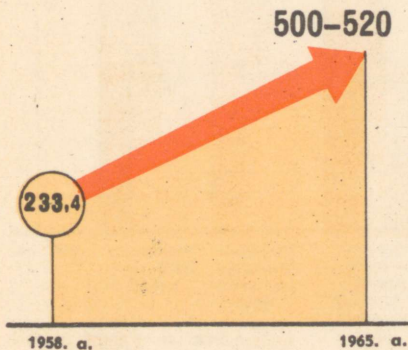

KUTUSE BILANSI STRUKTUUR (protsentides)

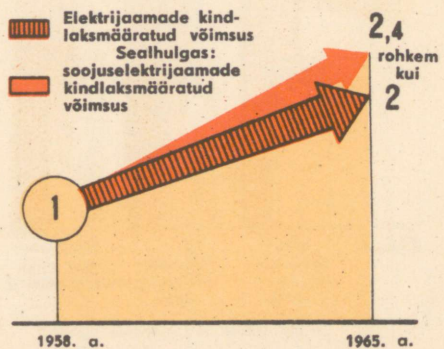

RAHVAMAJANDUSE ELEKTRIFITSEERIMINE

ELEKTRIENERGIA TOOTMINE (miljardites kilovatt-tundides)

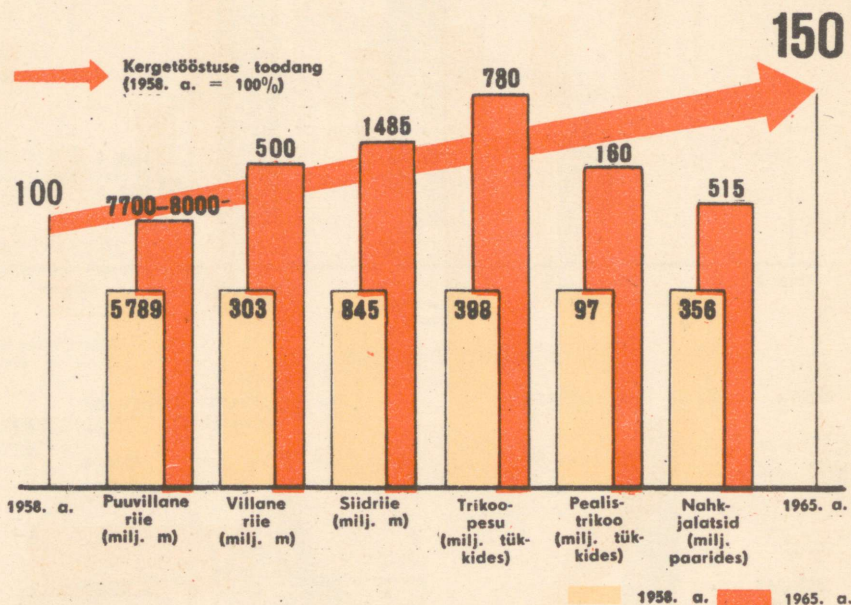

ELEKTRIAAMADE VÕIMSUSE KASV (1958. a. = 1)

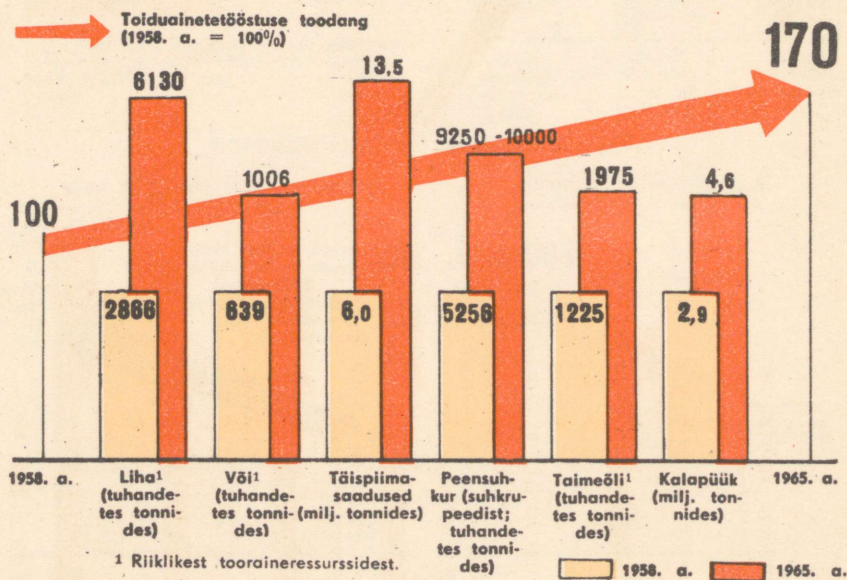

RAHVATARBEKAUPADE TOOTMINE

KERGETÖÖSTUS

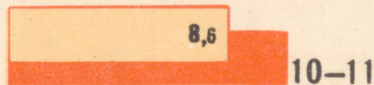

TOIDUAINETETÖÖSTUS

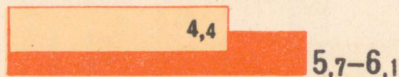
SOTSIALISTLIKU PÖLLUMAJANDUSE ARENEMINE SEITSEAASTAKUL

TERAVILJA KOGUSAAK (miljardites puudades)

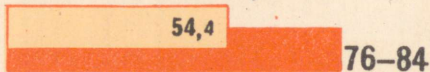

TEHNILISTE KULTUURIDE JA KARTULI TOOTMINE

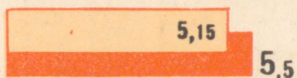
TOORPUUVILL (milj. tonnides)

SUHKRUPEET (milj. tonnides)

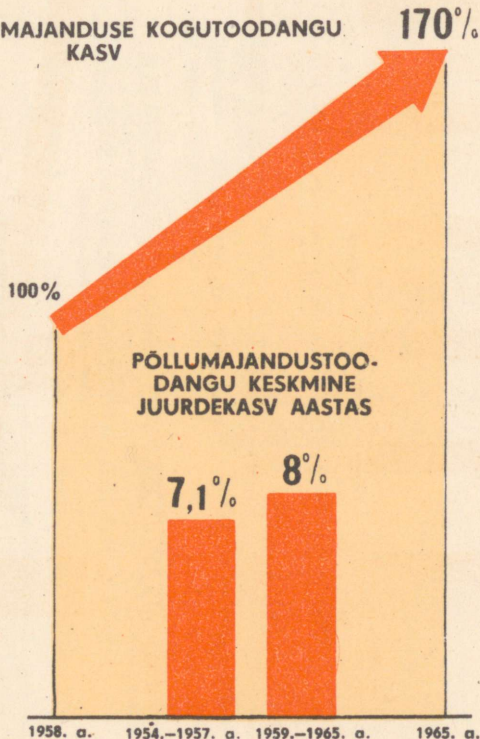
ÖLIKULTUURIDE SEEMNED (milj. tonnides)

KARTUL (milj. tonnides)

PÖLLUMAJANDUSE KOGUTOODANGU KASV

PÕHILISTE LOOMAKASVATUSSAADUSTE TOOTMINE

LIHA (tapakaalus, milj. tonnides)

PIIM (milj. tonnides)

VILL (tuhandetes tonnides)

MUNAD (miljardites tükides)

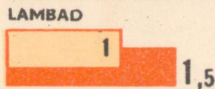

LOOMADE KESKMIINE JUURDEKASV AASTAS (1952.-1958. a. = 1)

VEISED

Sealhulgas LEHMAD

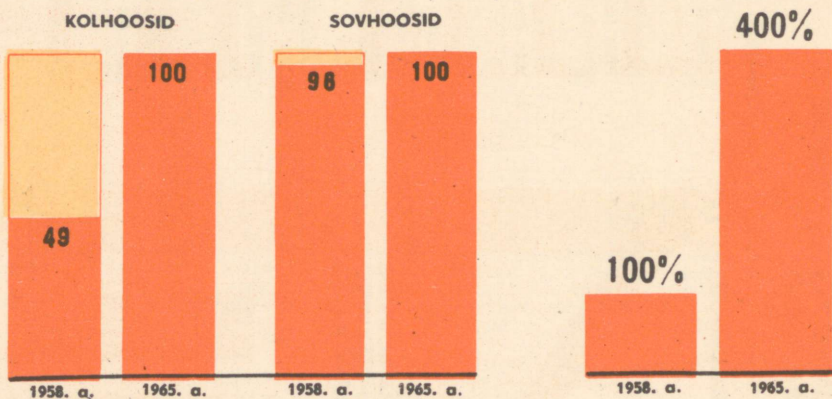
PÖLLUMAJANDUSE MEHCHANISEERIMINE JA ELEKTRIFITSEERIMINE

SEITSEAASTAKU JOOKSUL SAAB PÖLLUMAJANDUS:

ROHKEM KUI **1** MILJON TRAKTORIT
 LIGI **400** TUHAT TERAVILJAKOMBAINI
 JA SUUREL HULGAL MUID MASINAID

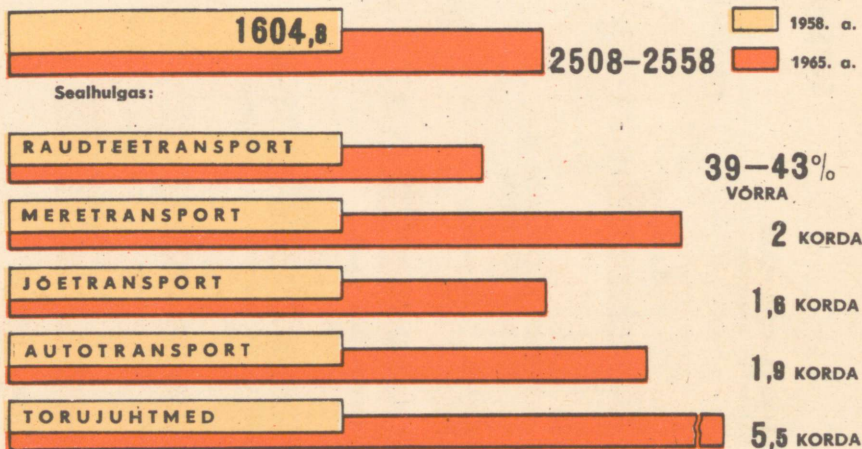
ELEKTRIFITSEERITUD KOLHOOSIDE JA SOVHOOSIDE PROTSENT

ELEKTRIENERGIA TARBI-
MISE KASV PÖLLU-
MAJANDUSES

TRANSPORDI ARENEMINE SEITSEAASTAKUL

IGA LIIKI TRANSPORDI VEOSEKÄIBE KASV
(miljardites tonn-kilomeetrites)

KAPITAALHEITUS JA TOOTLIKE JÕUDUDE PAIGUTUS

RIIKLIKE KAPITAALMAHUTUSTE KASV (protsentides)

Aastail 1952–1958

Aastail 1959–1965

RIIKLIKE KAPITAALMAHUTUSTE SUUNAMINE 1959.–1965. AASTAL (miljardites rublades)

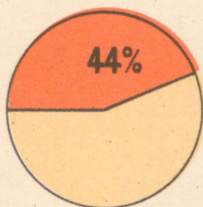
KOKKU 1940—1970

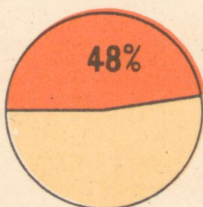
Seitse aastaku jooksul mahutatakse NSV Liidu rahvamajandusse umbes niisama palju vahendeid, kui neid mahutati kõigi nõukogude võimu aastate jooksul. Sealjuures suunatakse üle 40 protsendi kapitaalvahutuste üldsummast meie maa idapiirkondade arendamiseks.

MEIE MAA IDAPIIRKONDADE OSATÄHTSUS TÄHTSAMATE TOODANGULIIDE ÜLELIIDULISES TOOTMISES MOODUSTAB 1965. AASTAL:

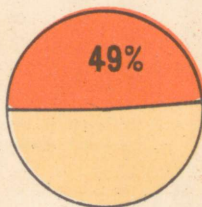
MALMI OSAS

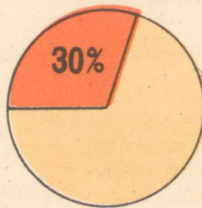
TERASE OSAS

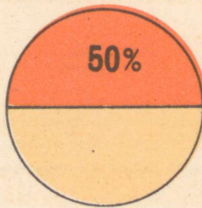
VALTSMETALLI OSAS

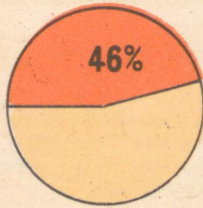
NAFTA OSAS

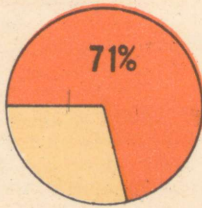
SOE OSAS

ELEKTRIENERGIA OSAS

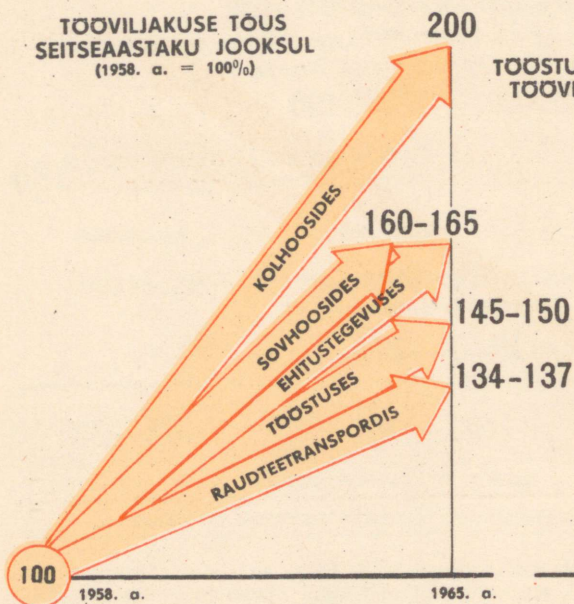

ALUMIINIUMI OSAS

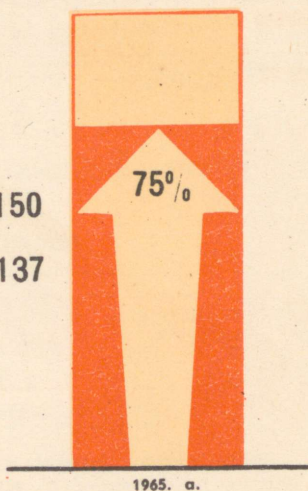

TOOVILJAKUSE TÖUS JA OMAHINNA ALANEMINE AASTAIL 1959–1965

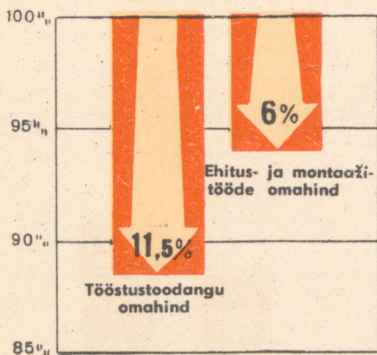
TOOVILJAKUSE TÖUS
SEITSEAASTAKU JOOKSUL
(1958. a. = 100%)

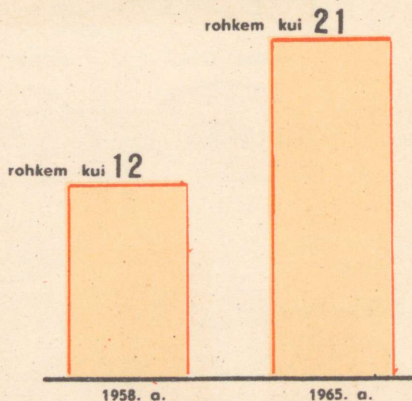
TOOSTUSTOODANGU JUURDEKASV
TOOVILJAKUSE TÖSTMISE ARVEL

OMAHINNA ALANEMINE
SEITSEAASTAKUL

TOOTMISKULUDE ALANEMISE 1%
ABSOLUUTNE SUURUS
(miljardites rublades)

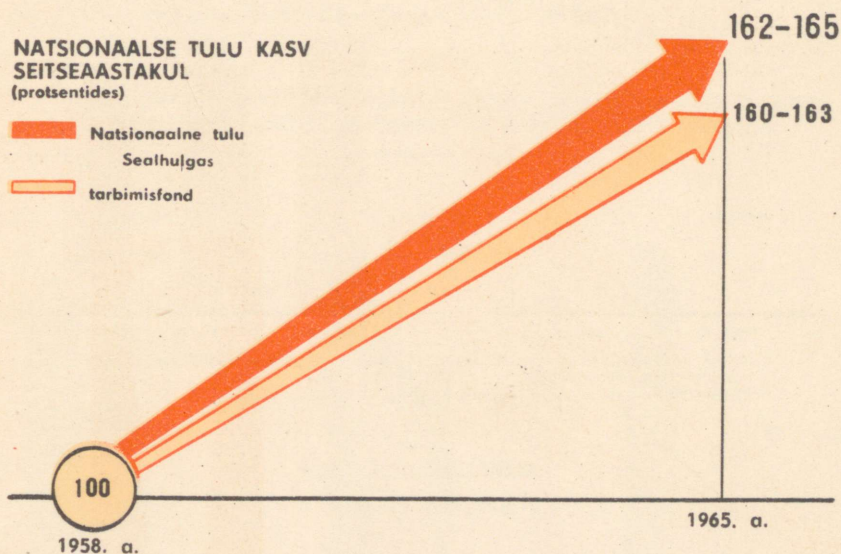

Üldine kokkuvõide tootmiskulude vähendamisest tööstuses, ehitustegevuses, transpordis ja sovhoosides moodustab seitseaastaku jooksul umbes 850 miljardit rubla, s. o. peaaegu poole seitsmeks aastaks planeeritud riiklike kapitalmahutuste summast.

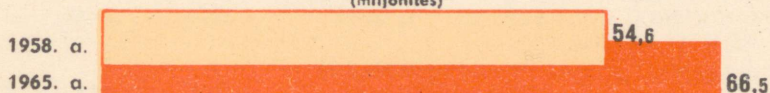
NÕUKOGUDE RAHVA HEAOLU TÕUS SEITSEAASTAKUL

NATSIONAALSE TULU KASV SEITSEAASTAKUL (protsentides)

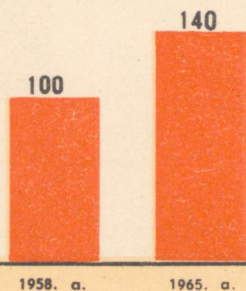
- Natsionaalne tulu
- Seathulgas
- tarbimisfond

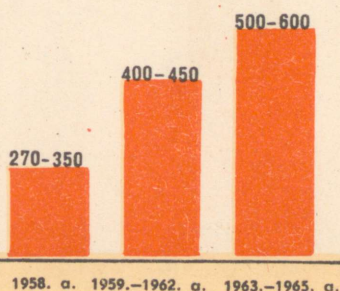
TÖÖLISTE JA TEENISTUJATE ARVU KASV (miljonites)

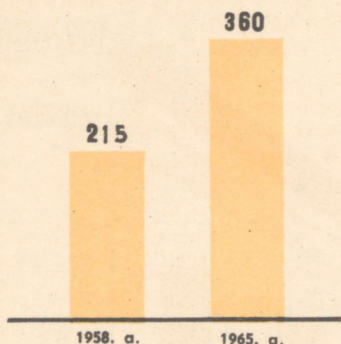
ELANIKKONNA REAALTULUDE KASV (protsentides)

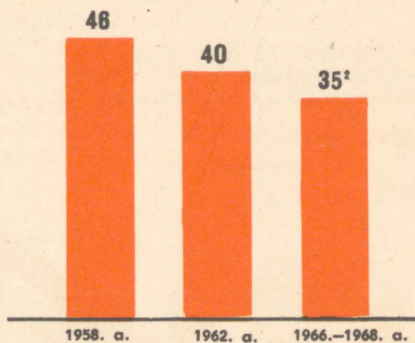
MADALAPALGALISTE TÖÖLISTE JA TEENISTUJATE RAHAPALGA TÕSTMINE (kuupalk; rublades)

**RIIGI KULUDE KASV SOTSIAALSETEKS
JA KULTUURILISTEKS ÜRITUSTEKS**
(miljardites rublades)

TÖÖNÄDALA LÜHENEMINE
(tundides)

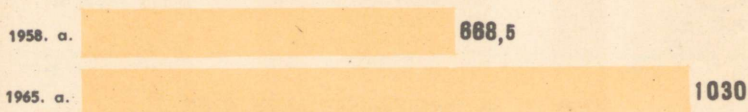

¹ Tervist kahjustavatel ning allmaatöödel jne. mittetöötavate tööliste ja teenistujate töönädala pikkus.

² 35-tunnilisele töönädalale minnakse üle 1964. aastast alates.

JAEKAUBAKÄIBE KASV

(miljardites rublades)

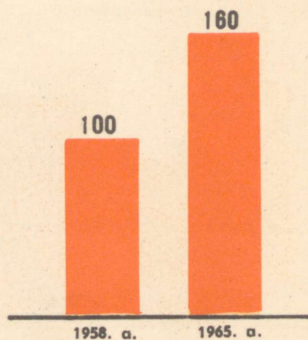
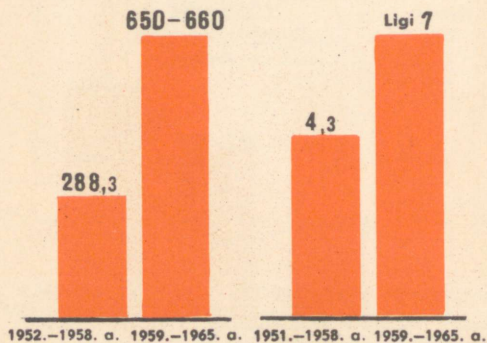
ELAMUEHITUS

UUE ELAMISPINNA KASUTUSELEVÖTMINE

LINNADES JA TÖOLIS-
ASULAIS
(milj. ruutmeetrites)

MAAL
(milj. majades)

**ELAMUFONDI KASV LINNADES
JA TÖOLISASULATES**
(protsentides)

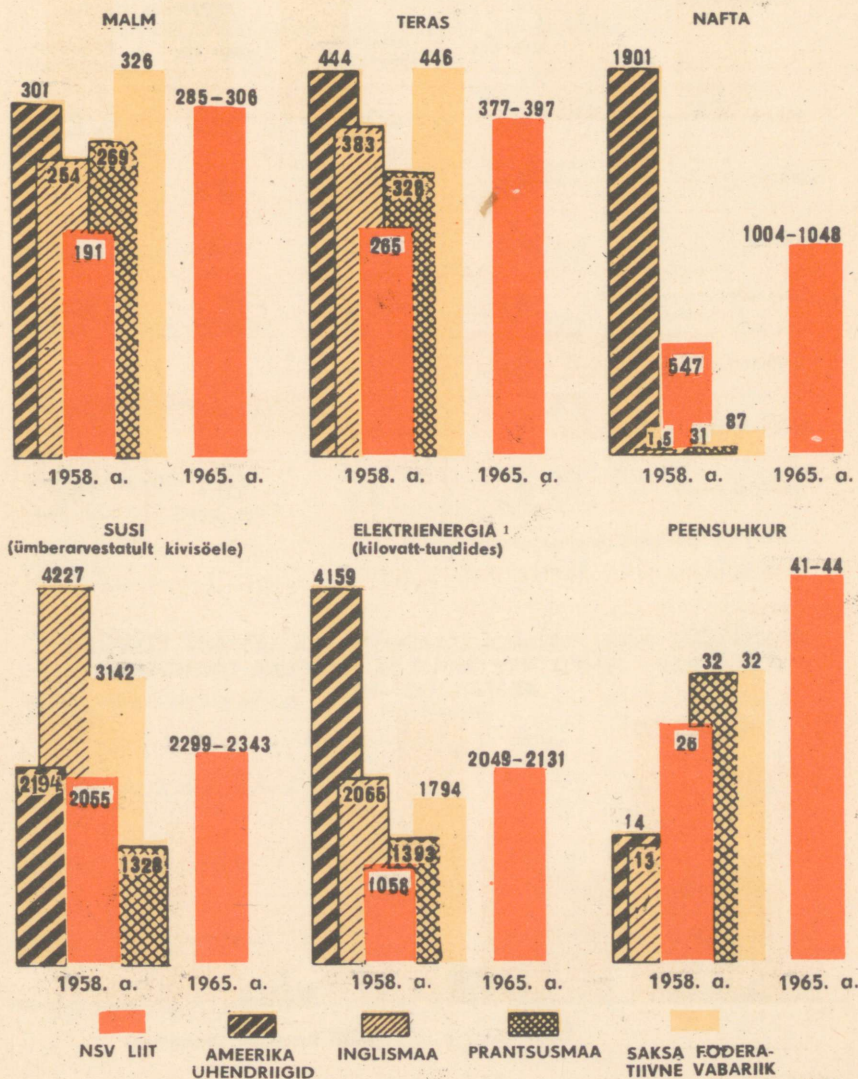

NSV LIIDU MAJANDUSLIK PÕHIULESANNE

Seitsme aasta plaani täitmise tulemusena astutakse otsustav samm NSV Liidu majandusliku põhiülesande – ajalooliselt lühima ajaga järele jõuda kõige arenenumatele kapitalistlikele maadele ja neist ette minna toodangu hulgalt iga elaniku kohta – täitmisel.

N. S. Hruštšov

TÄHTSAMATE TÖÖSTUSTOODANGU LIIKIDE TOOTMINE IGA ELANIKU KOHTA NSV LIIDUS JA PEAMISTES KAPITALISTLIKES MAADES (kilogrammides)

¹ Näidatakse elektrit, mis antakse elektrijaamade kogumislattidelt.

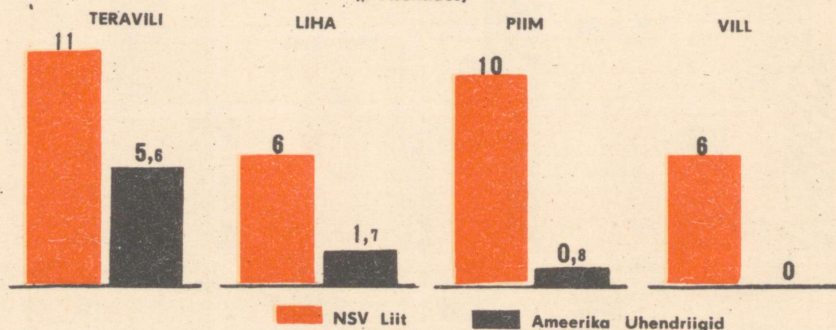
Käesoleval ajal on Nõukogude Liit astunud oma majandusliku põhiülesande täitmisel kvalitatiivselt uude etappi: «Nüüd on meie maa Ameerika Ühendriikidest ees nii tempo poolest kui ka toodangu iga-aastase absoluutse juurdekasvu poolest» (N. S. Hruššov).

TAHTSAMATE TÖÖSTUSTOODANGU LIIKIDE TOOTMISE IGA-AASTANE KESKMINNE JUURDEKASVU TEMPO JA ABSOLUUTNE JUURDEKASV NSV LIIDUS JA AMERIKA ÜHENDRIIKIDES AASTAIL 1952–1958

TOODANGULIIGID	IGA-AASTANE KESKMINNE JUURDEKASVU TEMPO (protsentides)		IGA-AASTANE KESKMINNE ABSOLUUTNE JUURDEKASV (miljonites tonnides)	
	NSV Liit	Ameerika Ühendriigid	NSV Liit	Ameerika Ühendriigid
TERAS	8,3	-3,0 ¹	3,4	-2,6
MALM	8,8	-3,0	2,5	-1,7
NAFTA	15,1	1,2	10,1	3,9
SUSI (ümberarvestatult kivisöele)	8,3	-4,3	25,9	-20,0
TSEMENT	15,6	3,2	3,0	1,5
VILLANE RIIE	8,1	-4,4	18,1 milj. m	-13,3 milj. m
NAHKJALATSID	5,8	3,2	16,7 milj. paari	16,2 milj. paari

¹ Miinusmärk tähendab tootmise vähendamist.

TAHTSAMATE PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE IGA-AASTANE KESKMINNE JUURDEKASVU TEMPO NSV LIIDUS JA AMERIKA ÜHENDRIIKIDES AASTAIL 1954–1958 (protsentides)

SOTSIALISTLIK MAAILMAMAJANDUSE SUSTEEM

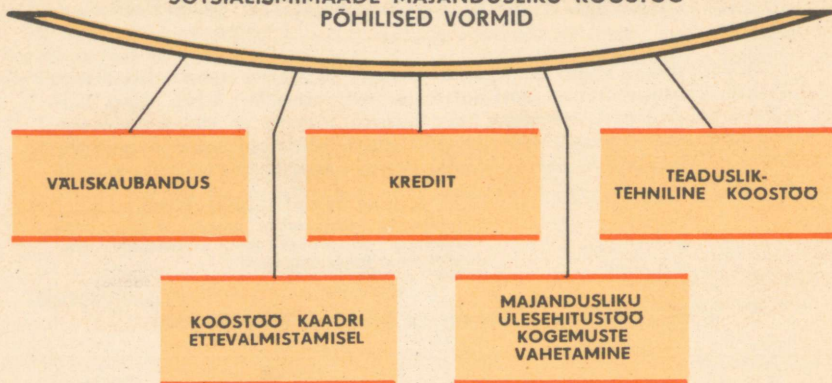
Sotsialistlikud riigid on liitunud ühiseks koostööks nende astumisega ühisele sotsialismiteele, sotsiaalse ja majandusliku korra ning riigivõimu ühise klassiolemusega, vastastikuse toetuse ja abi vajadusega, huvide ja eesmärkide ühtsusega võitluses imperialismi vastu ning sotsialismi ja kommunismi eest, kõigile ühise marksismi-leninismi ideoloogiaga.

Moskvas 14.–16. novembril 1957. aastal toimunud sotsialistlike maade kommunistlike parteide ja töölisparteide esindajate nõupidamise deklaratsioonist

SOTSIALISMIMAADE TERRITOORIUM JA ELANIKKOND

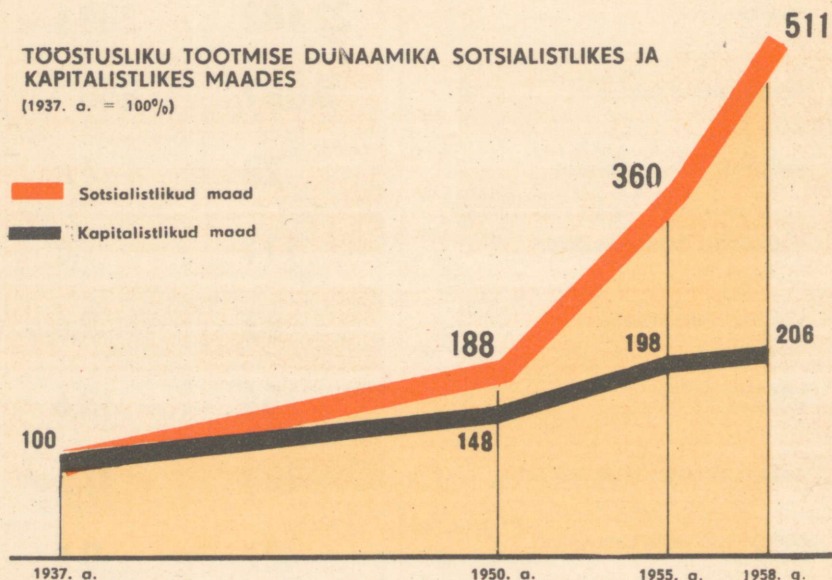
MAAD	Pindala (tuhandetes ruut- kilomeetrites)	Elanikkond (miljonites)
NSV LIIT	22 402	208,8
HIINA RAHVAVABARIIK	9 597	650
ALBAANIA RAHVAVABARIIK	29	1,5
BULGAARIA RAHVAVABARIIK	111	7,8
UNGARI RAHVAVABARIIK	93	9,9
VIETNAMI DEMOKRAATLIK VABARIIK	159	13,6
SAKSA DEMOKRAATLIK VABARIIK	108	17,3
KOREA RAHVADEMOKRAATLIK VABARIIK	127	9,5
MONGOOLIA RAHVAVABARIIK	1 531	0,9
POOLA RAHVAVABARIIK	312	29
RUMEENIA RAHVAVABARIIK	237	18,2
TSEHHOSLOVAKKIA VABARIIK	128	13,5

SOTSIALISMIMAARDE MAJANDUSLIKU KOOSTÖÖ PÕHILISED VORMID

TÖÖSTUSLIKU TOOTMISE DÜNAAMIKA SOTSIALISTLIKES JA KAPITALISTLIKES MAADES

(1937. a. = 100%)

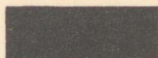
TÖÖSTUSLIKU TOOTMISE IGA-AASTANE KESKMINE JUURDEKASV SOTSIALISTLIKES JA KAPITALISTLIKES MAADES AASTAIL 1954-1958 (protsentides)

SOTSIALISTLIKUD MAAD

11

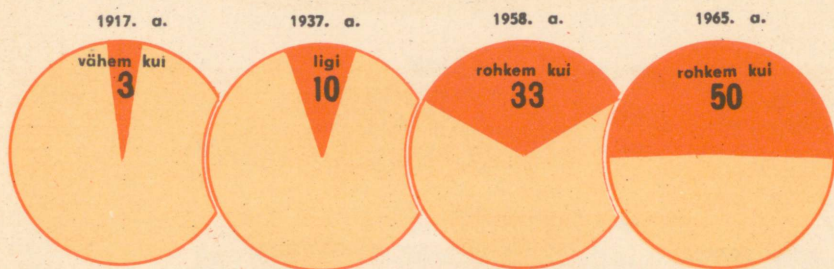
KAPITALISTLIKUD MAAD

vähem kui 3

SOTSIALISMIMAADE OSA MAAILMA TÖÖSTUSTOODANGUS

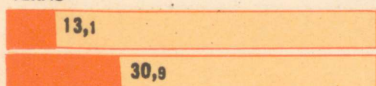
(protsentides)

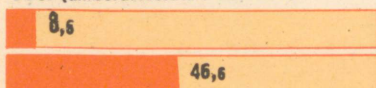
SOTSIALISMIMAADE OSA ÜSIKUTE TOODANGULIIKIDE ÜLEMAAILMSES TOOTMISES

(protsentides)

TERAS

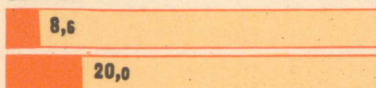
SUSI (üंबरarvestatult kivisöele)

ELEKTRIENERGIA

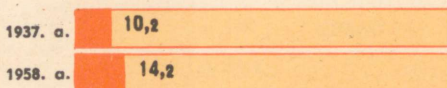
SUHKUR

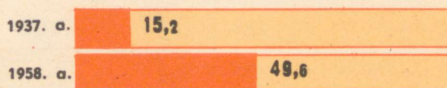
MALM

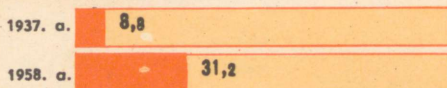
NAFTA

TERAVILJAKULTUURID

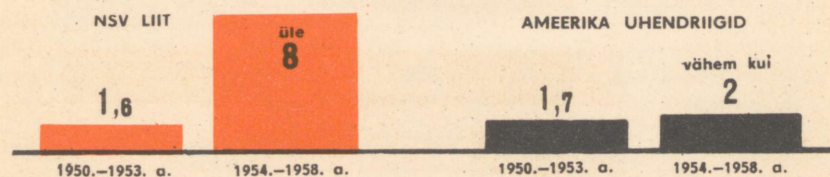

PUUVILLANE RIIE

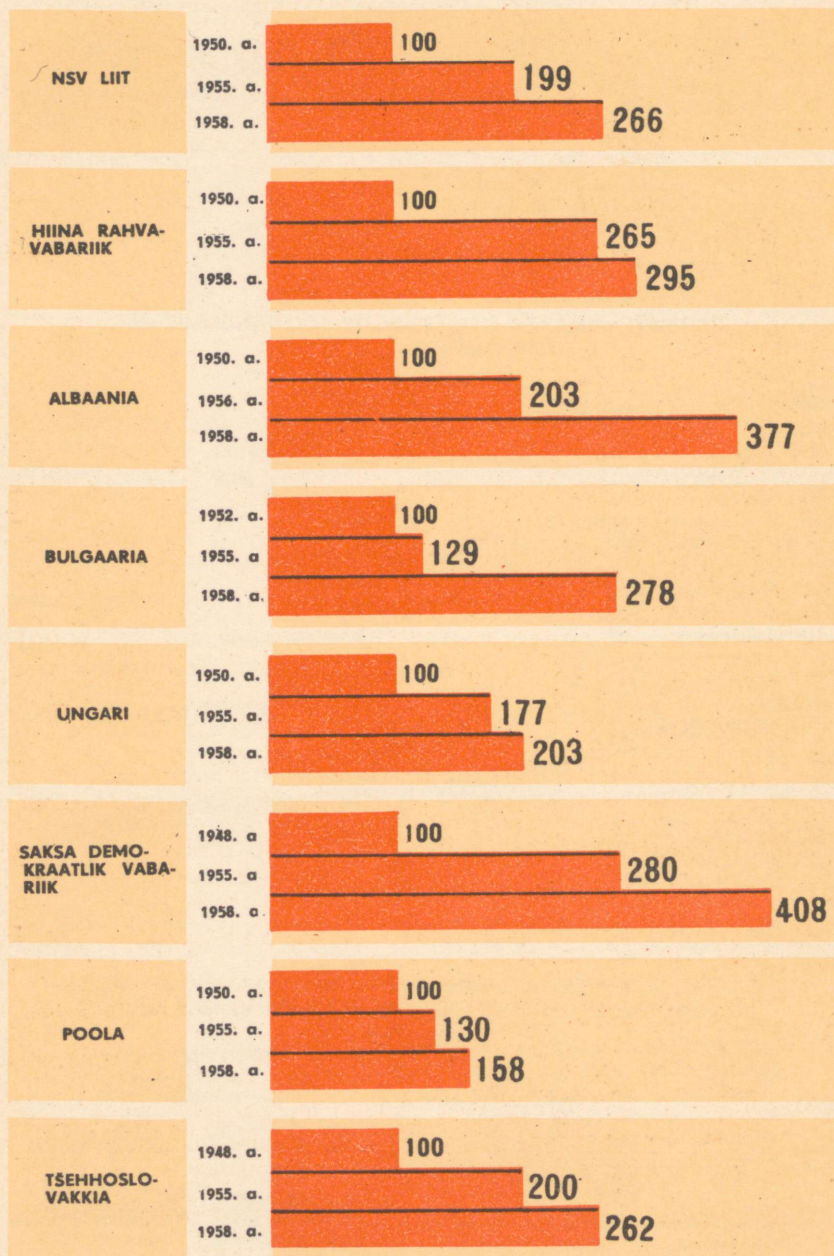

NSV LIIDU JA AMEERIKA ÜHENDRIIKIDE PÖLLUMAJANDUSE KOGU-TOODANGU IGA-AASTANE KESKMINNE JUURDEKASVU TEMPO

(protsentides)

SOTSIALISTLIKE MAADE VÄLISKAUBANDUSKÄIBE DUNAAMIKA
(protsentides)

TSITEERITAVA TEKSTI ALLIKAD:

- Lk.
3. *K. Marx ja F. Engels*, Valitud teosed, I kd., Tallinn 1957, lk. 281.
 3. *V. I. Lenin*, Teosed, 29. kd., lk. 334—335.
 4. *F. Engels*, Perekonna, eraomanduse ja riigi tekkimine, Tallinn 1958, lk. 148.
 5. *V. I. Lenin*, Teosed, 3. kd., lk. 151, 152.
 11. *K. Marx*, Kapital, I kd., Tallinn 1953, lk. 622.
 12. *K. Marx*, Kapital, III kd., lk. 827 (v. k.).
 13. *K. Marx*, Kapital, I kd., lk. 192.
 16. *K. Marx ja F. Engels*, Valitud teosed, I kd., lk. 352.
 20. *V. I. Lenin*, Teosed, 18. kd., lk. 403.
 22. *V. I. Lenin*, Teosed, 18. kd., lk. 404.
 23. *K. Marx*, Kapital, II kd., Tallinn 1958, lk. 86.
 24. *K. Marx*, Kapital, II kd., lk. 128.
 24. *K. Marx*, Kapital, II kd., lk. 152.
 27. *K. Marx*, Kapital, III kd., lk. 164 (v. k.).
 28. *K. Marx*, Kapital, III kd., lk. 297 (v. k.).
 36. *K. Marx*, Kapital, III kd., lk. 631 (v. k.).
 37. *V. I. Lenin*, Teosed, 5. kd., lk. 100.
 39. *V. I. Lenin*, Teosed, 5. kd., lk. 105.
 40. *V. I. Lenin*, Teosed, 20. kd., lk. 154.
 50. *V. I. Lenin*, Teosed, 1. kd., lk. 71.
 52. *V. I. Lenin*, Teosed, 22. kd., lk. 246.
 56. *V. I. Lenin*, Teosed, 22. kd., lk. 211.
 58. *V. I. Lenin*, Teosed, 22. kd., lk. 223.
 61. *V. I. Lenin*, Teosed, 22. kd., lk. 239.
 62. *V. I. Lenin*, Teosed, 22. kd., lk. 236.
 66. Moskvas 14.—16. novembril 1957. aastal toimunud sotsialistlike maade kommunistlike parteide ja töölisparteide esindajate nõupidamise deklaratsioon. Rahumanifest, Tallinn 1957, lk. 4.
 67. Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei XX kongressi resolutsioonid, Tallinn 1956, lk. 6.
 83. *K. Marx*, Gotha programmi kriitika, Tallinn 1957, lk. 24.
 85. *V. I. Lenin*, Teosed, 32. kd., lk. 434.
 88. NLKP kongresside, konverentside ja Keskkomitee pleenumite resolutsioonid ja otsused, II osa, Tallinn 1956, lk. 464.
 96. *V. I. Lenin*, Teosed, 6. kd., lk. 12.
 108. *V. I. Lenin*, Teosed, 32. kd., lk. 312.
 111. *V. I. Lenin*, Teosed, 29. kd., lk. 394.
 115. *V. I. Lenin*, Teosed, 33. kd., lk. 36.
 142. NLKP XXI kongressi resolutsioon N. S. Hruštšovi ettekande põhjal, Tallinn 1959, lk. 20—21.
 153. *N. S. Hruštšov*, NSV Liidu rahvamajanduse arendamise kontrollarvud aastaks 1959—1965. Ettekanne Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei erakorralisele XXI kongressile, Tallinn 1959, lk. 61.
 154. *N. S. Hruštšov*, NSV Liidu rahvamajanduse arendamise kontrollarvud aastaks 1959—1965. Ettekanne Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei erakorralisele XXI kongressile, lk. 63.
 155. Moskvas 14.—16. novembril 1957. aastal toimunud sotsialistlike maade kommunistlike parteide ja töölisparteide esindajate nõupidamise deklaratsioon. Rahumanifest, lk. 10.

SISUKORD

Riiklikult Poliitilise Kirjanduse	
'Kirjastuselt	2
Tootmisviis	3
Kapitalismieelsed tootmisviisid	4
Kapitalistlik tootmisviis	7
Monopolismieelne kapitalism	9
Monopolistlik kapitalism — imperialism	52
Sotsialistlik tootmisviis	81
Kapitalismilt sotsialismile ülemineku ajajärk	83
Rahvamajanduse sotsialistlik süsteem	95
Tsiteeritava teksti allikad	159

ПОЛИТИЧЕСКАЯ ЭКОНОМИЯ

Наглядное пособие
На эстонском языке

Эстонское Государственное Издательство
Таллин, Пярнуское шоссе, 10

Toimetaja P. Freidin.

Kunstiline toimetaja I. Torn. Tehniline toimetaja H. Veber.
Korrektorid M. Pedajas ja V. Pillau.

Trükkimisele antud 20. II 1961. Paber 60:92, 1/18. Trükipoognaid 10. Arvutuspoognaid 10,28.
Trükiarv 3000. Tellimise nr. 340. Trükikoda „Oktoober“, Tallinn, Tartu mnt. 49.

Hind 80 kop.

80 kop.

A-23921

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00365898 8